לציונות–לסוציאליזם–לאחות עמים

יום א', ג' בטבת תשמ"ט, 11 בדצמבר 1988 / שנת מ"ו מס' 13822 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

שמיר: לאחר הצגת הממשלה אפנה למנהיגי מדינות ערב

עתי"ם

ראש הממשלה יצחק שמיר אמר במוצאי שבת כי מיד לאחר שיציג את ממשלתו החדשה, יפנה למנהיגי מדינות ערב לפתוח עם מדינת ישראל בשיחות ישירות וללא תנאים מוקדמים. שמיר הוסיף, עם זאת כי ישראל לא תישא ותיתן עם אש"ף שהוא ארגון טרור. מטרתו של אש"ף אינה שלום, אלא השמדת מדינת ישראל והקמת מדינה פלשתינית תחתיה. ראש הממשלה דיבר בטכס הפתיחה לוועידה הרביעית של פורום ג'ין קירקפטריק בישראל, שהתקיים באודיטוריום החדש במוזיאון ארץ ישראל בתל־אביב.

ארה"ב קרובה לשיחות עם אש"ף; שולץ היה בסוד „מסמך שטוקהולם"

ה„סנדיי טיימס" מוסר כי שולץ העביר מסר לערפאת בנידון – מצפה כי ראש אש"ף ימלא בנאומו לפני עצרת האו"ם בג'נבה אחר תנאי ארה"ב לשיחות ● בתוך כך מסרה ריטה האוזר כי שר־החוץ האמריקני דווח על השיחות בשטוקהולם ואמר כי זהו מיסמך חשוב ● מנכ"ל משרד ראש־הממשלה יוסי בן־אהרון, הנמצא עתה בוושינגטון – מבהיר לאמריקנים כי ישראל לא תדבר עם אש"ף בשום תנאי, גם אם יענה על תביעות ארה"ב ● עוד אמר כי ישראל תצא בכוח האינתיפאדה ותנסה להשליט אוטונומיה בשטחים

דפנה ורדי (לונדון)
דליה שחורי (ושינגטון)
אתי רונאל (ניו־יורק)

מזכיר המדינה האמריקני, ג'ורג' שולץ, העביר בימים האחרונים מסר למנהיג אש"ף, יאסר ערפאת, באמצעות מתווכים, כך מוסר השבועון הלונדוני „סנדי טיימס", המסתמך על מקורות פלשתינים בכירים. אותם מקורות טוענים שארצות־הברית תפתח בקרוב בשיחות עם אש"ף לאחר מו"מ לא ישיר.

בהודעת מחלקת המדינה, שהועברה לערפאת נאמר כי האמריקנים יהיו מוכנים לפתוח בקשרים עם אש"ף אם ערפאת יהיה מוכן לעמוד בתנאים שהציבו לשם כך.

השבועון מצטט מקורות הטוענים שבמכתב שולץ נאמר כי ארה"ב תפתח במגעים עם אש"ף אם ערפאת יכיר בצורה ברורה בקיומה של מדינת ישראל, יקבל את החלטות האו"ם 242 ו־338 עם הסתייגות הקוראת להכרה בזכויות הלגיטימיות הפוליטיות והלאומיות של הפלשתינים, ויוקיע טרור.

ישיב בנאום ג'נבה

אותם מקורות טוענים שערפאת מתכנן לענות על תנאים אלה בנאומו לפני מושב מיוחד של עצרת האו"ם אשר יתקיים השבוע בג'נבה. האמריקנים רצו שערפאת יתן

(סוף מעמוד 4)

„נכשל הנסיון של צה"ל לפוצץ מטה ג'בריל באמצעות כלבי נפץ"

לדברי „האובזרבר" ניסו הישראלים לפרוץ דרך למטה, הממוקם בתוך סבך של מערות, באמצעות כלבים אליהם הוצמדו חומר נפץ – אולם דלתות הכניסה למפקדה נשארו נעולות ● עוד אומר העתון כי „רק 7 מחבלים נהרגו, פחות מאשר בהתקפות מהאוויר"

דפנה ורדי (לונדון)

אנשי „החזית העממית לשחרור פלשתין" עסקו אתמול באיסוף גופותיהם של הכלבים אשר שימשו את חיילי גולני בפשיטה נעיימה, על כך מוסרת כתבת ה„אובזרבר" אשר הגיעה אתמול למקום. היא מספרת שהישראלים קיוו לפוצץ את הדרך למנהרות, בהם שוכנת מפקדת הארגון, בעזרת כלבים שלגופם חובר חומר נפץ. אבל, לדבריה, דלתות הכניסה למפקדה נשארו במקומן.

שבעה הרוגים

כתבת ה„אובזרבר" מצטטת מקורות בחזית העממית אשר טענו כי מאנשיהם נהרגו רק שבעה לוחמים. „הרבה" פחות מאשר בכמה מהמתקפות האוויריות, כהן לא היה סיכון לחיי ישראלים." אותם מקורות טוענים כי מבוך המערות המוביל אל מטה הארגון, אשר היה ככל הנראה המטרה, נותר ללא פגע. טענה דומה נשמעה גם מפי אנשי אש"ף.

התושבים באיזור סיפרו כי קבלו אזהרות על האפשרות של פשיטה ישראלית מתוכננת בעיקר מטיסות לילה לא שגרתיות בימים האחרונים.

מבוך של תעלות

אחד הפלשתינאים תאר את מוצב הארגון כמבוך של תעלות עמוקות וציין כי מנהרות אלה היוו מטרה לישראל מאז 1982. בזמן מלחמת לבנון היתה ישראל מעורבת בקרבות כבדים על מנהרות אלה וכמה מהן פוצצו. אנשי אסף טוענים שהמטרה הפעם היתה „לסיים את העבודה".

סרב לאשר או להכחיש

דובר צה"ל סירב אמש לאשר או להכחיש את השימוש בכלבים נושאי חומר נפץ בהם נעשה שימוש במהלך פשיטת צה"ל על מיפקדת ג'יבריל. הדובר הסתפק ב„אין תגובה". יחד עם זאת הציגה אמש הטלוויזיה תמונות ובהן נראה כלב גוסס וכן חגורות לנשיאת חומרי נפץ".

גליל בידי ג'בריל

נעיימה (לבנון) אחמד ג'בריל, מנהיג „החזית העממית לשחרור פלשתין" מחזיק בידיו רובה גליל עם משתיק קול, שלדבריו השאירו החיילים הישראליים בשטח (צילום: אי.פי.)

שמיר הקצה שבוע למו"מ עם המערך ● עמוד 3
„בנקרס טרסט" דוחה תוכנית „כור" ● עמוד 3
3 צעירים נהרגו אתמול ברצועה ● עמוד 3
אירועי יום השנה להתקוממות ● עמוד 4
חשד שקיצונים יהודים הציתו המסגד ● עמוד 20

לא הכל בצה"ל שלמים עם ההחלטה להותיר ארבעת החיילים בשטח אוי"ב

כוח של צה"ל פשט אור ליום ו' על הכפר נעיימה – דרומית לביירות – על מפקדות ובסיסים של אחמד ג'יבריל ● כשהכוח עמד להתפנות התברר כי ארבעה חיילים חסרים ● הכוח פונה והארבעה חולצו מאוחר יותר במבצע מסובך בו נטלו חלק מטוסים ומסוקים ● להערכת צה"ל כ־20 מחבלים נהרגו בפשיטה „שהשיגה יעדיה"

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

לא הכל בצה"ל שלמים עם ההחלטה להותיר את ארבעת החיילים בשטח האויב, למרות האילוץ שהיה באותה עת בשטח והסיכון הרב שהיה כרוך בכל החלטה אחרת. זאת חרף העובדה כי בחבורת הפיקוד לא היתה התנגדות להחלטה. כמו כן תיבדק העובדה כי מכשירי הקשר שהיו בידי הארבעה לא פעלו במשך שעות ארוכות.

בצה"ל ימשכו הבוקר התחקירים בעניין פעולת הקומנדו שבוצעה ביום שישי האחרון על מיפקדתו של אחמד ג'יבריל בכפר נעיימה בלבנון. הרמטכ"ל רב אלוף דן שומרון אמר

(סוף בעמוד 2)

חילוץ ארבעת החיילים שהושארו בשטח ● עמוד 2

סא"ל מיטל — מג"ד בגולני

אבי בניהו

סגן אלוף אמיר מיטל, בן 30 מחדרה, מפקד גדוד בחטיבת „גולני" נהרג בקרב עם המחבלים ביום שישי בבוקר. סא"ל מיטל היה אחד ממפקדי „פעולת נעיימה". לווייתו תתקיים היום בשעה אחת וחצי בצהריים בחלקה הצבאית בבית הקברות בחדרה. סגן אלוף מיטל, בן לאחת המשפחות של מייסדי חדרה קיבל את הפיקוד על גדוד „הבוקעים הראשון" של גולני לפני מספר חודשים, לאחר שסיים קורס מג"דים. בתפקידו הקודם שימש כמפקד סיירת גולני ויצא בראש הסיירת למספר פשיטות על יעדי מחבלים בלבנון. אמיר מיטל, בנו של אל"מ (מיל') דוד מיטל היה חניך הפנימיה הצבאית וראה את עתידו כלוחם וכמפקד בצה"ל.

משלחת סיוע לארמניה יצאה בטיסה ישירה לירוואן

אבי בניהו, מוטי בסוק, רונית מורגנשטרן

מטוס צבאי ובו משלחת סיוע לארמניה המריא הלילה בטיסה ישירה מנמל התעופה בלוד לירוואן. במשלחת כ־80 חברים וכן 15 טון ציוד מיוחד לפינוי ההריסות וגילוי נעדרים. בראש המשלחת עומד קצין הג"א ראשי תא"ל אהרון ורדי. הפנייה לסיוע מישראל הגיעה בסוף השבוע ובתוך פחות מיממה אורגן המשלוח והאנשים שיצאו בלילה.

לאחר שהתקבל אישור מיוחד משלטונות תורכיה נקבע כי המטוס ימריא במסלול האווירי הקצר ביותר לירוואן, בירת ארמניה, שם הוא ינחת. למשלחת הצטרף גם צוות התיעוד של צה"ל וכתב גלי־צה"ל, ירון קולס.

מד"א סיפק 100 מנות דם מסוג 0 פלוס למען נפגעי רעידת האדמה בארמניה מתוך המלאי הקיים בישראל. משלוח הדם יגיע לארמניה יחד עם המשלחת שיצאה אמש. במד"א קיימת התמרמרות רבה על סירוב מצד משלחת צה"ל לצרף 2 רופאים ונציג מד"א למשלחת. מביעים צער על התעלמות ממעמדו ומתפקידו של מד"א כאגודה של הצלב האדום בישראל.

גם אייבי נתן עומד לצאת מחר לארמניה, כשהוא מלווה בקבוצה של כ־20 רופאים ואנשי חילוץ ישראלים — על כך נמסר ממשרדי הפטריארך הארמני של ירושלים. (ידיעה בעמוד 6)

ללא שיקול דעת מדיני

אין להניח כי מלחמתו של צה"ל בארגון טרור קיצוני, כמו אחמד ג'יבריל תעורר ביקורת כלשהי בישראל. ארגון סירוב זה מנסה להמשיך את פעולות הטרור ולאמן את אנשיו לשם פיגועים ללא אבחנה בישראל. ג'יבריל שולל את דרך המו"מ ואת ההתמתנות בקרב אש"ף, לכן על צה"ל לנהל את המלחמה נגדו באמצעים צבאיים על בסיס המידע המודיעיני ותוך כדי שיקולי יעילות צבאית.

מהדרג המדיני המאשר מבצע מסוג זה נדרש שיקול דעת רחב יותר. על פי הידיעות היססו שרים אחדים לאשר אותו בגלל הסיכונים הכרוכים בכך ובשל העיתוי שנבחר. ברמה המדינית כל החלטה כזו על פעולות צבאית צריכה להישקל במסגרת מקיפה. למלחמה בארגונים הקיצונים צריכים להתלוות איתותים מדיניים בכיוון הזרם המתון, תוך כדי העמדת האופציה של מו"מ. אחרת המכות הצבאיות המונחתות על ג'יבריל לא רק יחטיאו את המטרה, אלא עשויות להציבו כגיבור ההתנגדות ולהקנות לו יוקרה.

הדרג המדיני חייב לשקול גם את הסיכונים הכרוכים במבצע מסוג זה בעומק לבנון בואכה ביירות. למרבה המזל חולצו ארבעת חיילי צה"ל שהושארו בשטח ע"י פעולת גבורה של טייסי המסוקים, אך עצם מעשי הגבורה מעידים על מצב מצוקה אליו נקלעה היחידה. נשאלת השאלה האם הסיכונים נשקלו עד תום, כי כשלון מבצע ההצלה עלול היה להסתיים באסון צבאי ומדיני כאחד. אין כל בטחון כי ההישג האפשרי מהמבצע עומד ביחס ישיר לסיכון הצבאי והמדיני הכרוך בו. לא ברור אם נשקלה גם האפשרות של הסתבכות עם הצבא הסורי, המוצב לא הרחק משם. קיימת גם השאלה הבסיסית, על מידת המעורבות הישראלית הנחוצה בעומק בלבנון, שכבר נוסתה בהיקף רחב למדי במלחמת לבנון והוכחה כחזיון המביא רק להסתבכויות בקנה מידה רחב ללא כל תועלת.

המבצע בוצע ערב כינוס עצרת האו"ם בז'נבה שתדון בבעייה הפלשתינית. הפגנת שרירים בלבד שעוררה רוגז גם אצל מזכיר המדינה האמריקני. ללא יוזמה מדינית שתבוא לידי ביטוי בעמדות הישראליות, עלולה הפעולה לגרום יותר נזק מתועלת במאבקים המדיניים העתידיים.

בגלל עליה של 13 אחוז ביבוא וירידה של 4 אחוזים ביצוא:

הגרעון המסחרי של ישראל גדל בחודשיים האחרונים ב־63 אחוז

כתבנו הכלכלי בירושלים,

הרעה ניכרת במאזן המסחרי של ישראל נרשמה בחודשיים האחרונים — כך עולה מנתונים שפרסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. הלשכה מסרה אתמול, כי בחודשיים האחרונים עלה הגרעון ב־63 אחוזים לעומת אוגוסט וספטמבר.

העליה בגרעון נבעה מעליה ביבוא ב־13 אחוזים, ומירידה ביצוא של כ־4 אחוזים. דובר הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ציין, כי מאז פברואר השנה ניכרת מגמה של ירידה ביצוא, ואילו ביבוא מסתמנת בחודשיים האחרונים מגמה ברורה של עליה. בעקבות שינויים אלה, יש מגמה של עליה מחודשת בגרעון המסחרי, לאחר שירד מאז אוקטובר 1987.

מראשית השנה הסתכם הגרעון המסחרי של ישראל ב־2.8 מיליארד דולר. בגלל הירידה בראשית השנה, היה הגרעון נמוך עדיין ב־8 אחוזים לעומת רמתו ב־11 החודשים הראשונים של השנה.

היבוא מאז תחילת השנה הסתכם ב־11.2 מיליארד דולר, כ־9 אחוזים יותר מאשר בינואר־נובמבר אשתקד. באותה תקופה עלה היצוא ב־16 אחוזים והסתכם ב־8.5 מליארד דולר.

יצויין, שעל־פי נתוני הלכ"ס נרשמה בחודשיים האחרונים עליה של כ־2 אחוזים ביצוא הממוצע של מוצרי תעשיה, ללא יהלומים. אולם, נתונים מפורטים של היצוא התעשייתי הראו, כי המגמות לגבי קבוצות של ענפי כלכלה היו שונות: ביצוא מוצרי מתכת ואלקטרוניקה, מכשירים מדוייקים, צורפות ותכשיטים נרשמה ירידה. ביצוא יהלומים נרשמה עליה של 3 אחוזים בחודשיים האחרונים, לעומת הממוצע של אוגוסט וספטמבר.

הלשכה ציינה, כי באוקטובר ונובמבר היה הממוצע החודשי של היצוא כ־549 מיליוני דולר — 4 אחוזים פחות מאשר באוגוסט וספטמבר.

מאסר ל־2 שסרבו לצאת לשטחים ולמילואימניק המסרב להתגייס

טוביה בסקינד, אבי בניהו

עוד שני חיילי מילואים, סמל רמי חסון (28) מירושלים וסמל ר.ש. מתל־אביב, נידונו אתמול למאסר 28 יום בגין סרובם לשרת בשטחים. לסמל רמי חסון תהיה זו תקופת המאסר השניה מאז פרוץ האינתיפאדה.

טוראי אפרים שירמן, חייל מילואים מבית עובד, נידון אתמול ל־14 ימי מחבוש על סירוב לשרת בצה"ל. הוא נקרא השבוע לאימון עם יחידתו וסרב, ובמכתב לשר הביטחון הוא מנמק, כי הוא מסרב ליטול חלק בכל פעילות צבאית ולשרת בצבא כיבוש

לאחר שנשפט והגיע לכלא, סרב שירמן ללבוש מדי צה"ל, ובתגובה נאסר עליו להכניס לתאו ספרי קריאה. מאתמול הכריז על שביתת רעב בכלא הצבאי.

ח"כ מוחמד מיעארי מהרשימה המתקדמת לשלום קרא לשר הבטחון להתחשב במצפונו של שירמן ולהעניק לו פטור משירות צבאי, "כאשר עשרות אלפי בחורי ישיבות זוכים לפטור משירות בהנף קולמוס".

לרגל יום זכויות האדם הבינלאומי, המתקיים היום, הגיעו מאות מכתבי תמיכה מארגוני שלום, מקהילות יהודיות ומבודדים ברחבי העולם, לשמונה הסרבנים היושבים כעת בכלא הצבאי.

מראשית ההתקוממות בשטחים נשפטו ונכלאו 53 חיילי מילואים בגלל סירובם לשרת בשטחים.

כ־1500 קציני וחיילי מילואים חרדים הפגינו אתמול בירושלים, כשהם מצמידים למעיליהם דרגות צבא, אותות מלחמה ואותות מילואים. הם מחו על הסתה נגד בני הישיבות ונגד הקריאה שלא לשתף מפלגות חרדיות בממשלה. בתמונה: סא"ל (מיל') רענן נאמן, נכה צה"ל ובעל אות המופת (עתי"ם/צילום:אליהו הראתי)

חברת חשמל: נסגור תחנות אם נואשם בזיהום אוויר

קובי מנדל

חברת החשמל מאיימת לסגור את תחנת הכוח בחיפה אם לא יקבעו משרדי הפנים והאנרגיה מדיניות ממשלתית אחידה, שתאפשר להפעיל את תחנת הכוח בלי שמנהלי החברה יהיו צפויים לעמוד לדין פלילי על הפרת הצו האישי למניעת זיהום אוויר.

מנכ"ל החברה, יצחק חופי, דיווח לדירקטוריון, כי משרד האנרגיה הודיע שאינו יכול לספק מזוט העונה לדרישותיה מבחינת הרכבו ואיכותו. הדלק שרוכשת המדינה בחוזים לטווח ארוך מכיל אחוז גבוה של גפרית, אספלטינים וחמרים אחרים, הפוגעים באיכות האוויר, ואף יוצרים קשיים בתיפעול יחידות היצור.

דירקטוריון חברת החשמל קבע, כי החברה לא תוכל לשאת באחריות לשיבושים החמורים באספקת החשמל למשק אם ימשך המצב כפי שהוא כיום.

איל העיתונות מקסוול עשוי לקנות רבע ממניות "סאיטקס"

חיים מרגלית, אודי נחשון

רוברט מקסוול, יו"ר מועצת המנהלים של חב' "פרגמון מדיה", מקבוצות התקשורת הבינלאומיות שבבעלות מקסוול, מנהל בלונדון מו"מ עם ראשי חברת "סאיטקס" על רכישת 26 אחוז ממניותיה, בסכום של 38 מיליון דולר.

במו"מ משתתפים אהרון דברת, מנכ"ל חב' כלל־ישראל, דב תדמור, מנכ"ל חב' דיסקונט־השקעות ואחרים.

בעלי המניות ב"סאיטקס", הרשומות כולן בבורסה של ניו־יורק, הם: חב' כלל־ישראל — 20.1 אחוז, חב' דיסקונט־השקעות — גם כן 20.1 אחוז. 9.2 אחוזים מהמניות מחזיק ג'ים לנג, איש עסקים אמריקני, והיתר מוחזקות בידי הציבור בארץ ובחו"ל.

אם תמומש העיסקה, ידולל חלקן של שתי המחזיקות העיקריות ויעמוד על כ־15 אחוז לכל אחת מהן. ההודעה על המו"מ הגדילה את מחזור המניות של החברה בניו־יורק ושערן עלה.

אתמול לא התקיים מסחר במניות "כלל תעשיות אלקטרוניקה" בבורסה בתל־אביב. החברה מחזיקה בכ־14 אחוז מהון המניות של "סאיטקס", ולאחר ביצוע העיסקה תחזיק בכ־10 אחוזים מהמניות. אם תצא העיסקה אל הפועל, ייווצר ל"כלל תעשיות אלקטרוניקה" רווח הון של כ־400 אלף דולר.

נראה, כי העניין של איל העיתונות רוברט מקסוול ב"סאיטקס" הוא במערכות הממוחשבות שהיא מייצרת לשימוש תעשיות הגרפיקה, הדפוס וההוצאה לאור. כזכור, השקיע מקסוול לפני מספר חודשים כ־9 מיליון דולר ברכישת מניות בעיתון "מעריב", וההשקעה ב"סאיטקס" תעמיק את מעורבותו במשק הישראלי. עיסקה זו גם עשויה לשים קץ לקריירה הארוכה של אפי ארזי בראש "סאיטקס". ארזי, שהיה מזוהה עם הצלחת החברה ואחר־כך עם נפילתה והתאוששותה המתחדשת, פרש בשנה האחרונה מהניהול ונותר בתפקיד יו"ר הדירקטוריון. עיסקה זו עשויה להביא לפרישתו גם מתפקיד זה.

יד ושם
רשות הזכרון לשואה ולגבורה
ירושלים
מוציא
פנקס קהילות יוגוסלביה
המתאר את תולדות הקהילה מראשיתה, בתקופה שבין שתי מלחמות העולם, תקופת השואה, והשיקום לאחר מכן.
עורך: ד"ר צבי לוקר
ניתן להשיגו דרך חנות הספרים ביד ושם, טל' 531202־02 שלוחה 64
המחיר: 80 ש"ח

"ביתן דימונה" נפתח — שבים לעבודה בהדרגה

עתי"ם

שערי מפעל "ביתן דימונה" נפתחו אתמול, לאחר כחודש שבו היו נעולים משום שהעובדים מנעו הכנסת חומרי גלם והוצאת סחורות. מזכיר מועצת הפועלים העריך אתמול, כי בתוך 4־5 ימים ייכנס המפעל לפעילות מלאה. בימים הקרובים ייפתח המו"מ בין העובדים להנהלה.

ביום רביעי נפגש יו"ר האגף לאיגוד מקצועי עם מזכיר מועצת פועלי דימונה, יוסי בוטבול, ונציגות העובדים, והציע להם לפתוח לאלתר את שערי המפעל ובמקביל להתחיל במו"מ עם ההנהלה על הנושאים השנויים במחלוקת. אתמול, באסיפת עובדים סוערת, הוחלט לקבל את ההצעה.

לדברי מזכיר מועצת הפועלים, העובדים אמורים לקבל מההסתדרות סכום של כ־500 ש"ח לעובד כפיצוי על תקופת ההשבתה של המפעל.

ז'ילוני: לפרק את המפרק המאיים על עובדי "אל־על"

טלי ברזילי זרנפלד

אפרים ז'ילוני, סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות ויו"ר סיעת מפ"ם, דורש שהאגף יתבע לאלתר את "פירוק המפרק הזמני" באל־על. אם הדבר לא יתאפשר יש, לדעתו, להביא את הסוגיה להכרעת בית משפט.

במכתב לחיים הברפלד, יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, כותב ז'ילוני שההתפתחויות האחרונות באל־על גרמו לו לחשוב, שמלכתחילה לא היתה כוונה אמיתית להפקיד בידיו של כלום את הסמכות הקבועה לו בחוק — כינוס רכוש החברה בתוך פרק זמן סביר ומימושו. לדעת ז'ילוני, נועד המפרק לשמש אמצעי לחץ על ארגון העובדים, ולהחליף בכך את מערכת ההידברות והמשא ומתן במערכת כפייתית. "הכונס", כותב ז'ילוני, "הפך לחרב המתהפכת מעל לראשיהם של נציגי העובדים. בכל מדינה מתוקנת, שימוש כתהליך פסול של מינוי מפרק זמני למטרה אחרת, זולת מה שיועד לו בחוק, היה נפסל בשל חוסר תום לב. ההשלמה עם המצב והיעדר תגובה מתאימה מצד ההסתדרות, הופכים את המפרק הזמני לשיטה בניהול יחסי עבודה".

קיסר ונסים ידונו במסמך 10 הנקודות להידברות

האקדמאים דורשים תוספות גם בחברות מפסידות

אבשלום קווה

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, יוועד ביום שני עם שר האוצר משה נסים לדון במסמך עשר הנקודות שגיבש המזכ"ל, והאמור לשמש בסיס להידברות משולשת, גם עם המעסיקים, לתוכנית צמיחה במשק.

בין הסעיפים במסמך: עידוד גיוס הון להשקעה, הגדלת פריון העבודה והתפוקה, הקמת קרן לסיוע למפעלים, הגדלת כדאיות היצוא מול ייקור היבוא, שמירה על מכשיר תוספת היוקר, מתן עדיפות לבריאות ולחינוך ועוד. אפשר, שגם עניין הסכם חדש של תוספת היוקר יעלה על שולחן הדיונים בין השנים.

ראשי שלושת האיגודים האקדמאים־טכנולוגיים נפגשו אתמול עם הממונה על השכר באוצר, יעקב דנון. לדיון על החלת הסכם השכר, שנחתם זה לא מכבר, על כלל העובדים האקדמאים בחברות הממשלתיות, גם בחברות מפסידות, אשר על פי ההסכם אין לשלם בהן תוספות.

בפגישה השתתף גם יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד. הפגישה הסתיימה ללא תוצאות, אך הצדדים החליטו לשוב ולהיפגש בשבוע הבא.

השבתת בתיה"ח תמשך לסירוגין גם בשבוע הבא

רונית מורגנשטרן

רופאי המדינה ימשיכו בשבוע הבא בסידרת ההשבתות ל־24 שעות של בתי־חולים ממשלתיים. ביום א' יושבתו בתי־החולים הממשלתיים בצפון: "זיו" בצפת, "פוריה" בטבריה, "נהריה", רמב"ם ורוטשילד בחיפה, "הלל יפה" בחדרה ו"מרכז גריאטרי" בנתניה.

ביום ב' יושבתו בתי־חולים ממשלתיים בדרום. ביום ג' לא יושבתו בתי־החולים, כדי לאפשר הפוגה למשא־ומתן.

שביתת עובדי המעבדות, שהחלה אתמול ב־8 בתי־חולים במרכז, נמשכת בינתיים עד יום ב' בבוקר.

מצבו של לאהד עדיין קשה — אך יש שיפור קל

יואב אביב

מצבו של מפקד צבא דרום לבנון, הגנראל אנטואן לאהד, ממשיך להיות קשה, והוא מאושפז במחלקה לטיפול נמרץ בבית החולים רמב"ם בחיפה. מבית החולים נמסר, כי במצבו של לאהד חל שינוי קל והדרגתי לטובה, אולם הוא ממשיך להיות מוגדר קשה. הגנראל לאהד מונשם לסירוגין, והוא שרוי בהכרה מלאה.

דובר צה"ל אמר אתמול, כי צה"ל ממשיך לסמוך על צבא דרום לבנון ולסייע לו. לדבריו, צה"ל שבע רצון מפעילותו של צד"ל.

באחרונה החלו חיילי צד"ל לקבל מישראל כסף עבור רכישת מזון במקום מנות הקרב שקיבלו עד כה. דובר צה"ל אמר: "לשכנינו ולנו אין, כנראה, אותו טעם במזון".

בספירה התברר כי ארבעה חיילים נעדרים — הוחלט לפנות הכוח העיקרי ולהזניק מטוסים ומסוקים לחילוצם

הרמטכ"ל: זו היתה החלטה קשה מאד מבחינת הנורמות של צה"ל וציפיות החיילים

חילוץ 4 החיילים על מגלשי שני ההליקופטרים (צילום: דו"צ)

אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ביום שישי, דקות ספורות לפני אור ראשון נפלה ההחלטה לפנות את לוחמי צה"ל מהכפר נעיימה בלבנון במסוקים בחזרה לשיטחנו. בספירת הכוחות הס־תבר כי נעדרים ארבעה חיילים. מפקד הפעולה בשטח דיווח על כך לחפ"ק הרמטכ"ל וביקש הנחיות.

לאחר התלבטות קשה הכריע הרמטכ"ל והורה לפנות את הכוחות הביתה ובמקביל לעשות הכל כדי לאתר ולחלץ את ארבעת לוחמי "גולני" שהתנתקו מהכוח העיקרי. מטוסים של חיל האוויר ומסוקי קרב הוזנקו לאזור הפעולה וכיתרו את המקום בו היו אמורים להימצא הארבעה.

חומת אש ממסוקים

כל הנסיונות ליצור קשר עם הנעדרים עלו בתוהו. במשך שעות ספורות נמשכו הסריקות והחיפושים כאשר המסוקים יורים אש צפופה ומונעים ממחבלים ומכוחות אחרים ללכוד את ארבעת החיילים. בחפ"ק המתינו כל העת לקשר מהארבעה. אולם הידיעה כי מדובר בחוליית לוחמים מצויידת בנשק הקלה במק־צת. במהלך שהייתם בשטח הרגו הארבעה שלושה המחבלים שהתקרבו לעברם. בשלב מסויים אותרו ארבעת החיילים.

חולצו על המגלשים

שני מסוקי קרב מדגם "קוברה" נחתו תוך סיכון רב על שביל עפר והחיילים התישבו על מיגלשי המסוק בשיטה דומה לזו בה חולץ בשעתו טייס "הפנטום" שמטוסו הופל בלבנון. המסוקים המריאו מלווים במסוקי אבטחה וכעבור דקות ספורות הונחתו בריאים ושלמים על כלי שיט של חיל הים. בחפ"ק וב"בור" בתל־אביב נתקבלה ההודעה "הכל נגמר".

הרמטכ"ל רב־אלוף דן שומרון סיפר ביום שישי על הדקות הקשות בהן היה צריך לקבל החלטה להותיר את הארבעה בשטח. "זו היתה החל־טה לא קלה ובמקביל לה החלטתי לעשות את כל הפעולות הנדרשות כדי לחלץ את הארבעה משטח האוייב. אנו צריכים לעשות הכל כדי למנוע נתק חיילים מהכוח והש־ארת חיילים בשטח אוייב, זה דבר קשה מאוד לצה"ל מבחינת הנורמות וציפיות החיילים, אולם זה דבר שעלול לקרות במצבים מסויימים ויתכן אף שמכשיר הקשר התקלקל" סיפר רא"ל שומרון.

גינויים לפעולה בלבנון ● שר־החוץ האמריקני הגיב בעוקצנות:

חשבתי כי ישראל כבר למדה לקחי לבנון

"פורום ראשי הממשלה" הוא שקיבל ההחלטה על פעולת צה"ל בעיתוי שהציע הרמטכ"ל (9 בדצמבר) ● מצרים: איום על השלום ● אש"ף: נסיון לפגוע בתהליך המדיני בו החל ערפאת

מאריילי שחר, דפנה ורדי (לונדון), אורי הורביץ

"פורום ראשי הממשלה" הוא שקיבל את ההחלטה לקיים את פעולת צה"ל בכפר מענה • ובדרום ביירות. הקבינט שהתכנס לדיון מיוחד בנושא זה, אישר את ההחלטה פה אחד למרות שהועלו תהיות באשר למידת הסיכון שצה"ל לוקח על עצמו בפעולה.

כתבת "על המשמר" מוסיפה כי רה"מ יצחק שמיר, שר הביטחון יצחק רבין, ושר החוץ שמעון פרס • קבעו גם את מועד הפעולה עפ"י הנימוקים שהובאו לפני שר הביטחון על־ידי ראשי המטה הכללי. השלושה אישרו את מועד הפעולה, למרות שהיה מדובר בתאריך התשעה בדצמבר, בו מציינים שנה לאינתיפאדה.

שר החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ מתח ביום ו' ביקורת על פעולת הקומנדו הישראלית בלבנון ואמר כי היה על הישראלים ללמוד את הלקח של פלישתם לארץ זו ב־1982. "זה בא לי כהפתעה ואצטרך לקבל פרטים נוספים על הפעולה, לפני שאשמיע התייחסות כלשהי" אמר שולץ לכתבים במטה נאט"ו בבריסל, שם הוא נפגש עם שרי החוץ של הברית הצפון אטלנטית. שולץ לא הסתיר את רוגזו ובניגוד להתנהגותו בדרך כלל, הוא השמיע הערה עוקצנית, באומרו: "חשבתי שהישראלים כבר למדו את הלקח שלהם באשר להחדרת כוחות לעומקה של לבנון. זה לא פעם כהלכה גם בעבר". דובר הבית הלבן מארלין פיצווטר הסתייג אף הוא מהפשיטה באומרו: "אנו מצטערים על אלימות המופעלת על ידי צד כלשהו. אנו מעודדים את כל המדינות שלא לנקוט פעולות מעין אלה".

בריטניה: מגנה

דובר משר החוץ הבריטי אמר ביום שישי כי ממשלת בריטניה מגנה את הפשיטה הישראלית האחרונה למדינה שכנה". הוא מוסיף כי בריטניה קוראת לישראל לחזור מיד לגבולות מוכרים. הדובר אמר כי פעולות כאלה רק תורמות להגברת מעגל האלימות באזור ולדעתה: בטווח הארוך אינן תורמות דבר לבטחונה של ישראל". הדובר הדגיש כי "כמו בשטחים הכבושים דרושים פתרונות מדיניים את ישראל רוצה שלום בגבולה הצפוני".

מצרים: איום לשלום

שר המדינה המצרי לעניני חוץ, ד"ר בוטרוס ראלי, טען אתמול שהפעולה אותה עשה צה"ל שלשום בלבנון, מאיימת על השלום באזור ופותחת פתח לפעולות איבה חדשות.

אתמול, גינו שתי הממשלות הקיימות בלבנון • הנוצרית והמוסלמית, את פעולת צה"ל ולבנון אף הגישה תלונה רשמית למועצת הביטחון ודרשה את כינוס המועצה.

אירגונו של ג'יבריל, הודה שבפעולה נהרסה מיפקדה שלו ונהרגו ארבעה מאנשיו.

אולם לטענת האירגון, המטרה הראשית של הריסת כלי נשק חדשים, שקיבל לאחרונה אירגונו, לא התקיימה ובכך לא השיגה ישראל את מטרתה.

לפגוע בתהליך

גורמים באש"ף אמרו ראשונה על פעולת צה"ל בלבנון, כי שהפעולה נועדה לפגוע בתהליך המדיני שהחל בו לאחרונה ערפאת ולפגוע בניצחון הדיפלומטי ברחבי העולם.

דיון משותף של סיעות מפ"ם בכנסת ובהסתדרות

סיעות מפ"ם בכנסת ובהסתדרות נפגשו לקראת סוף השבוע עם מזכירי המפלגה לגיבוש דרכי העבודה של השולחן המשותף, למיקוד הבעיות שעל סדר היום הלאומי ולגיבוש דרכי הפעולה של המפלגה בכנסת ובהסתדרות.

עיקר הדיון נסב על הבעיות הקשות של האבטלה והתעסוקה והנסיון לבטל את חוק שכר־המינימום ולפגוע בשכר, בתוספת־היוקר ובתיקון החוק לגימלאים.

שרון הגיע במו"מ הקואליציוני עד ביירות

כתבת "על המשמר"

במחנה שרון, דוחים בכעס את הטענות שהועלו בסוף השבוע לפיהן שרון האיץ את המו"מ עם המפלגות הדתיות במגמה להקשות על הקמת ממשלה רחבה.

אנשי שרון אומרים — כי הפגישות עם נציגי המפלגות נעשו בתוך לישכת רה"מ, כמעט מול עיניו של רה"מ. שמיר, הוא שביקש משרון לזרז את המו"מ הקואליציוני ושרון רק מילא את ההנחיות שקיבל.

בכירים בליכוד הגיבו בבדיחות הדעת ואמרו: "זה כמעט כמו במלחמת לבנון, ההנחייה היתה 40 ק"מ ובהנחיית שרון הכוחות הגיעו עד ביירות. גם הפעם, שמיר אמנם אמר לשרון להאיץ במגעים אבל, הוא לא התכוון ששרון יגיע לסיכומים סופיים". ידיעה על המו"מ הקואליציוני, עמוד 3.

"המשמר" עתון יומי — על המשמר
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנטר תרים 102—121. טל' 233161—3. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבנזר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

פירושו של דבר

"נופץ ערך בסיסי"

מבחינה צבאית טהורה, אין ספק כי בפעולת "נעיימה" בא לידי ביטוי צה"ל כפי ששואף אליו הרמטכ"ל שומרון: צבא יזום, משיג הפתעה ומסתער על האוייב בבסיסו. הפעולה בסוף השבוע מהווה מבחינת מדיניות המטה הכללי שינוי בכוון. מאז מלחמת לבנון לא ביצע צה"ל פעולות קומנדו נועזות במחבלים והסתפק בדרך כלל בתקיפות מן האוויר. פעולות הכרוכות בסיכון גבוה בחיי אדם הניאו את המפקדים להותיר את העבודה למטוסים. ארגוני המחבלים בלבנון מנהלים כיום חיי שיגרה עם תקיפות חיל־האוויר והסתגלו לאורח חיים שיגביל את תוצאות התקיפות האוויריות. מיפקדות שוכנו במערות ומחבלים במבנים תת־קרקעיים. המטה הכללי החליט לגוון את השיטה ואת אופיה. ארגונו של ג'בריל לא נבחר באקראי. לצה"ל חשבון "פתוח" עם ג'יבריל מאז "ליל־הגילשונים".

את הפעולה האחרונה קשה למדוד במושגים של הצלחה או כישלון. בצד ההשפעה הפסיכולוגית על המחבלים, הריגת 20 מהם ואפילו אחד בכיר מאוד, נמתחת ביקורת בארצות־הברית ובמדינות נוספות, וכמובן המחיר הכבד ששילם צה"ל בנפול אחד ממפקדיו.

בנוסף לחינוך של דור לוחמים על נורמות של יוזמה והסתערות, הרי בפעולת "נעיימה" נשאלות מספר שאלות והעיקרית שבהן היא השארתם של ארבעה חיילים בשטח אוייב. הרמטכ"ל שקיבל את ההחלטה הקשה הזו מנמק אותה באי־רצון לסכן את עיקר הכוח, אולם בצה"ל כבר נשמעת הביקורת. קצין בכיר במטכ"ל אמר לי אמש כי לדעתו "במקרה הזה נופץ ערך בסיסי של הפקרת אנשים בשדה הקרב וכשיש ערך צריך להסתכן בעבורו". קשה לשפוט את החלטת הרמטכ"ל ברגעים כאלה והעיקר שישנו סוף טוב אבל צה"ל צריך להידרש לעניין ולתחקר את האירוע ואת ההחלטה.

אבי בניהו

לא הכל בצה"ל

סא"ל אמיר מיטל (צילום: דו"צ)

(המשך מעמוד ראשון)

כי הפעולה היתה מוצלחת וכל יעדיה הושגו וכי התוצאות יראו בטווח הארוך.

בפשיטת צה"ל בלבנון נהרג מפקד גדוד ב"גולני" סגן אלוף אמיר מיטל וניפצעו עוד שלושה. ביניהם רופא שהיה עם הכוח הפושט. כאמור ארבעה חיילים שהתנתקו מהכוח, הושארו בשטח וחולצו אחר כך בעזרת מסוקי חיל־האוויר.

20 הרוגים

אור ליום שישי פשטו כוחות משולבים של יחידות נבחרות על בסיסים ומיפקדות של ארגון "החזית העממית, המיפקדה הכללית של ג'יבריל בלבנון, מצפון מיזרח לעיירה דמור. במהלך הפשיטה נהרגו לפחות כ־20 מחבלים וביניהם מפקד בכיר בארגון "אבו־גמילה".

עשרות הלוחמים, חלקם אנשי סיירת "גולני" ולוחמים מובחרים של חיל הים הונחתו אל החוף בחסות החשיכה, לאחר תנועה רגלית בשטח הגיעו אל יעד הפעולה — מיפקדת האירגון.

להשיג הפתעה

המשימה היתה להשיג הפתעה ולתקוף שלושה יעדים עיקריים: מיפקדה השוכנת בתוך מערות ובמבנים תת־קרקעיים, אזור אימונים המשמש להכשרת מחבלים, ואיזור המגורים ומחסני התחמושת. בתוך דקות התפתח במקום קרב בטווחים קצרים מאוד כשכוחות צה"ל משיגים הפתעה מלאה ברוב היעדים.

הסורים לא התערבו

במרחק של חמישה קילומטרים מאזור התקיפה שוהה כוח סורי גדול אולם אלו לא התערבו ולא סייעו באש. ארגוני מחבלים אחרים וצבא לבנון החישו חיילים לאזור הפשיטה אולם מטוסים ומסוקים של חיל־האוויר שיבשו הגעתם לאיזור.

בתום הלחימה שהתנהלה בעיקרה באזור קשה וסבוך לתנועה ובתוך מערות ומבנים תת־קרקעיים פונה הכוח בסיוע מסוקים בחזרה לשטח ישראל. ארבעה חיילים של "גולני" שנותקו מהכוח העיקרי הושארו בשטח על פי החלטת הרמטכ"ל כדי שלא לסכן לאור היום את עיקר הכוחות. במבצע מסובך ומסוכן אותרו הארבעה כעבור מספר שעות, לאחר שניתקלו והרגו שלשה מחבלים וחולצו אל כלי שייט בים על גבי מגלשים של מסוקי "קוברה". (ראה עמוד 2).

מפקד הפעולה היה ראש מה"ד האלוף דורון רובין ומפקד כוח הפשיטה הקרקעי היה אל"מ ש. מפקד חטיבת "גולני". הרמטכ"ל, רא"ל שומרון, מפקד חיל הים האלוף בן שושן, קצין מודיעין בכיר ומפקדים שהו כל הפעולה "בחדר פיקוד קידמי".

במסיבת עתונאים שכינס הרמטכ"ל לאחר הפשיטה הוא אמר כי מטרת הפעולה היתה לשבש את יכולתו של ג'יבריל להכין ולשלוח חוליות מחבלים ולגרום לו להשקיע יותר משאבים בהגנה על מיפקדותיו ואימוניו. "זו פעולה מורכבת ומבוססת על עיקרון ההפתעה. התוצאות של הפשיטה יראו בטווח הארוך וההשפעה היא בעיקרה פסיכולוגית". עוד הוסיף הרמטכ"ל כי הפעולה בסוף השבוע איננה האחרונה: "מי שיפעיל נגדנו טרור ניפעל כנגדו בכל יכולתנו" אמר. הרמטכ"ל דחה כל קשר בין מועד הפשיטה לבין מועד ציון יום השנה לאנתיפאדה.

5 מכוניות הוצתו בי־ם

טוביה בסקינד

האינתיפאדה הגיעה בסוף השבוע לגבעה הצרפתית בירושלים, כאשר ארבע מכוניות הוצתו על־ידי "אלמונים ביום ו' לפנות בוקר ברחוב האצ"ל ולילה קודם לכן הוצתה מכונית נוספת. המכוניות נשרפו כליל.

במקום נמצאו דגל פלשתין וסיסמאות של החזית העממית לשחרור פלשתין.

במלאת שלושים לפטירתה של

רבקה לבנר ז"ל

נעלה לקבורה

ביום שלישי, ה' טבת תשמ"ט, 13.12.88, בבית העלמין בקיבוץ בית־השיטה, בשעה 16.00.

בשעה 17.30 מתכנסים במרחב.

המשפחה
ובית־השיטה

שמיר ינסה לעמוד בהסכמים עם הדתיים במו"מ עם המערך

היקצה שבוע ימים למו"מ על הקמת ממשלה רחבה ● הבטיח למפלגות הדתיות שכל הסכם שיחתום עם המערך יהיה גם על דעתו ● הקווים האדומים של המערך: סטטוס־קוו בענייני דת, לא להתנחלויות, כן לקידום התהליך המדיני

מאריילי שחר

שמיר היקצה שבוע ימים למו"מ עם המערך במגמה להגיע להסכם קואליציוני דומה לאלה הנוכחיים • על כך נמסר לקראת פתיחתו של המו"מ בין המערך לליכוד להקמת ממשלה רחבה.

ביום שישי הגיעו צוותי המו"מ של הליכוד, בראשות השרים שרון ומודעי, לסיכומים עם המפלגות הדתיות והימניות, אשר יקשו על הדיונים בין המערך לליכוד.

ראש הממשלה התחייב בכתב למפלגות הדתיות, כי לא יחתום על כל הסכם להקמת ממשלה רחבה עם המערך, אלא אם כן יהיו תנאיו גם על דעתן. הבטחה זו ניתנה בכתב לראשי ש"ס, אגודת ישראל והמפד"ל, ובעליפה לראשי דגל התורה והתחיה.

יצחק שמיר ושמעון פרס אמורים להיוועד היום, ככל הנראה לאחר ישיבת הממשלה, כדי לתאם מועד לתחילת המו"מ הרשמי.

נודע, כי בליכוד מצפים שהמפלגות הדתיות יגלו גמישות בכל הקשור למספר התיקים שהובטח להם, וכי יסכימו לשנות את ה"מפתח" למינוי שרים משני חברי כנסת לארבעה.

לאחר ישיבת שרי הליכוד ביום שישי אמר סגן ראש הממשלה, דוד לוי, כי אמנם ניתנו הבטחות למפלגות הדתיות, אך מובן לכולם שאם רוצים בכינון ממשלה רחבה יהיה צורך בהכנסת שינויים מסויימים.

רוני מילוא הבהיר, כי הליכוד לא יקח שום סיכון במהלך המו"מ עם המערך, בעקבות הניסיון המר של שלושת השבועות הראשונים לאחר הבחירות.

צוות המו"מ

לפי שעה, לא ברור מי יהיה בצוות המו"מ מטעם מפלגת העבודה. מלשכת מזכיר המפלגה, עוזי ברעם, נמסר, כי לשכת המפלגה היא זו שתבחר את צוות המו"מ והשרים ורלב ושחל לא היוו צוות רשמי. ברעם יכנס את לשכת המפלגה בתחילת השבוע.

הליכוד יקבע היום אם להרחיב את צוות המו"מ, בו חברים לפי שעה רק שניים • ארנס ומרידור.

תיק החקלאות לתק"ם

התנועה הקיבוצית המאוחדת תובעת, כי תיק החקלאות יימסר לנציג התנועה, השר יעקב צור.

השר צור הודיע, כי התק"ם ותנועת המושבים מילאו תפקיד מרכזי במהלכים שהביאו לאישור המרכז להליכה לממשלה רחבה, וזאת מתוך הכרה בהכרח להביא לפתרון רדיקלי ומהיר של המשבר במערכת היצרנית במשק.

התנועה הקיבוצית המאוחדת תובעת גם, כי תיק האוצר יימסר לנציג מפלגת העבודה.

גם השר גד יעקובי אומר, כי אם תעמוד בפני מפלגת העבודה אפשרות לבחור בין האוצר לבין החוץ • לדעתו עדיף לקבל את תיק האוצר. "זהו תיק משמעותי יותר וקובע סדר עדיפות לאומי".

על חשיבות תיק האוצר מודעים גם בליכוד. השר קצב, במידה מסויימת בניגוד לחבריו במפלגה, דורש לשמור את תיק האוצר בידי הליכוד.

"אי־אפשר לתת תיק דומיננטי כל־כך לאדם שאינני מוצא אותו כבעל גישה ממלכתית. אם פרס ימונה לשר־החוץ • שמיר ורבין יבלעו אותו, כי בסופו של דבר מי שקובע את קו הפעולה המדיני זה ראש הממשלה" — אמר קצב ל"על המשמר".

קווים אדומים

הקווים האדומים הראשונים עליהם כבר מדברים במפלגת העבודה הם סטטוס־קוו בענייני דת, לא להתנחלויות, כן לקידום התהליך המדיני וכן לקידום התהליך הכלכלי.

כאן, כאמור, יימצא הליכוד בבעיה, לאחר שהתחייב בכתב למפד"ל ולתחיה על הקמת 40 התנחלויות בארבע השנים הקרובות.

במערך מגיבים על כך, כי "גם בקווי היסוד של הממשלה היוצאת נאמר שיוקמו שישה ישובים חדשים בכל שנה, ואנחנו בלמנו את זה".

"בנקרס טראסט" דוחה את תוכנית ההבראה של "כור"

אודי נחשון

הבנק האמריקני "בנקרס טראסט" דוחה את תוכנית ההבראה שיגיש קונצרן "כור" וטוען, כי אפשר להתחשב בה כ"תוכנית עיונית בלבד".

ביום שישי הגיש הבנק האמריקני תגובה לבית־המשפט המחוזי בתל־אביב על בקשת ההתנגדות של "כור", שבה ביקש הקונצרן למחוק על הסף את תביעת "בנקרס טראסט".

כזכור, הגיש הבנק האמריקני תביעה לפירוק "כור" בגלל אי־פרעון חוב בסכום של 20 מיליון דולר.

בתגובת הבנק האמריקני נטען, כי תוכנית ההבראה שיגיש "כור" מלאה בסתירות, בלתי מבוססת ותלויה בתנאים מוקדמים התלויים בממשלת ישראל, בבנקים ישראליים ובנושים זרים אחרים. כיוון שהתנאים האלה לא התקיימו, אפשר להתחשב בתוכנית הזו כתוכנית עיונית בלבד • טוען הבנק.

בתגובה לטענת "כור", כי רק בית־המשפט בניו־יורק רשאי לדון בנושאים הקשורים להתקשרות שנעשתה בין "בנקרס טראסט" ל"כור", טוענים נציגי הבנק, כי במקרה זה אין מדובר בתביעת חוב רגילה, אלא בבקשה לפירוק החברה, ובבקשה כזו רשאי לדון רק בית־משפט ישראלי, ולא אמריקני.

הבנק האמריקני חוזר על טענתו, כי "כור" היא חדלת פרעון וגם דורש לדון בנהגות היחסים שבין בנק הפועלים ל"כור", בעקבות השתייכותם לחברת העובדים.

נזכר אמורה להתקיים בלונדון פגישה מכרעת בין נציגי "בנקרס טראסט" ונציגי בנקים זרים אחרים מנושי "כור", לבין ראשי הקונצרן. בפגישה אמורים להשתתף גם נציגי הבנקים הישראליים ונציגים של בנקים מאירופה ומארה"ב. ראשי "כור" ינסו לשכנע את הנושים הזרים, ובעיקר את נציגי "בנקרס טראסט", לקבל את תוכנית ההבראה, אולם נראה, כי לנוכח כתב ההתנגדות שהוגש ביום שישי בבית־המשפט בתל־אביב, תהיה מלאכתם של ראשי "כור" קשה ביותר.

אם מפגש הצמרת מחר לא יוביל לביטול תביעת הפירוק של הבנק האמריקני, יפגשו הצדדים בבית־המשפט בתל־אביב ב־20 בדצמבר לדיון בתביעה לפירוק הקונצרן ובתגובת ההתנגדות שלו.

2 צעירים נהרגו ברצועה — אחד מהם אסיר שניסה לרצוח שומר

שני חיילי מילואים שניסו להשתלט על האסיר נפצעו ● 21 נפצעו במהלך התנגשויות עם כוחות צה"ל בשטחים בסוף השבוע

עירן טאוס, עתי"ם

שני צעירים ערביים נהרגו אתמול במהלך התפרעויות בעזה ובמהלך נסיון לרצוח שומר במתקן הכליאה של מחנה חוף בעיר, המוכר בכינוי "אנצאר 2", שם גם נפצעו שני חיילי מילואים שהשתלטו על אסיר מתפרע. לבתי־החולים ברצועה הגיעו במשך היום עוד שמונה מתושבי האיזור עם פציעות קלות מירי.

אתמול בשעות הבוקר המוקדמות החל צה"ל להסיר את העוצר הכללי שהוטל על רצועת עזה מיום ה' בלילה, כצעד למניעת הפרות סדר צפויות ביום ו', בו מלאה שנה לתחילת ההתקוממות בשטחים. תחילה הוסר העוצר בערים עזה, חאן־יונס ורפיח ובהדרגה החלה הסרת העוצר ממחנות הפליטים. במשך היום הוטל שוב עוצר על כל מחנות הפליטים, לאחר שבמקומות שונים אירעו הפרות סדר. רק הערים נותרו פתוחות ולמעט מחנות הפליטים פתוחה כל הרצועה לתנועה מאז אתמול בבוקר.

תקרית אלימה ראשונה אירעה סמוך לשעה 09.00 בשכונת רימאל בעזה, כאשר סיור צה"ל עבר ברחוב אל ואחדה במרכז העיר וקבוצת צעירים תקפה את הסיור באבנים ובמוטות. החיילים נקלעו לסכנת חיים ומפקד הסיור ירה לעבר התוקפים. אחד הקליעים פגע בראשו של חוסני אבו סירו (16) שנהרג במקום. אחד מחיילי הסיור נפצע קל וטופל במרפאה צבאית סמוכה.

שעה לאחר מכן נהרג במתקן הכליאה "אנצאר 2" בעזה מוחמד איברהים אבו מחרוג'ה, בן 20, ממחנה פליטים במרכז הרצועה, שנשפט לשנה וחצי מאסר בשל הכנת בקבוקי תבערה והשתתפות בהפרות סדר. בשעת טיול הבוקר של האסירים הוא התקרב לחייל המילואים הלל אנטגר, בן 40 מראשון לציון, המשרת כשומר במתקן. האסיר שלף סכין מאולתר, דקר את החייל בשכם וניסה לחטוף ממנו את נשקו.

החייל הפצוע נפל ונחבל באורח חמור בעצם הירך. חייל אחר ירה לעבר האסיר התוקף והרגו. במהלך התקרית נפצע מכדור תועה חייל המילואים מאיר פולונסקי, בן 34 מראשון לציון, שקליע פצעו בשוק. שני חיילי המילואים הועברו לבית־החולים "ברזילי" באשקלון. החייל הלל אנטגר הוכנס לניתוח של עצם הירך ופציעתו של החייל מאיר פולונסקי הוגדרה קלה.

במשך היום הובאו שמונה מתושבי הרצועה לבתי־החולים בעזה, כשהם פצועים באורח קל ולדבריהם נורו על־ידי חיילים. בצה"ל ידועות נסיבות פציעתם של שלושה אנשים ממחנה הפליטים נוסייראת, מהעיירה עבאסאן ומחאן יונס.

ברחבי יהודה ושומרון היו במהלך סוף השבוע תקריות והתנגשויות אלימות קשות בין צה"ל לבין תושבים, במהלכן נפצעו תושבים רבים.

צה"ל ביצע ביומיים האחרונים פעילות יזומה רחבת היקף בעשרות כפרים וישובים להסרת דגלים, מחיקת סיסמאות וביצוע מעצרים. כוחות הביטחון נערכו במזרח־ירושלים ובגדה המערבית בהיקף נרחב לקדם הפרות סדר והפגנות לרגל יום השנה להתקוממות.

ביום שישי נמסר על התנגשויות באזורים רבים בגדה המערבית, בעיקר עם היציאה מן המסגדים, אבל כוחות גדולים של צה"ל השתלטו בדרך כלל על האירועים במהירות.

מבתי־החולים בשכם נמסר על שני פצועים ממחנה הפליטים בלאטה ושניים נוספים מהעיר שכם עצמה, כולם מירי כוחות צה"ל. פצועה נוספת אושפזה בשל פגיעה מגז מדמיע בעיר שכם.

ביום שישי נפצעו שני תושבים נוספים ממחנה הפליטים אל־פוואר שבקרבת חברון. תקריות אלימות היו גם בעיר חברון, בבית־לחם ובכפרים רבים באיזור.

גם אתמול היו בעיר שכם תקריות אלימות והתנגשויות קשות בין צה"ל לבין מפגינים, בעקבותיהם נפצעו שישה תושבים, בעיקר בעיר העתיקה, מירי חיילי צה"ל. על כך נמסר מבתי־החולים בשכם. בין הפצועים ילדה בת 9, רעיה אחמד, שנפגעה מכדור בגב. כן נפצעו שלושה מתושבי המחנות בית־אלפא, בלאטה ואל פרעה וארבעה מתושבי הכפרים ג'אמל שבאיזור טול כרם, עבוש וסלווה. כל זאת על־פי נתוני בתי־החולים בשכם, שאליהם הגיעו כל הפצועים. מקורות צבאיים אישרו את דבר פציעתם של תשעה תושבים במהלך התנגשויות אלימות עם כוחות צה"ל אתמול.

מקורות בשכם מסרו אתמול, כי צעיר בן 23, זיאד חסן דוויקאת, נורה בעיר בידי צעיר אחר, מוחמד סאלח קדוד, הידוע כמשתף פעולה. הפצוע נורה מכדורי תת־מקלע "עוזי" בבטנו ואושפז במצב קשה בבית־החולים אל־איתיחאד בשכם.

עוד מסרו מקורות בעיר על אירוע שבו לטענתם נזרק ילד בן 16 באדר קראדי מג'יפ צבאי שנסע באיזור שכונת רפידייה בעיר במהירות רבה. הצעיר נפצע באורח קשה בראשו והועבר לבית־החולים אל־איתיחאד, ומשם הובהל לבית־החולים אל־מקאסד בהר הזיתים.

מקורות צבאיים מסרו, כי מבדיקה ראשונית שערך צה"ל עולה, שאין כל יסוד לטענה זו. עוד מסרו המקורות הצבאיים, כי לא ידוע להם דבר על אירוע שבו היה מעורב משתף פעולה.

באיזור ירושלים היו במהלך סוף השבוע תקריות אלימות רבות והתנגשויות קשות בין המשטרה לכוחות מג"ב לבין תושבים בעיר ובכפרים הסמוכים לה.

סניורה בכנס ביוזמת מפ"ם בפאריס:

אין לישראלים עוד סיבה לסרב לשיחות עם אש"ף

ארנון ימה (צרפת)

"אין לאף פוליטיקאי ישראלי סיבה לסרב לשיחות עם אש"ף, באלג'יר קיבלנו את קיום ישראל בגבולות בטוחים", אמר חנא סניורה בהופעה משותפת עם מזכ"ל מפ"ם בכינוס בסנאט הצרפתי בפאריס. עשרות אינטלקטואלים ומנהיגים יהודים מחאו לו כפיים.

הכינוס שאירגן נציג מפ"ם בפאריס, אריה שפיר, שיקף פתיחות ייחודית חדשה לאש"ף לא רק בשמאל. יותר ויותר יהודים אינם מבינים מדוע מסרבת ישראל להיענות להצעות ערפאת לפתוח עמו בשיחות. הישראלים שהופיעו בכינוס היו פחות נלהבים.

אלעזר גרנות אמר, כי דעת הקהל בישראל עשוייה להשתנות מסירוב להסכמה ברגע שאפשרות הכרה בישראל ע"י אש"ף תהפוך להצעה ממשית. "ויתורים על שטחים כאובים לשני העמים הוא תנאי הכרחי לעתיד שני העמים", אמר גרנות.

הוא פסל לחץ חיצוני והסדר כפוי. לחץ מזין קיצונים בשני העמים. דרושה התערבות בינלאומית לא בלחצים אלא בהצעות מפתות לשני הצדדים. גרנות אמר, כי האינתיפאדה שיקמה את גאוות העם הפלשתיני, בזכותה הוא יהיה מסוגל להסכים לפשרה, כמו המצרים אחרי מלחמת יום כיפור. הוא קרא לממשלת ישראל להוציא נקודות חיוביות מהחלטת אלג'יר ולהפכן לנקודות פתיחה למו"מ.

אש"ף מצליח לשכנע

הטיעונים וההצהרות שמשמיע פה אש"ף, אחרי אלג'יר, מתקבלים בחיוב ע"י אנשי רוח וראשי ארגונים יהודים. האינתיפאדה מייסרת את מצפונם. ישראל מופיעה כמדכאת עם. מאז פרוץ המרי הפלשתיני בשטחים ניכר שינוי ביחס לאש"ף ולפלשתינים היהודים. הם לא עוד אויבים, אלא קורבנות דיכוי וכיבוש ישראלים.

סניורא בנאומו המתון, הילך עליהם קסמים וייסר את מצפונם. הוא אמר כי באלג'יר היתה "הכרה מפורשת בישראל. המועצה הפלשתינית קיבלה את החלטת החלוקה לפיה מדינה ערבית ומדינה יהודית בפלשתינה, צריכות לנהל שיתוף פעולה כלכלי. בקבלת 242, אומר אש"ף, שהפלשתינים הסכימו לשלם מחיר סרובם ב־1948 ולדבר על גבולות 1967".

שמיר ופרס יגיבו על נאומו של ערפאת בז'נווה

מוטי בסוק

שמיר ופרס החליטו בסוף השבוע שעבר כי שגריר ישראל באו"ם, יוחנן ביין, לא יגיב ביום שלישי בג'נווה לנאומו של ראש אש"ף יאסר ערפאת.

שמיר ופרס החליטו, כי תגובה לנאומו של ערפאת תבוא מירושלים, שעה וחצי לאחר תום הנאום.

המגיבים יהיו שמיר ופרס עצמם. הם יגיבו לאחר שהנאום במלואו יגיע לירושלים מסוכנויות הידיעות.

כתבנו מעיר, כי ישראל התקשתה בשעתו להשיג את נאום ערפאת והחלטות מל"פ באלג'יר. מסיבה זו התעכבה תגובתה.

לעומת זאת, זרמו בשבוע שעבר דיווחים משטוקהולם על מסיבת העיתונאים ועל נאומו של ערפאת. זמן קצר אחר־כך הגיבו שמיר ופרס על הנאום.

במשרד־החוץ בירושלים סיכמו ביום שישי את ההתארגנות הישראלית המיוחדת למושב עצרת האו"ם בג'נווה. סוכם, כי הנציגות הישראלית במקום תתוגבר בשגריר ישראל ליד מוסדות האו"ם בניו־יורק, יוחנן ביין, ובצוות טכני קטן.

ישראל תפיץ השבוע, בכל בירות העולם, סרט טלוויזיה מיוחד המראה שורה של מעשי חבלה חמורים שביצע אש"ף במקומות שונים בעולם, כולל ישראל.

עצרת "חופש" — "לגירוש חשכת ימי הביניים"

טוביה בסקינד

כ־200 איש, רובם בני נוער, קיימו אמש תהלוכת לפידים בירושלים, במהלכה הניפו כרזות ועליהן נכתב "די לכניעה לחרדים". הצועדים יצאו מכיכר "צוותא" וסיימו את תהלוכתם ברחבת מכון ואן ליר, ליד בית הנשיא.

עידן חייט, מצעירי מפ"ם, פתח את העצרת, שאורגנה על־ידי "חופש" — מטה למלחמה בכפייה החרדית, באומרו: "הגענו לכאן — בחג האורים — כאשר אנו מאוחדים בנחישותנו לגרש את חשכת ימי הביניים. לא ניתן להפוך את מדינת ישראל למדינת הלכה חומייניסטית".

לאחר מכן חולקה "חנוכיית חופש" על־ידי נציגי תנועות הנוער. העצרת הסתיימה בשירת שירי חנוכה.

דרישה לדון בהתעללות בצעירים ערביים לשם שעשוע

בצלאל עמיקם

הצעה דחופה לסדר היום, בעקבות הגילויים על התעללות בצעירים, שנעשו לשם שעשוע על־ידי חיילי גבעתי, הוגשה לכנסת על־ידי ח"כ אמנון רובינשטיין (שינוי).

רובינשטיין סבור, כי בעקבות הגילויים הללו, שעיקרם פגיעות גופניות והתעללות כדי להעביר זמן, ולאו דווקא לשם ענישה, יש לדון בנושא בדחיפות ולא להמתין לתום המשפט.

רובינשטיין דורש להודיע לרמטכ"ל שיצווה על חיילי צה"ל שכל הוראה להכות אנשים כהרתעה הינה בלתי חוקית.

קריאה לחבל במכונות ובציוד במפעלים בבעלות יהודית

בצלאל עמיקם

פועלים ערביים מהשטחים שעובדים במפעלים בתחום הקו הירוק נקראו לחבל במכונות הייצור ובציוד שבבעלות יהודים. הקריאה הופצה באמצעות כרוז חתום על־ידי "ועדות ההתנגדות העממית וכוחות ההלם".

הדרכים לביצוע מעשי החבלה הם מגוונות ולדעת מפיצי הכרוז הן קלות יחסית, שכן אין צורך בהשגת חומרי חבלה. במכונות חשמליות אפשר לחבל על־ידי שפיכת מים ומלח למנוע, או סתימת צינור הקירור בעיתון. במכוניות אפשר לפגוע ולגרום נזק כבד על־ידי שפיכת סוכר לתוך המנוע, או מים לתוך מיכל הדלק.

בין השאר מציעים בעלי הכרוז, שהופץ במזרח ירושלים ובכמה ערים בגדה, לפרק את הברגים בצירי מסילת הרכבת. לצורך הצתת שדות מוצע לשפוך נפט על חתולים וכלבים, להדליקם ולשלחם לאזורים חקלאיים וליערות.

פרטי הכרוז מובאים השבוע במלואם במקומון הירושלמי "כל ירושלים".

צוותי חילוץ ומומחים ממדינות שונות מסייעים לנפגעי הרעש בצפון ארמניה

פקיד סובייטי בכיר: ניספו 40,000 — 45,000 בני־אדם, חצי מיליון נותרו ללא קורת גג ● אזרביג'אנים יצאו ל"מצעדי שמחה" בבאקו ● הארמנים מכחישים ידיעות שפורסמו בתקשורת הסובייטית על הצעות סיוע מאזרביג'אנים רבים

רויטר, סי"צ

לנינאקאן, ארמניה – מתנדבים מחלצים ניצולים מתוך עיי חרבות (תצלום: איי.פי)

מוסקווה. המנהיג הסובייטי מיכאיל גורבאצ'וב סייר אתמול באזורי ארמניה שנפגעו ברעידת האדמה הקטלנית שגרמה למותם של רבבות, הרסה שתי ערים, ומחקה למעשה מעל פני האדמה עיר שלישית.

פקיד סובייטי בכיר במוסקווה אמר, כי לפי אומדן רשמי ראשון, נלתי שלם של הנפגעים ניספו ברעש בין 40,000 ל־45,000. פקידים מסרו פרטים על המבצע הנרחב לחילוץ תושבים שנלכדו מיתחת לערימות ענק של עיי חרבות, והעלו האשמות שהמארגנים לא היו מוכנים כהלכה ופעלו באיטיות.

נרחבי בריה"מ הוכרז על יום אבל לזכר קורבנות הרעש, שתואר על ידי פקידים כהרסני ביותר שפקד את האזור זה למעלה מאלף שנים. בערי בריה"מ הורדו הדגלים עם פס שחור לחצי התורן והטלוויזיה שידרה מוסיקה קלאסית.

חצי מיליון ללא קורת גג

ואלנטין ניקיפירוב, אחד מסגני שר החוץ, הודיע אתמול, במסיבת עיתונאים כי עד כה ידוע על 12 אלף פצועים ועל למעלה מחצי מיליון אנשים שנותרו ללא קורת גג.

ביום ו' בשעות הלילה עמדו תושבי מוסקווה בתורים, כדי להביא בגדים ומזון למרכזים שנפתחו ביוזמת תנועת הנוער הקומוניסטי. באזור שנפגע מורגש מחסור במי שתיה. השלטונות מביאים את המים במיכלים ומספקים לתושבים גם בקבוקי מים מינרליים.

קבוצה קטנה של עיתונאים מערביים יצאה אתמול לצפון ארמניה.

סיוע מכל העולם

מבצעי סיוע בינלאומיים מתארגנים במקומות שונים בעולם לסייע לנפגעים. אמצעי התקשורת הסובייטיים מפרסמים בהרחבה דיווחים על מוסדות וגופים שהביעו נכונות לעזור לרפובליקה הארמנית.

ביום ו' הגיעו לארמניה כבאים צרפתיים, שהתמחו בטיפול ברעידות אדמה. קם באו לירוואן בליווי כלביהם המאומנים לחיפוש ניצולים בין עיי החרבות.

מטוס מפינלנד הביא פלאסמה ותרופות, ומטוס אחר הגיע משוויץ. כבאים בריטיים באו לארמניה כשהם מצויידים במצלמה אינפרא־אדומה, המסוגלת להבחין ביצורים חיים בין החרבות. מצפים גם למטוסים נוספים מגרמניה המערבית, איטליה ואוסטריה.

מוושינגטון נמסר כי ארה"ב משתתפת באורח פעיל בהגשת סיוע לקורבנות הרעש בארמניה. מטוס ראשון יצא ביום ו' בלילה מוושינגטון כשבכן נוסעיו מומחים בליווי כלבים לחיפוש ניצולים, תרופות וציוד רפואי.

מחסור בארונות מתים

צלם עיתונות סובייטי שהיה עד להרס בעיר הארמנית לנינאקאן סיפר אתמול על מחסור בארונות מתים, על גופות מפוזרות בעיר ועל צוותי הצלה המנסים לסלק ערימות של הריסות כמו ידיהם.

הוא חזר אתמול למוסקווה מלנינאקאן, העיר השניה בגודלה בארמניה, ש־80 אחוז ממנה נהרסו ברעש ביום ד'.

"זה עונש מהשמיים"

ממוסקווה נמסר, כי בעקבות ההודעה שפורסמה ביום ד' בערב על ידי הטלוויזיה הסובייטית על הרעש שפקד את ארמניה, יצאו קבוצות של צעירים לרחובות העיר באקו וקראו קריאות שמחה על "העונש שגזר אללה על אלה שהרגו וגירשו מארמניה את אחינו האזרביג'אנים". על כך דיווחו עדי ראייה לכתבת סוכנות הידיעות הצרפתית.

גם מקורות ארמנים דיווחו על "מצעדי שמחה" שנערכו בבאקו על אף העוצר שהוטל על עיר זו בעקבות מעשי האלימות הבין־עדתיים. לדברי מקורות אלה היו חזיונות דומים בקירובאבאד, העיר השניה בגודלה באזרביג'אן.

בניגוד לידיעות אלה מסרה הטלוויזיה הסובייטית, כי אזרביג'אן התייצבה בראש הרפובליקות הסובייטיות שהביעו סולידריות עם הארמנים. עיתוני בריה"מ דיווחו על הצעות שונות של "קבוצות עובדים" באזרביג'אן שביקשו לסייע לארמנים.

ועדת "קארבאך" הארמנית, המתייצבת בראש התנועה הלאומית הארמנית, פנתה ביום ה' לאמצעי התקשורת הסובייטים שישימו קץ לפירסומים הלא מרוייקים. הוועדה הודיעה לכתב סוכנות הידיעות הצרפתית כי לא ידוע לה על אזרביג'אנים שחשו לעזרת ארמניה.

במקביל נודע כי נמשך זרם הפליטים הארמנים, הנמלטים מאזרביג'אן. לדברי אנשי "ועד קאראבאך" הגיעו 11 אלף פליטים בימים ד' וה' במטוסים, מכוניות או ברכבת לארמניה.

גם התנועה בכיוון ההפוך של אזרביג'אנים הנמלטים מארמניה, נמשכת בעוצמה רבה יותר מאז הרעש.

שינוי במדיניות בריטניה: לראשונה פגישה בין תת שר החוץ לאבו־שריף

משרד החוץ הבריטי: אבו שריף ענה על שלושת תנאינו: הכרה ברורה בישראל, דחיית השימוש בטירור וקבלת החלטות האו"ם 242 ו־338 ● "מקווים שגם ישראל תגיב בחיוב לשינויים"

דפנה ורדי (בריטניה), אורי הורוביץ וסוכנויות הידיעות

תת שר החוץ הבריטי, ויליאם וולדגרייב, נפגש ביום ו' עם בסאם אבו־שריף, עוזרו של יאסר ערפאת, זוהי הפגישה הראשונה בין איש בכיר בממשלה הבריטית לבין נציג של אש"ף, והיא מצביעה על שינוי במדיניות בריטניה. הפגישה התקיימה באישורה של ראש הממשלה תאצ'ר.

עם סיום הפגישה, שאורגנה בבהלות של הרגע האחרון, הקריא אבו שריף הודעה לעיתונות שהוכנה מראש, וקראה לכינונה של ועידה בינלאומית על בסיס החלטת האו"ם 242 ו־338, וזכותם של הפלשתינים להגדרה עצמית. אבו שריף הוסיף כי "הפלשתינים תומכים בערבויות בינלאומיות לכך שכל המדינות באזור תוכלנה לחיות בתוך גבולות בטוחים", והדגיש שבדבריו הוא כולל גם את ישראל, וכי הוא דוחה "כל צורה של אלימות וטרור".

וולדגרייב ציין כי הצהרתו של אבו־שריף עולה בקנה אחד עם מדיניותה של ממשלת בריטניה. הוא הוסיף כי הצהרתו הברורה של אבו שריף תורמת לתהליך השלום וציין כי הבריטים מחכים עכשיו לראות מה יאמר ערפאת בז'נווה. "אנחנו מקווים", אמר וולדגרייב, "כי ישראל תגיב בצורה קונסטרוקטיבית ותאשר שגם היא מקבלת את החלטת האו"ם 242 והמתייבות לפתרון צודק ובר קיימא המבוסס על העיקרון של שטחים תמורת שלום".

ענה על שלושת התנאים

מקורות במשרד החוץ ציינו, כי ההחלטה על קיומה של הפגישה התקבלה רק לאחר שאבו שריף התחייב לענות על שלושת התנאים של ממשלת בריטניה הכוללים הכרה ברורה בישראל, דחיית השמוש באלימות וקבלת החלטות האו"ם 242 ו־338.

לדברי אותם מקורות וולדגרייב ואבו שריף היו שניהם בדעה כי ישראל לא יכולה להמשיך ולהתייחס בביטול לשינויים המתחוללים בתוך אש"ף.

בפגישות עם עיתונאים בלונדון אמר אבו שריף כי הוא מאמין שהפתרון לטווח ארוך הוא "איזה שהוא סוג של פדרציה עם ירדן". הוא הוסיף כי "גלגל השלום עלול להתגלגל, ואין כל דרך לעצור אותו בשלב זה". אך, כאשר נשאל מה יהיו גבולותיה של המדינה הפלשתינית, עשה אבו שריף כמיטב יכולתו להתחמק מתשובה ובסופו של דבר טען כי גבולות אלה ייקבעו במשא ומתן, כאשר הבסיס תהיה החלטת החלוקה משנת 1947.

דובר ראש הממשלה הדגיש כי כל פגישות עתידיות עם גורמים אחרים באש"ף תתקיימנה רק לאחר שאותם אשים יצהירו בפומבי שהם אכן מקבלים את התנאים.

משקיפה באו"ם

ראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קאדומי, אמר אתמול בתוניס, כי אש"ף ידרוש להעניק מעמד של משקיפה באו"ם למדינה הפלשתינית שעליה הכריז ב־15 בנובמבר באלג'יר.

קאדומי אמר, כי אין להניח שהמדינה הפלשתינית תתקבל בתור מדינה באו"ם, "בשל זכות הווטו, בה תשתמש ללא ספק ארה"ב". כיום יש לאש"ף מעמד של "משקיף" ליד האו"ם.

קאדומי אמר אתמול בראיון לשבועון התוניסי "אל שורוק", כי אש"ף ויתר את כל הויתורים שהוא מסוגל לעשות, ועכשיו תורם של הצדדים האחרים לוותר. "לנו אין עוד מה לתת. המועצה הלאומית הפלשתינית כבר הוכיחה את גמישותה, ועכשיו על הצדדים האחרים לעשות ויתורים", הכריז.

ארה"ב שלחה איגרת לאש"ף

מנהיג החזית העממית, נאיף חוואטמה, גילה שמשרד החוץ האמריקני העביר לאחרונה באמצעות מדינות אירופיות בשמן לא נקב, איגרת רשמית להנהגת אש"ף, בה ביקשה ארצות־הברית מהאירגון שיכריז על הכרתו במדינת ישראל וזכותה להתקיים וכן קבלת החלטות מועצת הביטחון 242 ו־338 כבסיס לוועידה בינ"ל וכן הפסקת האלימות והאינתיפאדה. ארה"ב הבטיחה תמורת הכרזה כזאת, שהיא תתחיל בדיאלוג עם אש"ף על ועידה בינלאומית על בסיס עקרונות אלה.

חוואטמה הכריז שהוא מתנגד לתנאיה של ארצות־הברית, וכן הזהיר את הנהגת האירגון ממתן פרשנות למועצה הלאומית הפלשתינית - באלג'יר, ותריגה מהחלטות שהתקבלו שם.

לשכנע את ארה"ב

בראיון לטלוויזיה של אבו דאבי, קרא אתמול ערפאת לפלשתינים להתנגד ולהחריף את האינתיפארה. לדבריו, ישראל לא חפצה בשלום ואילו הפלשתינים רוצים אותו.

ערפאת הבהיר שהוא רואה חשיבות מיוחדת לתפקידה של ארצות־הברית, מאחר שאם זו תסכים לוועידה בינלאומית תערך ועידה כזו.

ואלנסה וסחרוב — אורחי חגיגות ה־40 להכרזת זכויות האדם בפאריס

השניים שהיו כוכבי הטקסים נפגשו אתמול לראשונה ● למיטראן שנפגש בשבוע שעבר בפראג עם מתנגדי משטר לא הותר לפגוש את דובצ'ק

רויטר

פאריס. אנדריי סחרוב ולך ואלנסה אורחי חגיגות יום השנה ה־40 להכרזת זכויות האדם, נועדו אתמול בצהריים בפאריס עם הנשיא פרנסואה מיטראן. סחרוב אמר כי "התרשם מאד" בתום שיחה של חצי שעה עם נשיא צרפת, אך סירב לגלות את תוכנה. "זהו עניין בינינו", אמר סחרוב לעיתונאים שהמתינו לו על מדרגות ארמון אליזה.

בצאתם מארמון הנשיאות, לחצו אנדריי סחרוב ורעייתו ילנה ידיים והחליפו מספר מילים עם לך ואלנסה, כאשר נכנס לפגישה עם הנשיא מיטראן.

שני חתני פרס נובל לשלום, שמעולם לא נפגשו קודם לכן, ניהלו בבוקר שיחה ראשונה ביניהם בבית המלון שבו שוכנו. לפנות ערב השתתפו עם מיטראן ומזכיר האו"ם בטקסים לרגל הצהרת זכויות האדם, שפורסמה לפני 40 שנה בארמון שאיו בפאריס.

ואלנסה אמר בתום פגישתו עם מיטראן כי הוא "נרגש ושמח".

בפגישתו עם סחרוב, העלה מיטראן את שאלת זכויות האדם, עתיד הפרסטרויקה, בעיית הלאומים בברית המועצות וכן הבעיה הכורדית, נמסר מארמון אליזה.

דוברת של "סולידאריות" מסרה, כי ואלנסה וסחרוב מקווים לנהל שיחות נוספות בסוף השבוע.

פגישה עם מתנגדי משטר

מפראג נמסר, כי מיטראן נועד ביום ו' עם שמונה מתנגדי משטר צ'כים, שעבורם היתה זו פגישה ראשונה בפראג עם ראש מדינה מערבי, ואמר כי העלה את הנושא של אסירים פוליטים בשיחותיו עם הממשלה הקומוניסטית.

בשעה שמיטראן נועד עם מתנגדי המשטר, הוחזק אלכסנדר דובצ'ק, המנהיג הצ'כוסלובקי שהודח ב־1968 אחרי הפלישה הסובייטית, במעצר־בית, מסרה אשתו של דובצ'ק. היא מסרה, כי רק בליל יום ו' עזבו השוטרים את ביתם וכי בעלה הורשה לצאת מביתו.

מיטראן, שסיים בסוף השבוע ביקור של יומיים, אמר, כי רצה להיפגש עם דובצ'ק, אותו כינה "אדם ראוי לכבוד על מה שעשה למען ארצו", אולם הדבר לא עלה בידו.

"מנדלה מוכשר יותר לתפקיד נשיא דרום אפריקה מבותה"

השיבה רופאה בשאלון הומוריסטי בדרא"פ ופוטרה

סי"צ

קייפטאון. מנהלת בית החולים, מוכרה מתפקידה לאחר שהתלוצצה ואמרה, כי נלסון מנדלה מתאים יותר לכהן כנשיא דרום אפריקה מפיטר בותה — על כך נודע ממקור רשמי.

הרופאה ד"ר ג'וסלין קייזרמאן, הגיבה על משאל הומוריסטי שנערך על ידי עיתון המופיע בקייפטאון וכתבה, כי נלסון מנדלה, מנהיג הקונגרס הלאומי האפריקאי הכלוא, מתאים יותר לתפקיד נשיא מנשיאה הלבן של המדינה.

התגובה היתה מהירה: על מנהלת בית החולים נאסר לפרסם דבריה ברבים, לפי הוראת ממשלת דרום אפריקה. הצוות הרפואי של בית החולים סבור, כי פיטר בותה בעצמו דרש לנקוט בצעדים נגד הרופאה שפיקפקה בכישוריו, והעדיפה את כישורי המנהיג השחור על פניו.

שערי מטבע־חוץ בבנק הפועלים — 9.12.88

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1	—	—	1.7084	1.7297	1.7180
דולר אמריקאי	1	1.55	1.62	1.5762	1.5958	1.5850
מרק גרמני	1	0.98	0.93	0.9066	0.9179	0.9121
לירה סטרלינג	1	2.86	2.99	2.9072	2.9435	2.9227
פרנק צרפתי	1	0.25	0.27	0.2653	0.2686	0.2669
ין יפאני	100	1.27	1.33	1.2881	1.3042	1.2923
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8029	0.8130	0.8083
פרנק שוויצרי	1	1.06	1.11	1.0788	1.0923	1.0838
כתר שבדי	1	0.25	0.20	0.2616	0.2649	0.2627
כתר נורווגי	1	0.24	0.25	0.2441	0.2471	0.2455
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2354	0.2384	0.2367
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3842	0.3889	0.3868
דולר קנדי	1	1.30	1.36	1.3190	1.3354	1.3275
דולר אוסטרלי	1	1.32	1.42	1.3657	1.3828	1.3728
ראנד דר' אפריקאי	1	0.41	0.56	0.6755	0.6840	0.6793
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4329	0.4383	0.4353
שילינג אוסטרי	10	1.27	1.33	1.2909	1.3070	1.2968
לירה איטלקית	1,000	1.20	1.28	1.2294	1.2448	1.2344

קיבוץ עין־השופט
מוכר
מייסונים ורדיאטורים
להסקה ביתית במצב טוב
בדבר פרטים נא לפנות לבן־ענוי, 04־895317

אירועי יום השנה לאינתיפאדה בתחומי הקו הירוק

שביתה חלקית בגולן; צעירים דרוזים הפגינו במג'דל שאמס

יהודה צור

כ־150 צעירים דרוזים הפגינו ביום שישי בצהריים בכיכר המרכזית של מג'דל שאמס למיון מלאות שנה לאינתיפאדה.

המפגינים, רובם תלמידי תיכון, הניפו דגלי אש"ף וקראו לתושבים להצטרף להפגנה.

קבוצה של מבוגרים ניסתה לשדלם לעזוב את המקום וכעבור חצי שעה התפזרו הצעירים.

בכפרי הדרוזים בגולן נענו חלקית לכרוזים בהם נקראו התושבים לשבות חציון מלאות שנה להתקוממות בשטחים.

מרבית התלמידים לא הגיעו לבתי־הספר ובחלק מהכפרים היתה שביתת מסחר חלקית. תושבים רבים עבדו בשדות ונסעו לעבודה במפעלים בגליל.

מרבית החנויות ובתי העסק היו אמנם סגורים, אך אלה סגורים בכל יום שישי שהוא יום המנוחה של הדרוזים.

יצויין, כי גורמים שנחשבו עד כה לפרו־סורים נמנעו מליטול חלק בתעמולה למען השביתה בשל חילוקי דיעות בין הדרוזים בגולן.

רבים טוענים שהדרוזים, המפגינים מספר פעמים בשנה, אינם צריכים ליטול חלק באירועים שאינם נוגעים להם ישירות ועלולים לפגוע בהישגיהם.

בנוסף לכך חוששים התושבים הדרוזים שאם תפרוצנה שביתות והפגנות יעכבו שלטונות ישראל את מתן האישורים לביקורים אצל קרוביהם בסוריה.

המפקח על החינוך הדרוזי, אהרון זביידה, מסר, כי משרד־החינוך רואה בחומרה רבה את השבתתם החלקית של בתי־הספר והוא יבהיר זאת לראשי הדרוזים בגולן.

שקט בוואדי ערה ובישובי המשולש

עתי"ם

שקט שרר בוואדי ערה ביום השנה לאינתיפדה, ובמשטרת עירון לא נרשמו אירועים חריגים בקשר ליום זה.

באום אל־פחם התנהלו החיים כסדרם ולא התקיימו בעיר הפגנות הזדהות או תהלוכות של צעירים. תושב העיר, אברהים מחמיד אמר: "הכל פה שקט. אנשים עובדים, ואני, כמו רבים אחרים, מתכוון עכשיו ללכת להתפלל".

גם בבקעאל־גרבייה האווירה היתה רגועה, כבכל יום רגיל. ראש המועצה, סאמיר דרוויש, אמר לכתב עתי"ם, כי אין שום מתיחות בכפר והחיים מתנהלים במסלולם הרגיל. "יום שישי הוא יום־שבתון. תושבי בקה ידעו תמיד לשמור על השקט וכך ייעשו גם היום", אמר דרוויש.

מפקד משטרת עירון, פקר מרדכי יצחק, מסר, כי לא נרשמו אירועים מיוחדים או חריגים ורק במספר ישובים התקיימו כינוסים, אולם אלה עברו בשקט וללא הפרעות.

גם בישובי המשולש לא נרשמו ביום ו' אירועים חריגים. ממשטרת מרחב השרון נמסר, כי בכל הישובים הערביים באיזור המשולש נשמר הסדר והשקט, הפועלים יצאו כהרגלם לעבודה ומסיורי המשטרה דווח, כי לא היו כל אירועים חריגים במשך היום.

כתובות ובלונים באיזור ת"א

זהבה מוזס

דגל אש"ף, הקשור למספר בלונים ממולאים בגז, ריחף אתמול בבוקר באיזור גוש דן ונחת לבסוף ברחוב אברבנאל 13 ביהוד.

בסוף השבוע נמצאו כתובות מרוססות בספריי ירוק במקומות שונים באיזור ת"א.

על חומת השוק הסיטונאי ברחוב קרליבך נרשם: "9.12.87 — תחילת מלחמת הקוממיות" ו"הלאה הכיבוש".

במקומות שונים ברחוב החשמונאים צויירו כתובות כגון "תחילת השחרור — 9.12.87", "יום הולדת שמח לאינתיפארה" ו"ישוחררו רמי ואשר סרבני הריכוי".

ברחוב השרון בתחנה המרכזית נרשם "האינתיפאדה משחררת את כולנו" וברחוב פרישמן 51 — "הלאה הכיבוש".

המשכים

ארה"ב קרובה לשיחות

(המשך מעמוד ראשון)

הצהרה כזו לפני שינאם בעצרת האו"ם, אבל, ערפאת, ביקש וקיבל את תמיכת המועצה המרכזית של אש"ף, לומר דברים אלה בהופיעו לפני העצרת.

דובר מחלקת המדינה האמריקנית אמר אתמול כי לא ידוע לו על הסכם כלשהו עם אש"ף בעניין זה. אבל, מקורות פלשתינים אומרים כי הקשר הראשון צפוי להיות בין גורמים רשמיים אמריקנים לבאסם אבו־שריף יועץ בכיר של ערפאת, אשר נפגש ביום שישי עם תת־שר החוץ הבריטי.

לא תתחשב בארה"ב

בעלי הטור אוונס ונובק כתבו ב"וושינגטון פוסט" ביום ו', כי ראש הממשלה יצחק שמיר שיגר לוושינגטון את מקורבו יוסי בן־אהרון כדי להבהיר, בין היתר, שישראל תחפש פלשתינים כדי לשאת ולתת אתם, אך היא לא תדבר עם אש"ף, בלי שים לב למה שארה"ב תעשה. כלומר, גם אם ארה"ב תמצא שאש"ף קיבל את תנאיה להידברות עמו, ישראל לא תסכים לדבר עם אש"ף.

יד קשה בשטחים

אוונס ונובק כתבו עוד, כי בן אהרון הבהיר, שמדיניות שמיר תהיה למחוץ את ההתקוממות הפלשתינית תוך נקיטת יד קשה, להגיב בדיכוי וגירושים על כל תגובה אנטי־ישראלית בשטחים, ותוך כדי כך לנסות להנהיג אוטונומיה מהירה לתושבי השטחים. הם מסרו, כי בן־אהרון אמר זאת לדניס רוס, איש המועצה לבטחון לאומי לשעבר, העומד להיות ראש הצוות לתכנון מדיניות במחלקת המדינה. אוואנס ונובק עצמם סבורים, כי הנשיא הנבחר בוש ייטיב לעשות אם ישתמש בהשפעתה הרבה של ארה"ב במזרח התיכון כדי להוציא את המאבק הערבי־ישראלי מ"כלוב המשוגעים" שבו הוא נתון.

חוששת מהתקרבות

מקורות ישראליים אמרו אתמול, בתשובה לשאלה, כי מטרת שיחותיו של יוסי בן־אהרון בוושינגטון היתה להבהיר את מהות אש"ף, מתוך החשש שארה"ב מתקרבת להכרה באש"ף. המקורות אמרו, כי בן־אהרון לא אמר במהלך השיחה עם רוס, שישראל לא תדבר עם אש"ף בלי שים לב למה שארה"ב תעשה. כתבתנו מעירה, שגם אם בן־אהרון לא אמר את הדברים כך, זוהי מדיניותו הידועה של שמיר, שכבר טען בעבר פעמים רבות, כי ישראל לא תדבר עם אש"ף בשום תנאי. שר החוץ פרס ושר הבטחון יצחק רבין אמרו, כי ישראל תדבר עם אש"ף אם יקבל את התנאים האמריקניים.

שולץ בסוד ממסמך

"מזכיר המדינה האמריקני, ג'ורג' שולץ, הוא שעמד על כך שה"מסמך שטוקהולם" יפורסם ושערפאת עצמו ייחתום עליו", אמרה עורכת הדין ריטה האוזר, חברת המשלחת היהודית שנפגשה עם ערפאת בשטוקהולם. האוזר סיפרה, כי "מסמך שטוקהולם" הובא לידיעתו של שולץ על־ידי שר החוץ השבדי, סטנלי אנדרסון, שגם יזם את המפגש. שולץ, שדווח על המפגש מראש, אמר כי זהו מסמך חשוב, אבל עמד על כך שיינתן לו פומבי ושערפאת עצמו יחתום עליו, אחרת יהיה המסמך חסר משמעות. לכן הגיע ערפאת בראש משלחת רמת דרג לשטוקהולם. הוא לא חתם אמנם על המסמך, אבל אישר אותו, והסכים שיפורסם ואף הצהיר מפורשות במסיבת עתונאים שנערכה בשטוקהולם, שהוא מכיר במדינה היהודית ומאמץ את "מסמך שטוקהולם", שמבהיר את החלטות ועידת אלג'יר. "יש לצפות — ויש לי על מה לסמוך כשאני אומרת זאת — שחלקים מהמסמך יכללו בנאומו של ערפאת בעצרת האו"ם שתתקיים השבוע בז'נבה" — הוסיפה האוזר.

בתגובה לשאלה כיצד הבהיר ערפאת את החלטת אלג'יר על התנגדות לטרור, אמרה האוזר, כי ערפאת אמר בפירוש שהכוונה איננה לאינתיפאדה, שהיא התקוממות טבעית ולגיטימית של אנשים הנמצאים תחת משטר כיבוש, אלא שכוונתו לפגיעה ביעדים ישראליים ויהודיים מחוץ לגבולות ישראל.

רוק אשכרה

רמי פורטיס, מקיים הבטחות. הרבה ציפיות היו מהמופע "סיפורים מהקופסה" וכולן עד האחרונה שבהן, התממשו. פורטיס של המופע עולה על פורטיס של התקליט. הוא חי, הוא מיוחד, הוא אותו פורטיס ישן וטוב שקצת התגעגענו אליו. ב"זמן אמיתי" הוא פרע את החוב, מפתיע עד כמה הכמה עושה טוב לאיש הזה. "סיפורים מהקופסה" הוא מופע רוק, נקודה! בלי קישקושים ושאר מיני תוספות שמופעי רוק מלאים בהם בזמן האחרון. ההפקה של ברי סחרוף, מלהיבה. צלול, דחוס, מינמליסטי. רוק אשכרה. סחרוף מפליא לנגן בגיטרה. הצליל שלו הוא שילוב של צליל מזרחי עם כאסח פאנקיסטי משהוא. ז'אק גולדברג (תופים), גיל סמנטה (באסט), יובל שפריר (הקשה) משלימים יחידת קצב מצויינת שמכינה לפורטיס יופי של צלילים לשחק איתם. והוא, כמו ילד קטן, תנו לו כמה והוא כבר יראה לכם מה זה הופעה. כבר הרבה זמן שלא ראיתי פצצת אנרגייה. נהניתי מכל רגע ותאמינו לי שזה קורה לי פחות ופחות במופעי רוק בזמן האחרון. ברוך שובך פורטיס.

תזמורת של איש אחד

מתי כספי כבר לא צריך להוכיח שום דבר לאף אחד. ברצותו, הוא יכול להופיע עם שושנה דמארי ו־20 נגנים וברצותו, וזה מה שקרה במופע החדש שלו "אחד לאחד", הוא מופיע לבדו עם קלידים וגיטרה, רק הוא והקהל. אבל הצלילים שהוא מפיק יכולים להתחרות בקלות עם תזמורת שלמה. בנוסף הוא מבצע שירים ישנים יותר וכן שירים שכתבו אחרים כמו "אגדה יפנית" או "דוד שמש ואנטנה גם" בביצוע נהדר. זו הזדמנות מצויינת לשמוע את לחניו המורכבים של כספי בביצוע נטו. התוצאה מבהירה את מה שהיה ברור מזמן, מרובד בלחני פנינה של אחד מטובי המלחינים שצמחו לנו כאן. בכל האזנה ללחניו של כספי, מתגלים רבדים נוספים, צלילים שאף פעם לא נגמרים או נימאסים. שומרים על רעננות מפתיעה. כספי, כנגן, יודע להצביע על אותן רקיות ומורכבויות של כספי המלחין. זוהי מעלתו של הערב. הקומפקטיות שלו, הכל מהודק, סגור, נקי כמעט מפיספוסים. גם כספי הזמר, מוסיף להנאה מהערב. הקול שלו חם, נוגע, מפתיע באפשרויותיו וביכולת שלו להפיק ניואנסים למרות ההגשה הכאילו, תוסיפו לזה את ההומור הטיפוסי, את פני הפוקר המפורסמים, את הבדיחות המצחיקות עד דמעות ותקבלו בידור איכותי. ערב אינטימי שהופך לסימפוניה אמיתית.

יוסי ונונו

מרכז "הפועל"
מודיע:
מחסן הציוד המרכזי
יהיה סגור לקהל
לרגל ספירת מלאי
בין התאריכים 18.12.88 – 30.12.88

"בילדי־בילדי" בכיכר מלכי ישראל

ורד לוי

אין זאת הפעם הראשונה שההמנון הפלשתיני "בילדי־בילדי" (מולדתי־מולדתי) מושמע בכיכר מלכי ישראל. אולם אמש שרו אותו לראשונה ערבים רבים כל־כך בקול רם ועם ליווי מורגש של סימני "וי" בידיים.

קהל האלפים, שבא להפגנת המחאה נגד הכיבוש, התקבץ אמש, לאחר תהלוכה של שעה, סביב הערבים בכיכר והצטרף בחלקו לשירתם. כשנגמר ההמנון התחילה קריאת הסיסמאות: "ישראל ופלשתין — שתי מדינות לשני עמים", "רבין רבין הרוצח, האינטיפאדה תנצח", ו"תנו יד לשלום, מו"מ עם אש"ף עוד היום".

הפגנה נגד הכיבוש לרגל יום השנה לאינתיפאדה בכיכר מלכי ישראל בתל־אביב. (צילום: אנדרה ברוטמן)

המפגינים הערבים, שהגיעו מהמשולש, מהגליל ומירושלים, הורהו באנשי תנועת חר"ש. במשך דקות ארוכות הם מיקדו את תשומת הלב הציבורית והתקשורתית בכיכר, עד שהחלו נשמעים הצלילים הראשונים של להקת "זוויות" מכיוון הבמה. ביחס לפתיחות של הפגנות מחאה קודמות, היה זה משב רוח מרענן. לרגע שכחו המפגינים מה היה זה שהביא אותם לכיכר, ורק בקושי התאפקו מלפרוץ בריקודים סוערים לנוכח מוסיקת רוק אוריינטלית שפרצה בווליום מהמם מהרמקולים סביב הבמה.

אחר־כך, על רקע של שתיקה פתאומית, דיבר דן אלמגור. הוא אמר דברים קשים ומזעזעים. הוא השווה את מה שקורה בשטחים שוב ושוב עם מה שהתרחש בשואה. הוא השכיח בין רגע את השמחה והעביר צמרמורת של התכפות בקהל.

"כשיבוא יום הדין אף אחד לא יוכל להגיד - לא ידעתי", אמר אלמגור. "לא אנשי גבעתי, לא גולני, לא משמר הגבול, חיילי המילואים, אנשי השב"ס, אנשי השב"כ, קיבוצניקים, מושבניקים, קצינים גבוהים, אנשי כיפות סרוגות, כולם. משפטי הקולונלים והגנרלים מתקרבים. אין מנוס מהם. וכדאי שנתחיל כבר להכין לעצמנו את כלובי הזכוכית שבהם נשב אנחנו כאשר ישפטו אותנו על מה שעשינו לעם הפלשתינאי".

כהשוואה בין מה שמתרחש בשטחים לבין מה שהתרחש בשואה רמז אלמגור שעור נצא וידינו על התחתונה. "לנו, שתמיד שאלנו את המורים שלנו על העם היהודי, למה הם הלכו כצאן לטבח, איך הם לא התקוממו, לא יהיה את התירוץ הזה ולא נוכל להתחבא מאחוריו, משום שהם, הפלשתינים, כן התקוממו וכן זעקו ואנחנו פשוט אטמנו את האוזניים".

הוא סיים את דבריו בהצהרה "מדינת הפלשתינים קום תקום" וזכה לתשואות רבות וארוכות. אחדים ניגשו ולחצו את ידו בהתרגשות.

המשורר נתן זך, שדבריו נשמעו חיוורים לעומת דבריו הנוקבים והקשים של אלמגור, תקף את מפלגת העבודה ובירך את הקהל במלים "ערב טוב אופוזיציה". זך הסביר, שמה שנדמה היה לנו כאופוזיציה, קרי, מפלגת העבודה, היתה בעצם פוזיציה ולא יותר מזה. "אבל אנחנו כאן ואנחנו נמשיך להיאבק ולאט לאט יצטרפו אלינו כולם. לא נישבר עד שכל המדינה תעמוד כאן בכיכר", אמר.

במקביל להפגנה התארגנה הפגנת נגד קטנה של קומץ מאנשי תנועת "בנאי" - ברית נאמני הר הבית וארץ־ישראל. הם הניפו דגלי ישראל ושלטים שעליהם נכתב "דם יהודי לא יהיה הפקר".

על רקע הקריינות של השחקן סיני פתר, אשר מנה את מספר ההרוגים הערבים באינתיפאדה - 362 — קיבלו שלטי תנועת "בנאי" גוון מקברי.

בין הארגונים שלקחו חלק בהפגנה היו הסתדרות הסטודנטים הערביים, "די לכיבוש", "נשים בשחור", השמיניסטים, נוער מס"ם, והוועד למען נפגעי ביתא.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

ירושלים, בנייני האומה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 3
הערב, 11.12.88
דוד שלון – מנצח
ולדימיר פלצמן – פסנתרן
התכנית:
דוטייה - "מטבולי"
מוצרט - קונצ'רטו לפסנתר מס' 24 ק 491
ברליוז - הסימפוניה הפנטסטית

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 3
סדרה א': יום ב', 12.12.88
סדרה ב': יום ג', 13.12.88
סדרה ג': יום ד', 14.12.88
דוד שלון – מנצח
ולדימיר פלצמן – פסנתרן
התכנית כמו בירושלים

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט מוסיקה קלאסית קלה מס' 2
מוצ"ש, 17.12.88
דוד שלון – מנצח
אילן רוגוף – פסנתרן
התכנית:
קבלבסקי - "הליצנים"
פרוקופייב - קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר
צ'ייקובסקי - מארש סלאבי
חצ'אטוריאן - סואיטה מס' 3 מתוך "גאיינה"

עפולה, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט במסגרת אמנות לעם
יום ב', 19.12.88
אילן רוגוף – מנצח ופסנתרן
רוני רוגוף – כנר
התכנית:
היידן – סימפוניה מס' 96
מוצרט – קונצ'רטו מס' 3 לכינור
בטהובן – קונצ'רטו מס' 3 לפסנתר

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב
קונצרט למנויים מס' 2
סדרה ד': יום ג', 20.12.88
אילן רוגוף – מנצח ופסנתרן
רוני רוגוף – כנר
התכנית כמו בעפולה

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב
קונצרט פילוקלסיקה מס' 3
יום ד', 21.12.88
אילן רוגוף – מנצח ופסנתרן
רוני רוגוף – כנר
התכנית כמו בעפולה

מנויי חיפה!
זכרו – הפגישות עם הנהלת התזמורת

על היום

11.12.88

פאר־לי שחר

פרק הזמן שהקצה שמיר למו״מ להקמת ממשלת אחדות לאומית, מעניק לו ספק זמן לקראת המאבק הגדול המצפה לו בתוך הליכוד.

הרכבת ממשלה כזמן שלמפלגות הדתיות ייצוג גדול מזה שהיה בעבר, תקשה על שמיר לאייש את התיקים שיישארו בידי הליכוד מסיבה פשוטה: הדור הוותיק מסרב ללכת והדור החדש לוחץ להיכנס.

לקראת הפגישה עם פרס, שמיר בוודאי עושה מאזן ערכני של כל המשוכות הממתינות לו מבית, בדרך ל״דיל״. נראה איך ידלג עליהן, אחת לאחת.

צרות בדרך לרחבה

דוד לוי יצטרך להזיע כדי לקבל תיק: שרון מחכה לפיצוי הולם; הנסיכים לוחצים ■ הליכוד: תמונת מצב אחרי ה״כן״ ב״עבודה״

דוד לוי — סגן ראש הממשלה, אשר ניחש מראש כי בממשלה צרה שר חוץ הוא לא יהיה, ואשר נושל על־ידי שרון מניהול המו״מ הקואליציוני — יחתור למנוע קידום כלשהו גם משרון וגם מארנס. לוי ילחץ לקבל את דרישת פרס לתיק החוץ, רוצה למנוע תיק זה משרון, לפי הכלל: ״גם לי גם לך לא יהיה״. תיק הבינוי והשיכון ככר הובטח לש״ס, ולוי יצטרך להזיע כדי ששמיר יסכים לתת לו תיק בנוסף לתואר סגן ראש הממשלה. כממלא־מקום ראש הממשלה יהיה שמעון פרס בממשלת האחדות.

שרון — עשה ימים ולילות כדי לגייס לשמיר רוב לממשלה צרה, רוב שאיפשר לו בסופו של דבר להיכנס למו״מ להקמת ממשלה רחבה מעמדת יתרון. עכשיו שרון מחכה לפיצוי הולם. שמיר יידרש לתת תשובה: אם תיק האוצר לא יימסר לפרס (למערך) — למה לא להעביר אותו לאיש חרות, והעיקר לנוכח העובדה שראש הממשלה מחליט גם על שרים מחרות וגם על השרים מהליבראלים. בתביעה זו עשוי לתמוך גם יצחק מודעי אשר כמעט ברור לו שתיק האוצר יישאר בידי נסים. יחסיו הקרובים של שרון ומודעי הם דבר ידוע, ולא רק בשל היכרותם רבת השנים מאז השירות בצה״ל, ולא רק בשל היותם נאמנים לאותם רבנים. לכן, שוב מיושם אותו משפט שהוזכר לעיל: ״גם לי גם לך״... תיק בכיר אחר שיכול שמיר להציע לשרון הוא תיק המשפטים, ויש המזכירים את העובדה ששרון בצעירותו למד משפטים. אבל אז מה יהיה עם מודעי?

שמיר. משוכות

גורמים בכירים במשרד ראש הממשלה רומזים, ששרון יישאר במשרד המסחר והתעשייה ומשה קצב, אשר ראה עצמו מיועד לתפקיד זה, יצטרך להמתין ולהסתפק בתיק אחר.

הנסיכים — שמיר ייאלץ להחליט למי מבין הצעירים המקורבים לו הוא מחלק מהעוגה הקטנה בת 7־8 תיקים במקרה הטוב. למרידור, למילוא, (המקורבים לו) לדרור מגן, שהיה שישי בשביעיה הראשונה בבחירות לשביעיות ותובע עכשיו את המחיר, או להחליט שאלו יסתפקו בתפקיד שר בלי תיק במשרד ראש הממשלה. יש אומרים ״אם וייצמן הסתפק בתפקיד הזה, ״הירוקים״ בוודאי יכולים לומר ״דיינו״.

מרכז חרות — בתנועתו של שמיר לא כולם מקבלים בשוויון־נפש את העובדה שהוא ויתר על האפשרות להקים ממשלה צרה. כבר השבוע מתכוונים צחי הנגבי, יהושע שגיא ומיכאל איתן לכנס את חברי המרכז המתנגדים להליכה לממשלה רחבה בתביעה לכנס את מרכז המפלגה כדי שיחליט אם בכלל לקיים מו״מ להקמת ממשלת אחדות. בכירים אומרים: ברור שהמרכז לא יתכנס עכשיו, אלא רק לאחר שהממשלה תורכב, אבל אז על שמיר לצפות שכל המתנגדים לממשלה רחבה וכל הממורמרים יצביעו נגד, ולכן היעד העיקרי של שמיר בימים הקרובים יהיה לפצל את כוחותיהם של לוי ושרון. על שמיר יהיה להחליט את מי הוא מבקש לרצות במגמה לזכות בתמיכה מאסיבית במרכז. ומי שזוכר שאריאל שרון הודיע כי כל עוד שמיר מכהן כראש ממשלה הוא לא יתמודד נגדו לעומת דוד לוי שקרא בוועידת חרות — ״בגין, יש לך ממשיך״ — יכול לנחש את מי יעדיף שמיר לרצות.

לסיכום, אין ספק שבהשוואה לפזל שעל שמיר להרכיב, הקוביה ההונגרית היא ממש משחק ילדים.

בלי טובות

„העדיפות למדינה על פני טובת המפלגה" מלמדת שהרוב ב„עבודה" מעדיפים „הלוויה ממלכתית" על פני חיים קשים של מאבק תוך שמירה על דרכה של מפלגתם

לוי. גם לי גם לך

אריה פלגי

כולם דיברו שם, במרכז מפלגת העבודה, על טובת המדינה, כאילו היה שיעור נשכח, שצריכים לרענן אותו בפני התלמידים הבלתי־מרוכזים. הרי כדי לשרת את טובת המדינה מקיימים מפלגה פוליטית. אם זה לא ברור לחברי המוסד הגבוה של המפלגה, איך הם בכלל הגיעו לחברות בו? הרי מפלגה איננה מועדון לבילויים, אשר חבריו מתבקשים מדי פעם לתרום גם למטרות צדקה. טעם קיומה של מפלגה פוליטית הוא הצעת דרכים, מאבק על מעשים המקדמים את ענייני העם והמדינה. תורת המפלגה הפוליטית על רגל אחת היא לשרת את הציבור בדרך הטובה ביותר כדי שגורל האזרחים ישפור עליהם, שהמדינה תתפתח ותשגשג או לעת צרה היא תיחלץ ממנה.

לכן המשפט הפתטי, שנשמע פעמים איך ספור בכפר המכביה ביום חמישי אחר הצהריים, מפי נבון, רבין ופרס, ש„אם צריך לבחור בין טובת המדינה לבין טובת המפלגה, אני מציע לבחור בטובת המדינה", — נשמע מביך וצורם כל־כך. יש לו אמנם צליל הירואי של הקרבה־עצמית־קולקטיבית, מעין קריאה למצדה מפלגתית אם צריך, אבל כולם חשו אי־נוחות: מפלגה אשר צריכה להקריב את עצמה כדי שהמדינה תמשיך להתקיים, משהו חשוב פגום בה. או משהו פגום באלה המציעים לה הצעה כזאת. הם כנראה לא מאמינים יותר, שאפשר לגייס המונים לדגל המפלגה בדרכים קונבנציונליות של מלחמה ציבורית, ולכן מעדיפים למות בכבוד או מעדיפים „הלוויה ממלכתית" על חיים קשים של מאבק תוך שמירה על דרכה של מפלגתם.

נבון, רבין ופרס כמובן לא הרחיקו לכת עד כדי כך. אבל אין משמעות אחרת להדגשה החוזרת ונשנית של מתן עדיפות לטובת המדינה על פני טובת המפלגה. זהו ההגיון הפנימי של המשפט המרגש, אשר בלהט הדיונים טיפס עד לדרגת נדר, אם לא לומר שבועה. שמעון פרס לא נלאה מלחזור עליו גם אחרי ההצבעה, הפעם במחמאה לרוב על הערפתו האצילית. הוא אפילו לא שם לב לפגיעה החמורה בה פגע, במשתמע, בחברי המיעוט, שהם, מסתבר, אוהבים יותר את מפלגתם מאשר את מדינתם. ולמרות, שהדעה הנפוצה היא, שדווקא ישיבה בממשלה מבטיחה יותר עמדות שלטוניות עם טובות־ההנאה האישיות והסקטוראליות הצמודות אליהן. למרות ההחשדה הרווחת שאנשי התק״ם, המושבים, ההסתדרות וחברת העובדים מעוניינים להיכנס לממשלה כדי „להציל את עורם" ויהיה קשה לשכנע את הציבור הרחב, המוסת, שטובת אלה וטובת המדינה חד הן.

האמת היא, שכל מפלגה רצינית (במשטר דמוקרטי) פועלת למען טובת המדינה, אבל היא עלולה לטעות מדי פעם בהערכת המצב ובהצעות שהיא מעלה למען שיפורו. או השקפותיה הבסיסיות יכולות להיות שגויות. או מנהיגותה לא ראויה. אבל תמיד כולן עושות למען טובת המדינה.

השינוי של המשפט הגואל בפי פרס, רבין ונבון הוא פנייה אל הרגש, כי הצער אשר הציעו לא עמד במבחן ההגיון. ביסוס מדוייק יותר היה מבחינתם ש„הצלת המדינה עדיפה על טובת המפלגה", ואכן רבין רמז על כך חוזר ורמוז („צריך למנוע מלחמה", אני יודע איך צ'יק־צ'ק אפשר ליצור מתח מלחמתי"). אבל קשה היה להסביר לחברי המרכז, שמה שלא עלה בידי המנהיגות בממשלת האחדות, בה ישבו בתנאים נוחים יותר מבחינת מפלגת העבודה, יצלח בידם בתנאים נחותים יותר בממשלה החדשה. קשה היה להסביר להם, שהיענות לפניית הנשיא יש בה כוח־כישוף המבטל את הניגודים בין המערך לליכוד שכונו תהומיים רק לפני כמה שבועות. קשה היה גם להתגבר על הלוליינות המילולית של „כניסה לממשלה לא בכל מחיר, לא בכל תנאי", כי הרי אם לא ייכנסו בגלל תנאים כלשהם, איך ומי יציל את המדינה מן הסכנות שלמען מניעתן דורשים מהם „להעדיף את טובת המדינה". איזו מדינת ספר תעמוד לרשותנו במקרה כזה? המסקנה ההגיונית האחת היא, שצריך למהר ולהיכנס בלי תנאי, וככר יימצא הנוסח שיקל על קבלת הבלי־תנאי ביצירת רושם כאילו נתקבל משהו מן התנאים. כנ״ל אם לאחר כמה חודשים של ישיבה משותפת, יתברר שזה לא הולך יחד.

כדי לטשטש את כל הסתירות הזועקות האלה, היה צורך בניסוח של הבאת־הקורבן־האצילית, שהיא סתירתית לא פחות, אבל נוסך טיפות הרגעה אל הנשמות. בלי שהתכוונו לכך או בניגוד מוחלט לכוונותיהם, פרס ורבין אכן התחילו בהקרבת המפלגה, כי פורקים מעליה את עיקר נשקה של כל מפלגה פוליטית — את אמינותה. מה שעליהם עוד להוכיח, שזה לטובת המדינה, לטובת מדינת ישראל, שהיא תישאר בשנים האלה בלי מפלגה גדולה המייצגת, בניסוח כוללני בגלל קוצר היריעה, את דרכה ההיסטורית של תנועת העבודה. כי אם בכלל נשמע משק כנפי ההיסטוריה בישיבת המרכז, הוא בישר על מפנה היסטורי לרעה. עוזי ברעם ניסח נכון: „רק אם נאמין בעצמנו, יאמינו לנו". החלטת הרוב העידה על חוסר אמון עצמי, על אי־נכונות למאבק לטווחים ארוכים ותלתה עליו שלט של בלתי־אנוכיות עילאית, בלתי־אמינה, מיותרת.

אנחות רווחה ישמעו בציבור, אבל לא בטוח שעם ישראל יכיר טובה על ההחלטה הזאת. אין רוב לחברי המרכז ולמנהיגיו דורשי טובתנו.

על הפרץ

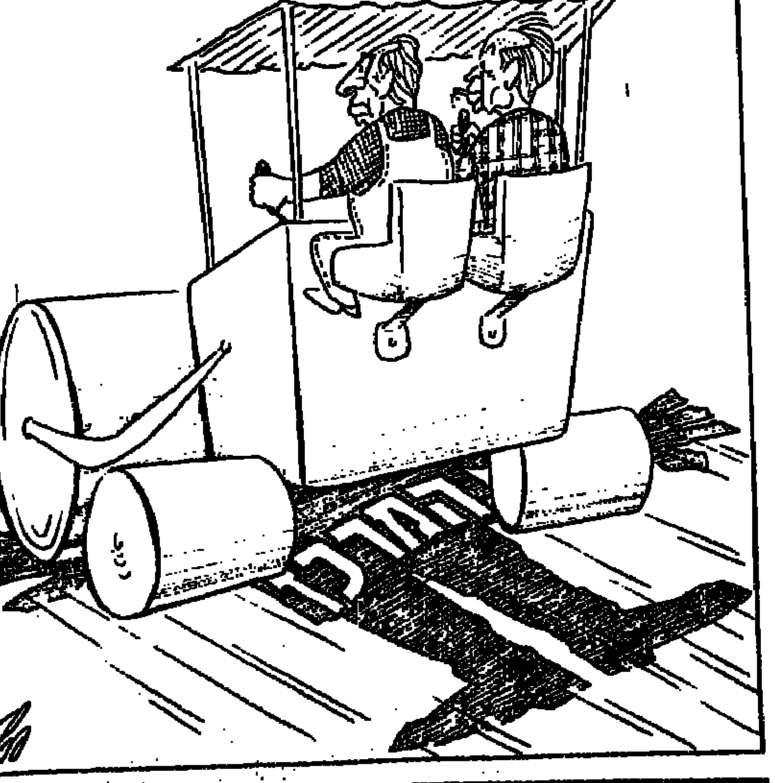

תקן 413 לא נשמר

חיים מרגלית

״גם בישראל עלול להתרחש אסון בהיקף דומה לזה שאירע בארמניה״ — אומר פרופסור אברהם שפירא, מנהל אגף הסיסמולוגיה במשרד האנרגיה והתשתית. ישראל שוכנת באיזור מועד למורעבות גיאולוגיות, וכבר היו בה רעשים כבדים יותר מהרעש בארמניה: ב־1 בינואר 1837 בצפת, וב־1923 ביריחו. עוצמת הרעש אז היתה 7 בסולם ריכטר. בארמניה הגיע הרעש לעוצמה של 6.9. הנזק האנושי, אומר פרופ' שפירא, היה קטן בגלל האוכלוסיה הדלילה. רדיוס המרחק בין יריחו לצפת עומד על כמאה קילומטר. רדיוס כזה מכסה ביום את כל איזור האוכלוסיה הצפופה במדינה, גם בארמניה היקף הרעש מבחינת הרדיוס מאות קילומטר ויותר.

כיצד נגרם אסון כבד כל־כך? מה מתרחש מתחת לפני האדמה?

חלקו הפנימי של כדור הארץ נמצא בתנועה מתמדת. למעשה, יש רעשי אדמה בלתי־מוחשים, הנרשמים במכשירים הסיסמולוגיים. כל אלה רעשים קטנים עד קטנים מאוד. הרעשים הגדולים הם תוצאה של התנגשות גדולה בין הלוחות הטקטוניים הנמצאים במעבה כדור הארץ ותומכים במעטה כדור הארץ. לפעמים נוצרים תנאים לרעש אדמה, אך הם אינם מספיקים, ולעתים חוברים כל התנאים יחד. או אז מתרחש רעש חזק שתוצאותיו איומות, כמו בארמניה.

האם אפשר לחזות רעש אדמה?

פרופסור שפירא אומר, כי רק במקרה אחד ויחיד, הידוע לו, חזו רעש אדמה. זה קרה בשנת 1975 בחבל אנשן בסין והזהירו מראש את התושבים. הם עזבו את הערים ויצאו לשדות. עוצמת הרעש היתה זהה לזו שנמדדה בארמניה, אך מספר הנפגעים היה קטן. לעומת זאת, רוב המקרים נכשלים בחיזוי, והקורבנות רבים. נוסף על כך, החיזוי הוא בערבון מוגבל. בדרום ארצות־הברית, ביפאן ובפיליפינים, מודיעים מראש לאוכלוסיה על התקרבות סופות, ואף־על־פי־כן יש אלפי קורבנות.

פרופסור שפירא מציין כי יש רישומים על עשרות רעשים קטלניים בישראל משנת 1000 לספירה, במחזוריות של רעש גדול אחד למאה עד מאתיים שנים. בארץ מרגישים לעתים די שכיחות רעשים קטנים, אך כאמור, אי־אפשר לדעת מתי יתרחש רעש גדול.

אשר למה שקרה בארמניה, מברית המועצות נמסר על עוצמה של בין 9 ל־10 בסולם העוצמה (המרכלי) בו יש 12 דרגות. הרעש היה שם בדרגה שבין 9 ל־10 המאופיינים בהרס חלקי מבנים שאינם מחוזקים, גלישות אדמה וסדקים באדמה שמביאים להרס גשרים מבני בטון וכיוצא באלה. בארץ, הוא מזכיר, קיים תקן למבנים להגנה מפני רעש אדמה, שמספרו 413. עד כמה מיישמים אותו ועומדים בו — זו כבר שאלה אחרת.

פרופסור יעקב גליק, מהפקולטה להנדסה בטכניון מזהיר בלי הרף את הרשויות המקומיות שאין שומרים על התקן. הוא יודע כי משרד השיכון והחברות הציבוריות שומרות על התקן, בעוד שלגבי הקבלנים הפרטיים קיים ספק גדול. הבעיה, לדעתו, היא היעדר אכיפה מצד משרד הפנים והרשויות המקומיות. הוא מציע שיש להכביד את היד על המהנדסים, על קבלנים שמעדיפים לחסוך כסף ועל הרשויות המקומיות. רעש אדמה הרי יכול לקרות בעוד חודש או בעוד מאה שנה וכשקורה דבר כזה כמו בכל אסון מקימים ועדות. הוועדות בודקות, מוציאות מסקנות, אך את הנפגעים אי־אפשר יהיה להחזיר.

עשרים מתוך אלף — מתים שם כל שעה

צבי גורן

ואלה הפגיעות והנזקים מהרעש שהיה ביום שלישי שעבר בארמניה, באיזור שבו חיו 700 אלף מתושביה, ואשר עוצמתו היתה 6.9 בסולם ריכטר:

★בין 45 אלף ל־100 אלף מתים. הדיווחים הרשמיים על המספר הנמוך יותר מבוססים על נתונים ידועים, ואילו המספר הגבוה יותר הוא אומדן המתבסס על דיווחים מהשטח שעדיין לא אומתו.

רעשים נוספים עלולים לפקוד את ארמניה בקרוב ■ בשבוע שעבר נספו שם בין ארבעים למאה אלף איש ■ ברה״מ פתחה את השער לסיוע

★כחצי מיליון בני אדם נותרו ללא קורת גג.

★לפחות 7,000 בני אדם אושפזו בבתי חולים בארמניה וסמוך אליה.

★העיר ספיטאק, שבה חיו 16 אלף איש, וסביבותיה, שבהן חיו 50 אלף איש, נהרסו כליל. העיתון פראבדה מסר עם זאת כי חיילים שהגיעו למקום הצליחו לחלץ חיים כמה מאות מתושבי העיר. מרכז הרעש היה שם. אחרי המכה הראשונה, נמשך ההרס כתוצאה מגלי־רעש נוספים, שפקדו את האיזור אחת לשעתיים. רעש נוסף היה כעבור 10 שעות, והוא שהשלים את ההרס המוחלט של העיר, למרות שמרכזו היה סמוך יותר לעיר קירובאקאן שבאזורבייג'אן.

★לנינאקאן, העיר השניה בגודלה בארמניה, ובה 250 אלף בני אדם, נחרבה כמעט כליל. כ־80 אחוז מהבניינים, השירותים הציבוריים והמפעלים נחרבו. 120 בניינים רבי קומות נהרסו, ויותר מ־1,100 בתי מגורים נהרסו או ניזוקו.

★פגיעות דומות דווחו מהערים קרונאקאן וסטפאנאבאן. באלה נהרסו מאות מגדלי דירות.

★דרכים, מסילות ברזל ותחנות כוח, קווי טלפון ותקשורת ניזוקו או נותקו.

איש סוכנות הידיעות הרשמית של ארמניה, ליאון אוריאן, סייר באיזור המשתרע בין ספיטאק ללנינאקאן, לאורך 45 קילומטרים, ודיווח כי כל הכפרים נהרסו כליל, וכ־90 אחוז מהתושבים נהרגו או נעדרים. עם זאת, חוקרי המכון הסובייטי לפיסיקה של כדור הארץ, מעריכים כי רעשים נוספים עלולים לפקוד את האיזור בקרוב.

שר הבריאות של ברית המועצות, יבגני צ'אזוב, סיפר לאיזבסטיה, כי זהו הנורא באסונות שראה, בהם אסון צ'רנוביל. הטלוויזיה הסובייטית, כמו איזבסטיה, ייחדו זמן ומקום נכבדים לתיאור מה שהתרחש, ועדי הראיה, לאסון ולפעולות ההצלה הראשונות, הוסיפו כאב על מכאוב בתיאוריהם ובתגובותיהם. ״כאן היתה דירתו של אחי״, סיפר ארמני שעמד בתוך ההריסות, ״היו כאן ילדים... תינוקת...אבא. זה עתה הוציאו אותו. לקחו אותו אל הלווייתו״. 80 בני אדם חולצו ביום ששי מבין ההריסות בלנינאקאן, וביום חמישי הצילו שם עוד 200 בני אדם. בסך הכל חולצו ביום ששי 1,500 אנשים, ילדים וזקנים.

יצוין כי עוצמת הרעש בארמניה היתה חלשה ביחס לרעשים אחרים שהיו במאה הזאת. יש לזכור כל נקודה בסולם ריכטר מכפילה פי־עשרה את עוצמת הרעש, אך לא תמיד את מספר הקרבנות. אלה רבים יותר כאשר מרכז הרעש הוא באזורים עירוניים או מיושבים בצפיפות. מבין הרעשים הבולטים במספר קרבנותיהם במאה ה־20, אפשר להזכיר את אלה שהיו בצ'ילה, 1906, 20 אלף הרוגים, איטליה 1908, 83 אלף, וב־1915, 30 אלף הרוגים, יפאן, 1923, 100 אלף, סין, 1927, 200 אלף, וב־1932 70 אלף, הודו, 1935, 30 אלף, שוב צ'ילה, ב־1939, 28 אלף הרוגים, ובאותה שנה 30 אלף מתים ברעש שהיה

(המשך בעמוד 15)

גלי גג: משפחה ארמנית אחרי האסון (צילום: אי. פי.)

שלחנו את גברוש

ישראל זמיר

גברוש רפפורט, אליעם (מיל.), שמע ברדיו על רעידת האדמה בארמניה ומיד נדלקו אצלו כל הנורות האדומות. באופן מיידי הוא הרים טלפונים לגורמים הצבאיים המוסמכים, וחיכה לאור הירוק. בינתיים התארגנה במהירות וביעילות היחידה לחילוץ וציוד של צה״ל.

— האם תוכל להשוות את הרעש שפקד את ארמניה עם הרעש שפקד את מכסיקו, שם השתתפת עם יחידת החילוץ של צה״ל?

״לפי המידע שנמסר, עוצמת הרעש בארמניה היתה חזקה יותר, 8 לפי סולם ריכטר. צה״ל קיבל התראה לאפשרות ביידוע להטיס לברית־המועצות משלחת חילוץ וציוד, דוגמת המבצע שנערך בספטמבר 1985 במקסיקו־סיטי, שם נספו כעשרת אלפים איש. משרד החוץ שלנו פנה, כידוע, לברית־המועצות והציע את עזרת ישראל. התשובה היתה חיובית. ברגע מסוים היחידה, שכל אנשיה הם אנשי מילואים, בפיקודו של אל״מ מ., לעלייה למטוס. ממתינים נוספים הם אייכי נתן וצוותו וקצין רפואה ראשי ואנשיו. לפי הערכתי מדובר בכשישים איש, שכחציים אנשי מילואים. נסיון העבר של אנשים אלו היה בחילוץ נפגעים ולכודים במכסיקו, בצור, ביוון (קלאמטה) ובאל־סלוודור, והוא רציני מאוד. ליחידה יש מכשירים אקוסטיים לגילוי לכודים בין הריסות, גורדי חילוץ, כלי חיתוך למוטות ברזל עבים, מערכות עדינות לריסוק לוחות בטון, מנופים מתוחכמים, כריות טפי להרמת גושי בטון שמשקלם עד 55 טון, מכשירי פישוק וכלבים לגילוי לכודים״.

— האם לא איחרנו את המועד?

״עברו חמישה ימים מאז הרעש, ושלשום היה רעש נוסף. בשעתו, לאחר שהגענו למקסיקו, במשך עבודתנו שם, אירעו עוד כ־20 רעידות אדמה. גם אחרי עשרה ימים ניתן להציל בני אדם לכודים ואם נציל, ולו רק איש אחד, המבצע הצדיק את יציאתנו״.

— מדובר ברעש בו נספו 50 ואולי 70 אלף איש ומספר כפול של נפגעים. מה מסוגלת משלחת כה קטנה לעשות?

״אני מעריך שהרבה קבוצות של מתנדבים מכל חלקי העולם כבר הגיעו לשם. למקסיקו בשעתו באו הרבה מאוד משלחות ובניהן מארצות־הברית, משוויץ, צרפת, אנגליה והרבה ארצות אחרות. עוד במקסיקו הגענו למסקנה שצוות קטן מסוגל להפעיל מספר רב של אנשים בלתי מיומנים. אני עצמי פיקדתי שם על כמאתיים מקסיקנים, מהם 120 חיילים. ברור שבמקרה של ארמניה נעבור על כמה בתים שקרסו ואולי על אזור ונהיה חלק מתוך קבוצות החילוץ הרבות שם״.

משלחת ישראלית נחלצה לעזרה, נסיעתה אושרה והיא נמצאת בארמניה ● רק בארץ יחידה מסוג זאת היא צבאית

— איזו השפעה יש למזג האוויר על הישרדותו של אדם מתחת לעיי מפולת?

״אין הבדל מבחינת מזג האוויר. בחורף הם קופאים, ובקיץ נרטבים״.

— לפי המידע, רוב הבתים בלנינקן, העיר השנייה בגודלה בארמניה, נבנו בשיטת הבנייה הטרומית. היש לכך משמעות לגבי השימוש בציוד החילוץ?

״בנייה טרומית מתפרקת בצורה הרסנית יותר ועלולה להשפיע על כמות הנפגעים. זאת צורת הרס המחייבת חילוץ בעל אופי שונה. פחות עבודת ידיים, כפי שמקובל בפינוי בתים העשויים מלבני חימר ויותר עבודת מנופים, ציוד מכני וציוד לפישוק חומרים״.

— האם לעובדה שהרעש בלנינקן התחיל בשעות הבוקר יש משמעות אחרת?

״ככל שיהיו פחות אנשים בתוך הבתים — כך יהיו פחות נפגעים. מי שבחוץ — סיכוייו לשרוד גבוהים הרבה יותר. ולכן אם הרעש היה בשעה שרוב האנשים כבר יצאו לעבודה, מספר הנפגעים יהיה יותר קטן. במקסיקו הרעש התחולל בערך בשבע בבוקר ורק חלק קטן מהאנשים הספיק לעזוב את הבית״.

— בכל העולם מצויים גופים אזרחיים של מתנדבים העוסקים בחילוץ. מדוע אצלנו עוסק בזה הצבא?

״במקרה שהנושא קשור באסונות בטחוניים, למשל קריסת הבית בצור, חייב הצבא שתהיה לו יחידה לחילוץ. בארץ מצויים מתנדבים לרוב, המוכנים לעסוק בנושא במסגרת אזרחית. אולם יחידה כזו עוד לא קמה כאן. היו הרבה מאוד פניות למשרד ראש הממשלה ולמשרד החוץ למען הקמתה של מסגרת כזו, אולם הבירוקרטיה אצלנו כנראה חוגגת. בישראל מצויים מומחים בינלאומיים רציניים ובעלי ניסיון רב המוכנים לסייע, לייעץ ולתרום מנסיונם, ולמרבה הצער שום דבר לא זז במשרדים הממשלתיים. טוב לפחות שלצה״ל יש יחידה מעולה, מאורגנת למופת, המסוגלת תוך זמן קצרצר לגייס את אנשיה ולהביאם לכל מקום, כולל הטסתם ברחבי העולם. בנושא החילוץ — המהירות היא העיקר. אני מקווה שכאשר הכתבה תופיע אנו כבר נהיה בארמניה ונעסוק בחילוץ אנשים ובהצלתם״.

שעה לאחר הראיון הצטרף גברוש ליחידת החילוץ של צה״ל בדרכם לארמניה.

אחים לעת לצרה

הארמנים בארץ הצליחו לגייס 50 אלף דולר למען אחיהם ● בדטרויט יגייסו יותר

טוביה בסקינד

לפני חודש שב בוריס נזיליאן, ארמני בעל אזרחות סוביטית, לאחר ביקור משפחתי בישראל לאזרבייג'אן. משפחת נזיליאן היגרה לברית־המועצות לפני למעלה מ־15 שנים. בעבור שבע שנים שבו ועלו לארץ אחותו, סרינה, ואחיו, טוני.

הקהילייה הארמנית בישראל מונה פחות מ־3,000 נפש. למעלה ממחציתם מתגוררים בירושלים וידועים בעיקר כסוחרים. משפחות ארמניות מתגוררות גם בחיפה ובנצרת. הארמנים הגיעו לארץ כבר במאה החמישית לספירה ונמנו עם הגל הראשון של ה״עלייה הנוצרית״, שהגיע לארץ וכלל בתוכו בני לאומים שונים. לארמנים חלק חשוב בדברי ימי העולם הנוצרי, כאשר ראשי המעצמה הארמנית הקדימו את קונסטנטין, קיסר רומא, וקיבלו עליהם את הנצרות כדתה הרשמית של המדינה. לראשוני הארמנים בארץ כמעט ולא נותרו צאצאים ועיקרו של היישוב הארמני בארץ התבסס כאן בראשית המאה וכלל פליטים מתורכיה, ניצולי ה״שואה הארמנית״.

רעש האדמה שפקד בשבוע שעבר את ארמניה לא הביא בעקבותיו למחזות קורעי לבבות בקרב משפחות ארמניות בישראל. לרובן, שכאמור מוצאן מתורכיה, אין קרובי משפחה בברית־המועצות. משפחת נזיליאן, שוותיקי בנימינה זוכרים אותה כמשפחה הארמנית היחידה בישוב, היתה עסוקה בסוף השבוע בנסיונות ליצור קשר טלפוני עם אחיהם, בוריס, המתגורר עם משפחתו בלנינקאן. כאשר עלה הדבר בידיהם לבסוף, רווח להם, שעה ששמעו שאחיהם ובני משפחתו ניצלו מהאסון.

לארמנים תחושה לאומית חזקה והיא מצאה בסוף השבוע בקרב הקהילות הארמניות בתפוצות ביטויים של הבעת סולידריות עם נפגעי האסון בארמניה. בירושלים הוקמה מגבית חירום למען הנפגעים, ונכון לכתיבת שורות אלה נאספו למעלה מ־50 אלף דולר. הקהילייה הארמנית בדטרויט, עיר המכוניות האמריקנית, שם מתגוררים עשירי העדה, ודאי תצליח לגייס סכום גדול יותר, אך לארמנים בארץ, שרובם בני המעמד הבינוני, שמור תפקיד הסברתי חשוב.

היום בעשר בבוקר, בנוכחות הסגל הדיפלומטי בארץ, תתקיים תפילת אשכבה. הסבה שנעשה בארמנים לפני כשבועיים, אוחר עם תפילה רוחה לזכר קרבנות רעש האדמה בארמניה. משם תצא תהלוכה של כמרים לובשי שחורים, שתצעד מהכנסיה הארמנית עד לבית הקברות של העדה, שם יתקיים טקס קצר ליד האנדרטה לקרבנות ה״שואה הארמנית״. רעש האדמה יצטרף למסכת האסונות הארמנים.

תור ללחם ברומניה, תור לאדידס בהונגריה

המשטרים של הונגריה ורומניה זהים, אך רמת־החיים לא. תסיסה, פליטים, הברחות, שווקים ותורים אינסופיים מכאן ומכאן. אך עם הבדלים ניכרים. בשטח אחד יש זהות: הרדיפה אחרי הדולרים

יהודה ברקאי

הרכבת שנסעה מטמשוואר (רומניה) לבודפשט היתה גדושה נוסעים. הקרונות וכל המעברים התמלאו המוני איכרות ואיכרים שנשאו סלים ומזוודות מעופשות. רוב הנוסעים היו כפריים רומניים הגרים בקרבת הגבול המשותף עם הונגריה וברשותם תעודות מעבר. מחילופי דברים ביניהם התברר שפני רובם לקניות בעיר הגבול ההונגרית.

קשה לדעת מה מרגיז יותר את ההונגרים: הידיעות על גזירות צ'אושסקו נגד האיכרים ההונגרים או הקניות הרבות שעושים הרומנים יום יום, מרוקנים את חנויות המזון וחוטפים מכל הבא ליד. הקניות הבלתי מבוקרות גרמו בסופו של הדבר למחסור מעבר לגבול ולעליית מחירים גדולה. הדבר היכה קשות בכל כיס. וזה מרגיז.

הרכבת מתקרבת לעבר הגבול. שמועות עקשניות אומרות שלפני ימים ספורים היו התנגשויות בין כוחות הגבול ההונגריים ובין שומרי הגבול הרומני, על רקע של בריחת פליטים הונגרים (ולא רק הונגרים) דרך הגבולות. מספרים על יריות והרוגים. נראה שלשמועות היה על מה להסתמך, כי הגבול נסגר לפני כמה ימים וכל הרכבות שהגיעו אליו נאלצו לחזור על נוסעיהן לבוקרשט ולבודפשט. רק הפגישה הבהולה של מנהיגי שתי הארצות בלחץ "האח הגדול" השתיקה את העניין.

אך התסיסה גוברת ומאיימת, ואותם רבבות פליטים שמצטופפים במחנות בהונגריה מחמירים את המצב. בוקרשט טוענת שתוכנית הריסת הכפרים וריכוז אוכלוסייתם בבתים של 6־7 קומות אינה מכוונת נגד הכפרים ההונגריים בלבד. התהליך להגשמת תוכנית זו מתבצע כבר מזמן ודווקא בכפרים ברומניה הישנה. הנימוק הוא מחסור בקרקע חקלאית. אך נימוק זה אינו מתקבל אצל ההונגרים ובצדק. כל משקיף בלתי־משוחד העובר לאורכה ולרוחבה של טרנסילבניה רואה שיטחי בור עצומים.

הרכבת שלנו עברה את הגבול בלי בעיות, פרט לאותו זקן הונגרי שהתייצב על־יד הפסים וצעק בגרון ניחר: מוות ל...עד שהושתק על־ידי אנשי הרשות.

בינתיים שיגרת הקניות מהצד ההונגרי וההברחות לצד הרומני נמשכות. מבקרי המכס בגבולות אינם מחמירים ביותר. קריצת עין פה ושם ומסתבר שהכל "כשורה". אין גבול להמצאות ולשיטות ההברחות. במקרה אחר למשל, על אסלה בשירותים ציבוריים היתה מונחת קערה בקוטר של כחצי מטר ובאמצעה תקועה מנורת נפט. סביבה הצטופפו 40־50 אפרוחים בני יום. בצאתי נדהם מהשירותים, עיני האיכרים שישבו בפרוזדור על הריצפה כאילו ביקשו סליחה על ההפרעה.

פסי זהב

להיות תייר בימים אלה בבוקרשט או בעיר שדה כלשהי ברומניה איננו מן הדברים הנעימים. המצוקה החברתית והכלכלית שהיא מנת חלקם של המוני תושבים גורמת אי־נוחות וחוסר ביטחון לתייר המערבי.

הדבר מורגש כבר בשדה התעופה השרוי בעלטה מתמדת. תנאי העבודה הם פרימיטיביים ביותר וחוסר ההתחשבות בתייר עומד בניגוד לסיסמה העולמית "הסבר פניך..." וכו'. דוגמאות לטענה זו ניתן להביא למכביר. למשל, את הבדיקה הבטחונית עברתי תחת עיניה הפקוחות של קצינת ביטחון שהרבה פסי זהב עטרו את כתפיה. זו הוציאה כל דבר מהמזוודה. מתחתיתה הוציאה כלי האוכל שהיו עטופים בשקית ניילון. לאחר בדיקת הכף והמזלג הגיע תור הסכין. היא הסתכלה בו מכל הצדדים ולבסוף הלכה להתייעץ עם דרג גבוה יותר. משחזרה, הודבק פתק על הסכין, וזו הכריזה בדראמטיות: הסכין מוחרם והוכרז כנשק! אם יתברר שהסכין אינו מסוכן, תוכל לקבלו בשגרירות שלנו בתל־אביב...

המשטר המדיני כידוע זהה לשתי המדינות, אבל רמת החיים לא. גם הספקת המזון וצורכי המחייה שונים בתכלית בבוקרשט ובערים אחרות. דמויותיהן של המוני נשים המחפשות מזון וצרכים בסיסיים לביתן בולטות מאוד בהמולת הכרך. הן חותרות בעקשנות לשווקים הריקים למחצה, כדי לעמוד באיזשהו תור. הפאר של השווקים מרשים מאוד, אך תוכנם ריק. חנויות הכל בו דומות בחיצוניותן לאלה שבמערב־אירופה. החנויות די עשירות במיבחר, אך טיב הסחורות והתצוגה מזכירים את שנות העשרים של המאה ולא פחות מתסכלת העובדה, שכל המדפים מגודרים ואין גישה לסחורה.

התור ללחם

אך הכל מתגמד לעומת הבלהות של העמידה בתור ללחם. מי שרוצה להשיג לחם מדי יום, חייב להקדיש לעניין את מחציתו, כי לפעמים אין מספיק לחם לכל העומדים בתור. אלה שלא קיבלו נאלצים לחפש תור חדש. כל אחד יכול לדמיין לעצמו מה קורה בין המאוכזבים הרבים.

לעומת כל התיאורים העגומים הללו, השווקים בהונגריה, כולל הבירה, אינם מצטיינים בחיצוניותם, ועם זאת אפשר להצטייד בלי הגבלה בכל הפירות והירקות של העונה, בבשר ומצרכי מזון, וכמובן שאין כל תור או הקצבה בלחם. סביב השווקים חונות מכוניות פאר עם לוחיות זיהוי של ארצות זרות, ובעליהן מחפשים סחורה זולה וטובה למיטבחיהם אשר באוסטריה או גרמניה.

בכל זאת עומדים בתור, אך לא ללחם, אלא לעוף. ואולם בעיקר מתארכים התורים על־ידי בני־הנוער העומדים לפני חנויות הנעליים שמוכרות נעלי אדידס או לפני חנויות כלי הנגינה, בכדי להשיג קלטות חדשות המיובאות ממערב־אירופה.

הבדלים ניכרים

אין סימטריה בשימוש בסמלים, סיסמאות ובדגלים אדומים. תמונות של המנהיג וכרזות סוציאליסטיות בולטות מאוד בבירה אחת, אך לעומת זאת בכיכר השיחרור הנהדרת בבודפשט, המשמשת למצעדים ולחגיגות עם, ומשוטטים בה אלפי תיירים, כמעט ולא נראה הצבע האדום, פרט לכוכב אדום צנוע המתנוסס על בניין ממשלתי זה או אחר.

גם בהרגשת המישטר ישנם הבדלים ניכרים. מצד אחד הבולטת נוכחות מורגשת בעיקר בריבוי לובשי מדים מכל הסוגים והמינים, והתערבותם בכל שטחי החיים דומיננטית מאוד. בבירה אחרת התמונה היא שונה. לובשי המדים אינם מתבלטים ורק לעיתים נדירות אפשר לפגוש חיילים זרים, אך קיומם אינו מורגש כלל. כאן אין פוגשים בתמונות הקשות של גירוש תושבים שלווים ביד רמה מצמתי הרחובות הראשיים והמדרכות, כאשר המנהיג עובר ביעף עם שומרי הראש. כמובן, שהתופעות האלו אינן מוסיפות לאהדת המישטר.

בשטח אחד המנהגים וההתנהגות זהים משני צידי הגבול. הרדיפה אחר הדולרים של התיירים המערביים או החיפוש המטורף של הנוער אחרי הג'ינס — שווים לכל. התייר המערבי חייב ללבוש שיריון, כדי להתגונן מההתנפלויות הבלתי־מרוסנות של נותני השירות למיניהם, החל מנהגים, חדרנים, מלצרים וגם מנהלי מלונות.

יחסים מתהדקים

הפגישה עם היהודים בהונגריה בשבת לפני הצהריים, בבית הכנסת הגדול והמשופץ ברחוב dohany היוותה הפתעה גדולה. בית הכנסת עצום הממדים היה מלא במאות מתפללים. אמנם חלק מהמתפללים היה תיירים יהודים מכל העולם, וגם ישראלים לא חסרו, אולם ביחס לשנים קודמות ישנה התקדמות עצומה באחוז המשתתפים בתפילות.

קיימת שם כיום הרגשה של התרחשות נס זוטא, וכאשר להרגשה זו מתלווה דרשה חגיגית של הרב בעברית רהוטה וברכה חמה למדינת ישראל ולאורחים מהתפוצות, הרי זה סימן שהיחסים המתהדקים בין ישראל והונגריה נותנים את אותותיהם ביחסם של השלטונות ליהודי המקום. מחזקת את העניין העובדה שמדברים כיום על 90־100 אלף יהודים בבודפשט. קיימת גם התעוררות בחוגי המשכילים היהודיים. סופרים כותבים על היהדות ועל השואה.

סימנים אלו של יחס ליברלי יותר והתאוששות כביכול אצל היהודים, אינם צריכים להטעות, כי יחד עם החופש היחסי מתגברים ספיחי האנטישמיות. התהליך הישן של תפיסת עמדות בכירות על־ידי יהודים רבים בשטחי האמנות והתקשורת, מלבה את שנאת היהודים.

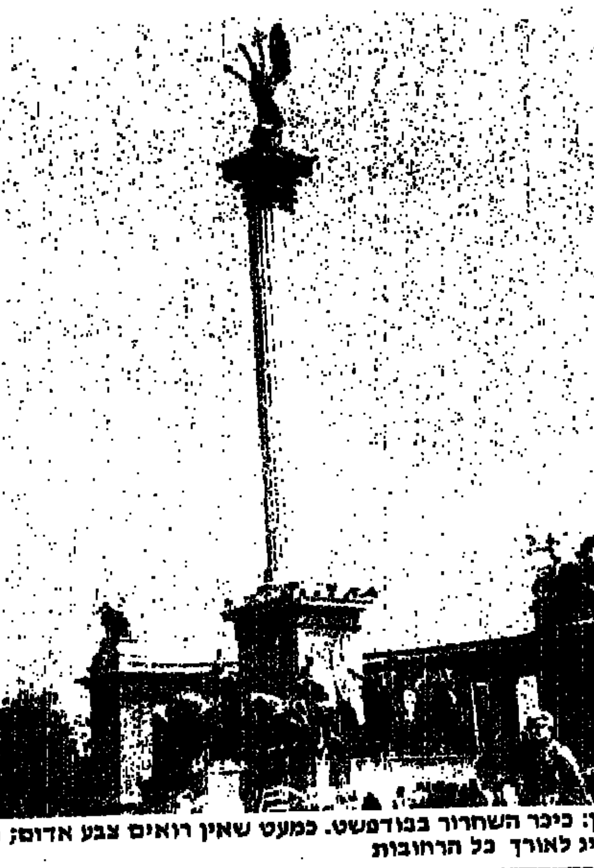

מימין: כיכר השחרור בבודפשט. כמעט שאין רואים צבע אדום; משמאל: סטמר (רומניה), דגלים, סיסמאות ותמונות המנהיג לאורך כל הרחובות

שוק חופשי בבוקרשט

בעבר הלמוט היום מוחמד

1.9 מיליון מוסלמים חיים כיום בגרמניה המערבית. לפי הערכת השלטונות, 50,000 מהם הם גרמנים שהתאסלמו

ורדינה חילו, בון

ברכבת התחתית בעיר בון, הנוסעת לכיוון מרכז העיר, יושבים שני צעירים בעלי חזות מזרחית ומשוחחים ביניהם. לפתע מצטרף אליהם צעיר בעל חזות גרמנית לכל דבר. "אהלן מוחמד", פונים אליו השניים, "אתה מגיע היום למיפגש שלנו?" הם שואלים את הגרמני בערבית קלאסית. הלה מתיישב לידם, ומתחיל לגלגל עמם שיחה בערבית קולחת, נוכח המבטים המשתאים של נוסעי הרכבת. במהלך הנסיעה הוא מגולל בפניהם את שאירע לו במשך היום והוא אינו שוכח להדגיש, בשמץ של חנוי גרמני, שהיום כבר התפלל פעמיים.

יש להניח שאותו אחמד הגרמני נקרא בעבר פטר או הנס, וכמו רבים אחרים ברחבי מערב־גרמניה המיר את דתו והצטרף לאיסלאם.

1.9 מיליון מוסלמים חיים כיום ברחבי גרמניה המערבית. לפי הערכת השלטונות, 50,000 מהם גרמנים. חלקם ילדים שנולדו לעובדים זרים, שנישאו לגרמניות מקומיות ושגם נשותיהם קיבלו עליהן את דת האיסלאם. בתוך כל אלה, 10,000 מוסלמים קונסרבטיביים ובכלל זה כאלה שהמירו את דתם מהנצרות לאיסלאם.

בתחילת שנות השישים, בשנים שגרמניה שיקמה עצמה, היא שיוועה לידיים עובדות. התורכים נענו ובאו בהמוניהם. הללו, מוסלמים לפי דתם, הצפינו תחילה את תרבותם ודתם. עם הזמן, כשהשפה הגרמנית הפכה לשגורה בפיהם והכסף היה מצוי בכיסם, גבר בטחונם העצמי. הם רכשו לעצמם קלטות שהטיפו לשמירה על דת האיסלאם, והחלו לבנות בתי־תפילה ומסגדים. מאוחר יותר רבו מקרים של נישואין עם גרמניות גם בקרב התורכים וגם בקרב יתר הערבים שבאו לגרמניה מארצות כמו תוניסיה, אלג'יר, לבנון ועוד, והרחיבו את מעגל העובדים הזרים. ברוב המקרים תבעו הגברים מהנשים המרת דתן לאיסלאם.

לגבי גרמנים צעירים היה האיסלאם בבחינת חידה, אך היו שהציצו ונפגעו. לאט לאט הפך הלמוט למוחמד ודיטר למחמוד, גם בזכות עבודת נמלים מסיונרית של המוסלמים החיים כאן. חלק מהגרמנים, שבעבר הלא רחוק עסק במקצועות חופשיים, פרש מעבודתו ומועסק עתה על־ידי הקהילה האיסלאמית, כעורך שבועונים בענייני דת, וכממונה על הארכיב האיסלאמי. חלק מהם אף מנהל מגעים מסחריים עם ארצות ערביות שמנסות לעזור למוסלמים החדשים.

המוסלמים החדשים נוהגים לברך אחד את רעהו ב"אסלאמו עליקום", עורכים סמינרים בנושא דת, כמו מעמדה של האשה בחיי המשפחה המוסלמית ומכשירים את הקרקע לקראת הנסיעה למכה. הם מקפידים לשוחח ביניהם בשפה הערבית הקלאסית, שפה שבה, הם מרגישים, נכתב הקוראן. בחלק מהמקרים הם נוהגים ללבוש לבוש אוריינטלי ולגדל זקן וכמובן מתנזרים מאלכוהול.

בשדה התעופה של העיר פרנקפורט נבנה מסגד לכל המוסלמים הטסים או המגיעים בטיסה. בסך־הכל פזורים ברחבי מערב־גרמניה 900 בתי תפילה ומסגדים. הגדולים ביניהם בערים: ברלין, מינכן, אכן, המבורג ופרנקפורט. בעיר ברלין לבדה חיים כיום כ־300,000 מוסלמים, מרביתם תורכים. קליטתם של פליטים מארצות כמו אפגניסטאן, עיראק ואיראן רק הגבירה את מעגל המוסלמים והמאמינים.

גורש ממולדתו

חלק מהגרמנים רואים בהתפשטות האיסלאם ברחבי גרמניה סכנה מסיונרית, תרבותית ואפילו פיזית. מאז שנת 1918 מתגורר בעיר קלן ג'מאל אל דין קפלאן בן ה־63, תורכי במוצאו. הוא עומד בראשו של גוף הקרוי "איגוד הארגונים והוועדים האיסלאמיים", שנמצא גם בקלן. קפלאן שימש עד לבואו לגרמניה כמופתי של חבל עדאנה במזרח תורכיה. הוא גורש ממולדתו לאחר שהואשם בהסתה דתית פרועה. בגרמניה הוא מנהל חברת יבוא ויצוא, שרווחיה משמשים את קנאי הדת התורכית, בפעולות המחתרתיות שהם עורכים.

תורכיה הביעה לא אחת את חששה מהגוש המוסלמי הקנאי שבראשו עומד קפלאן. להערכתם, הוא מבקש להפוך את תורכיה לרפובליקה איסלאמית קנאית, בנוסח איראן החומייניסטית. התורכים טוענים עוד, שהקנאי קפלאן הבריח אלפי קלטות לתורכיה הקוראות להסתה ולהפלת המשטר החילוני בארצם. את רעיונותיו שאב מביקור שערך בשנת 1985 באיראן אצל חומייני אותו הוא מחקה בהופעותיו ובסגנון לבושו.

לקפלאן יש ציבור מאמינים־מעריצים של כעשרת אלפים איש. התורכים ברחבי גרמניה מונים 1.4 מיליון נפש. גם לו כמו לחומייני ישנה אוריינטציה אנטי־מערבית מובהקת.

בעיר אכן ישנו מרכז ערבי־תרבותי גדול. בימים אלה מתכננים להגדיל את המקום ולהרחיבו, כדי שישמש למרכז הרוחני הגדול באירופה. המרכז יכיל בתוכו מסגד, בית־ספר, גן ילדים, מעונות סטודנטים ואולם קונגרסים ל־900 קוראים. הוא ישמש ארצות שכנות כמו הולנד, בלגיה, צרפת ודנמרק, ויעלה שבעה מיליוני מרקים. רבים שואלים את עצמם, איזה מין מרכז יהיה המבנה החדש, עד כמה הוא יהיה הבבואה של סכנת התפשטות האיסלאם בגרמניה ומהו כוחם האמיתי של הקנאים.

חברה חדשה

מאת גדי יציב

האיש שלנו בכנסת

מה כבר אפשר להשיב לאיש התק"ם האומר לך: "אל תהיה לי כל־כך עקרוני ופוליטי בגישתך לשאלת כינונה של ממשלה משותפת עם הליכוד — כי בשבילנו זה עניין קיומי. אך ורק כאשר ישבו אנשים משלנו בממשלה אפשר יהיה לחלץ את הקיבוצים שלנו מן המשבר הכלכלי העמוק, שהם שקועים בו. אז, בבקשה ממך — אל תהיה כזה פיקח על חשבוננו". מה באמת אפשר לומר למשמע טענה כזאת?

בפתיחה, אפשר לומר, כי גורל קיבוצי התק"ם עד כדי כך יקר וחשוב לנו — שבאמת היינו שוקלים מחדש את עמדתנו כלפי הרכב הממשלה, אילו אכן היתה נימה של תוקף בטיעון הזה. אבל בעיקר צריך לומר — כי היקף חובות הקיבוצים היום כבר עבר מזמן את השלב בו ניתן לנסח פתרון פרטיקולרי, ייחודי, לבעיה הזאת — מעין פתרון של פרוטקציה־בניכול, ש"איש משלנו" בתוך הממשלה יעניק אותו בעזרת "אנשים משלנו" בכנסת. מי שתומך בהקמת ממשלה משותפת עם הליכוד אך ורק כדי להחדיר ידידים טובים למקום בו נופלות ההכרעות, פשוט איננו מבין את המציאות בה הוא חי.

מצד אחד, שום "ידיד", ויהיה זה אפילו ידיד נפש, איננו יכול לשלוף צ'ק מקופת הממשלה על סך של 4 מיליארד דולר — גם לא על מחצית הסכום הזה. מצד שני, שום יריב פוליטי, ויהיה זה אפילו יריב נפש, לא יוכל להתעלם מן העוול שנעשה להתיישבות כולה, ולמגזר היצרני כולו, ובמיוחד לקיבוצים — ושום יריב גם לא יוכל להתכחש לאיוולת הכלכלית־ממשלתית הכרוכה בהמשך קיומו של העוול ובאי־תיקונו. במלים אחרות: לתנועה הקיבוצית יש גם טיעון צודק כדי לשכנע את דעת הציבור, גם דימוי־איכות וגם תדמית־ייצור שהיא יכולה להציע לחברה הישראלית, וגם ... כבוד ופוליטי — כדי לנהל מאבק יעיל ומוצלח לישם פתרון הבעיה.

כדי לשכנע את הממשלה, כי לא כדאי לה להזניח את פתרון הבעיה — וכי, לעומת זאת, כדאי לה מאוד למצוא פתרון ראוי לתמיכה — אין צורך בידידים פרטיים במשרדי השרים, אלא צריך ידידים רבים מאוד בציבור הישראלי. צריך לתכנן בתבונה מאבק פוליטי, וביחוד צריך לשוות לו אופי כללי, כך שיקיף את המגזר היצרני כולו, את החקלאים כולם, את כל צורות ההתיישבות, וגם את ציבור העובדים.

דווקא התק"ם, כתנועה הקיבוצית הגדולה ביותר, היתה צריכה לקום היום ולהתייצב בראש המערכה להצלת המגזר היצרני בישראל ולשיקומו — כחלק מתוכנית כלכלית וחברתית, אשר תביא ברכה גם לפועלי ייצור, למובטלים־בכוח, ולמעשה לציבור כולו, שיהנה מפירות הצמיחה שתוכנית כזאת עשויה להביא.

מעבר לכל האמור, ההיזעקות של הנהגת התק"ם — כקבוצת לחץ ראשונה ועיקרית בתוך מפלגת העבודה, התומכת בהליכה לממשלה עם הליכוד — עלולה לשוות לה אופי מאד בלתי־סימפטי בעיני אוהביה ובעלי־בריתה בעיר. קבוצות לחץ אינטרסנטיות עשויות להצליח פה ושם, ולהכשל במקרים אחרים — אבל אהדה הן אינן מבקשות ואינן מקבלות מחוץ לשורותיהן. התנועה הקיבוצית זכתה לשיגשוג ופריחה כאשר התייצבה בחזית של המאבק למען נושאים בעלי חשיבות כלל־לאומית. גם המאבק הנוכחי של התנועה הקיבוצית עשוי בהחלט להצליח — אם אך יעניקו לו אופי של מאבק בעל חשיבות כלל־לאומית. אסור לתת להנהגה הנוכחית של התק"ם לגרור את המאבק הצודק הזה לפינה הקטנה והסגורה של מסכנים רפויים המבקשים פרוטקציה.

לקנא בהם

תראו את הדתיים האלה — איך הם מתבייתים אל משרד החינוך, ואיך הם חוטפים תקציבי־חינוך, ואיך הם נלחמים זה בזה על כל אגף לחינוך וכל מדור לחינוך — ותראו גם איך הם מצליחים! עכשיו יהיה להם כנראה גם אגף מיוחד, חדש, לחינוך חרדי, ומן הסתם יקום בקרוב זרם חינוך חרדי נוסף, של ש"ס ו"דגל התורה", בצד "הזרם העצמאי" הנוכחי של "אגודת־ישראל".

אני לא כועס — אני מקנא: הייתי יכול גם להיות שמח על כך, ואפילו לעודד את הזרם החדש הזה — אילו הוא היה מעיד על שינוי עקרוני בגישת המדינה לזרמים בחינוך. מערכת חינוך פלורליסטית, רבת־זרמים ורבת־אסכולות — זה מה שאנחנו צריכים. מערכת חינוך שיש לה מכנה משותף, המסמן את הגרעין הפדגוגי המוסכם, את תכנית הלימודים המינימלית ההכרחית ואת סמלי הזהות הישראלית המשותפים לכולנו — ובכל זאת פורחים בה אלף פרחים של רעיונות שונים ושל תיקוות שונות ושל שיטות חינוך שונות. במערכת כזאת עשוי היה גם להתחדש "זרם העובדים" הזכור לטוב, אשר פירוקו היווה את ראשית שקיעתה של תנועת העבודה.

יש כאן, כמובן, בעיה אמיתית: אפילו נניח שמאפשרים היום לתנועת העבודה לכונן זרם חינוכי עצמאי משל עצמה — מה היא תעשה בו? כדי להחזיק זרם חינוכי — צריך שתהיה תנועה, תנועה של ממש, וצריך שיהיו עקרונות חינוכיים, וחוט־שדרה רעיוני שאפשר לחנך לקראתו, ותורה פדגוגית מיוחדת. לדתיים כולם, על פלגיהם וסיעותיהם, אכן יש את כל אלה — ומנקודת ראותם — אין דבר חכם יותר מאשר התחיה הזאת לנתחי־חינוך רבים, ואין שאיפה מרחיקת־ראות יותר מאשר ההתבייתות על כל מערכת ארגונית שהחינוך הוא עיקר תוכנה.

מן הסיבה הזאת, אני מודה, הקנאה אוכלת בי בכל פה.

● תק"ם. אסור לגרור את המאבק הצודק לפינה קטנה וסגורה

מיעוט שהוא רוב

אני חושב, שעד שלא יחליפו את שיטת הבחירות — לא יפסיקו לטרטר לנו עם מיקסם השווא הזה. אז שיהיה. שיבחרו להם איזו שיטת בחירות אזוריות, ושינסו ליישם אותה. שיקחו להם את מפת היישובים והאוכלוסים של הארץ הקטנה הזאת, ויתאמצו לחוקק חוק לחלק אותה לאזורי בחירה — למאה ועשרים אזורים, או לשישים, או לעשרים — לפי הצעות החוק השונות. הם יגלו, כאילו לפתע, כי עליהם לחצות שכונות ולחלק רחובות; הם גם יבחינו, כי בעזרת תזוזה קטנה של קו הגבול האזורי הם יכולים לתרום מנדט או שניים למפלגה זו או אחרת; והם יתקשו מאד לנסח את קנה־המידה האובייקטיבי, שעל פיו יוחלט היכן צריך הקו הזה לעבור. או הם יבינו, אולי, כי בעצם, הארץ הזאת היא אזור בחירה אחד, המתעקש מאד להתחפש לארץ גדולה, מרובת אוכלוסין ועתירת־מחוזות.

אחר כך הם יגלו כי מישהו במרכזי המפלגות בתל־אביב יושב לו ובוחר עבורם את המועמדים באזורים השונים — וכי המועמדים חשים מחוייבות גדולה למישהו הזה במרכז מפלגתם — והיא מחוייבות גדולה יותר מאשר לאזרחי האזור שלהם. לבסוף — כאשר יתקבלו תוצאות הבחירות, יסתבר להם, מה שידוע היום, למשל, באנגליה, שבשיטה זו יכולות להתקבל גם תוצאות מפתיעות מאד. תוצאה אחת, למשל, יכולה להיות דומה מאד לזו שקיימת היום בבריטניה: למפלגה שהיא מיעוט בעם יש רוב מוחלט בכנסת. ולא זו בלבד — אלא שהמפלגה הזאת היא בעצם מפלגה אזורית, שאיננה מצויה כלל באזורים אחרים (בבריטניה — אין שמרנים בסקוטלנד ובוולס, וכמעט אין גם בצפון אנגליה — זוהי מפלגה דרומית בלבד, אלא שבדרום רבים יותר אזורי הבחירה). תוצאה כזאת בחברה שלנו תגרור משבר לגיטימציה, אשר אין דומה לו — ולא היה דומה לו — בשום חברה אירופאית בתנאים דומים.

תוצאה קיצונית אחרת העשויה להתקבל: איזון כוחות כמעט גמור, כאשר שני הגושים הגדולים תלויים ברצונם הטוב או הרע של שישה־שבעה חברי כנסת ממפלגה ננסית. כך היה, אגב, גם בתקופת שלטונה האחרון של מפלגת הלייבור הבריטית. נניח שהמפלגה הקטנה הזאת — שתחרוץ את גורל השלטון — היא אגודת ישראל, או הד"ש או טרנספר — ונבין את כל הסיפור. ועוד תוצאה אפשרית: כל המפלגות הקטנות המצויות היום נקלטות בקרב הגושים הגדולים, ומועמדיהם — שהם בדרך כלל רציניים יותר מן הדמויות האפורות של המפלגות הגדולות — מקבלים ייצוג נכבד בכנסת. כל הסיפור שאנחנו עדים לו היום מתרחש איפוא מחדש — אלא שהפעם מדובר בקואליציות פנים־מפלגתיות כביכול, עם איומים להצביע נבדלות.

בכל זאת — שינסו להם, שיעבירו כבר את החוק הזה: הרי אנחנו יודעים, כי בשלב הבא שוב תקום תנועת המתוסכלים הגדולה שתתבע לשנות את שיטת הבחירות — אלא שהפעם, שוב כמו באנגליה, כוונתם תהיה לכונן כאן מחדש את שיטת הבחירות היחסיות.

מה יצא לנו מכל בילבול המוח היקר הזה? ראשית, כאמור, יפסיקו סוף־סוף לטרטר לנו עם תרופת האליל הזאת. שנית, אולי, יבינו יותר אזרחים כי את הבעיה האמיתית שלנו — פילוג העם בין שני חצאים שווי־כוח — ניתן לפתור באופן יסודי, רק כאשר תקום מפלגה אחת, שיש לה בשורה חדשה, רלוואנטית ומרתקת — והיא תסחוף אל העבר שלה את מרבית הבוחרים, על יסוד שיטת בחירות זו או על יסוד שיטת בחירות אחרת.

רשות הקורא

מהפיכת הנגד

המהפך בשלטון התרחש במדינתנו לפני למעלה מעשר שנים. המהפיכה נגד הציונות מתרחשת היום. ראשיתה בצמיחתן המתחדשת של תנועות פוליטיות אשר לא זו בלבד שאינן רואות במדינת ישראל "ראשית צמיחת גאולתנו" — הנוסח המפד"לי ההופך את מהפיכת האדם היהודי המורד להתרחשות בחסד אלוהים — אלא מתייחסות אל המדינה כאל גלות, בה ממשיכים לחיות כל עוד אפשר וממנה נסים אל גלות אחרת, כשהרב שך, כמרומני, הודיע ברבים שאם ינסו לגייס את בני ישיבות, הם יקומו וירדו מן הארץ.

ומי משחר לפתחם של ראשי החרדים? גם, כאנית, מי לא?

עמיקם אסם, אפיקים

הכתבה והכותרת

ברצוני להגיב על שני קטעים שהופיעו בעיתון באחרונה.

א. לפני שבוע פורסמה ב"על המשמר" ידיעה על פיצוץ 15 בתים בטייבה. איש לא יחשוד בי שאני בעד הריסת 15 בתים בטייבה בבת־אחת. היתה זו רשעות וטפשות. אולם יש לדייק: אף בית לא פוצץ בטייבה. העיתונאי שלכם אף העלה טענה שבתל־אביב לא פוצצו מעולם מבנים בלתי חוקיים. ובכן, בתל־אביב לא פוצצו וכן גם בטייבה. בשני המקומות נהרסו מבנים בלתי חוקיים תוך עימותים כבדים. הידיעה השגויה ב"על המשמר" צוטטה גם ברדיו וגרמה נזק מיותר. המצב כשלעצמו גרוע ביותר ואין צורך להחמירו בידיעות מסולפות ולפגוע גם באמינות העיתון.

ב. המיקרה השני הרבה פחות חמור, אך הוא גרם לי אי־נעימות אישית. ריאיין אותי נחום דוניצה, למדורו "תאורה פנימית" ב־27 בנובמבר. הרשימה נראית לי טובה ומשקפת בנאמנות את העובדות ואת מה שנאמר. הכותרת, קוממה אותי. ציטטה של מאו־דהוא הפכה שם לכותרת ראוותנית, שאינה משקפת את העובדות ואת רוח הדברים — "מהפכה במעוז הימין!". חברים רבים ברמת השרון באו אלי בטענות על כותרת זו. אני השתדלתי לדבר ב"אנדר סטייטמנט" (כך אני מקווה), והכותרת השאירה טעם לפגם. היא עלולה גם לגרום נזק בשטח.

שאול גבעולי, רמת השרון

משלנו, אך לא איתנו

נראה שאין גבול לחוסר ההגינות ולהעדר יושר בקרב צמרת המערך. ב־30 בנובמבר, לאחר ההצבעה המפתיעה של הלשכה נגד כניסה לממשלה בראשות הליכוד, הצהירו מנהיגי המערך כי הם לא יישבו בממשלה עם ה"ימין הקיצוני" — מולדת, תחיה, וצומת. וזהו, לדבריהם, עמדה עקרונית של המפלגה. אך כנראה כמיהתו של המערך לשררה חזקה מדבקותו בעקרונותיו.

האמת היא, כי מיד לאחר היוודע תוצאות הבחירות נכנס המערך לדיונים עם צומת והזמינה אותה להצטרף לקואליציה בראשותו. השתתפו בסדרת דיונים (שבחלקם נכחתי אישית) כל אלה (פרס, שחל, רבין, ביילין, אדרי) שהיום טוענים כי אין צומת ראויה לשבת בממשלה אחת איתם.

היו פניות והפצרות נרגשות אל רפול שיעניק את תמיכתו למפלגת העבודה. ח"כים בכירים במערך אף התבטאו כי "רפול הוא משלנו, והוא חייב להיות איתנו".

אינני יודע אם המערך פנה לשאר "הימנים הקיצונים" בניסיון לצרפם לקואליציה בראשותו, אך לפחות במקרה של צומת הדבר מעיד על פער גדול מאוד בין הצהרותיו הפומביות של המערך לבין נטיות ליבם האמיתיות של מנהיגיו, ועל העדר כנות וכבוד כלפי בני שיח שאותם הם מבקשים כשותפים.

מרטין שרמן, מזכ"ל "צומת"

נהיגה בקיבוץ

לא פעם אנו קוראים על אסונות בקיבוצים, בעיקבות נהיגת טרקטור של צעירים בלא רשיון. אמנם הקיבוץ הוא בית ובבית מותר הכל, אבל נדמה לי שחוקי התנועה חלים גם כאן למרות שאין משטרת תנועה.

מפליא, שלאחר אסונות רבים שקרו אין מוצאים לנכון להקפיד ולהחמיר על כללי בטיחות, במקום לראות בכלי זה שעשוע ומכשיר להפגנת הגבריות.

שרה בן־הרהור, חולון

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום, קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה. בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.
המערכת

בית"ר ת"א – אלופת הסיבוב הראשון עם נצחון 0:4 על טבריה

יאני – המנצח האמיתי בדרבי הירושלמי 1:2

● טבק בשלושער סחף את מכבי ת"א לנצחון על כפר־סבא – 1:3 ● נתניה – באר־שבע 0:1 בפנדל
1:1 למכבי חיפה בחולון ● גם הפועל ת"א במנצחות – 1:2 נגד שמשון ● בני־יהודה – הפועל פ"ת 0:0

חגיגה בירושלים: מימין – חקחל צוהל; משמאל – אורי מלמיליאן שמח למראה כדור ברשת הפועל ירושלים כשעל הקרקע שרוע אריה שפירא (תצלום: רחמים ישראלי)

טבלה לאומית

1.	בית"ר ת"א	13	8	3	2	7־15	27
2.	מכבי חיפה	13	6	7	-	10־22	23
3.	מכבי נתניה	13	6	4	3	15־17	22
4.	הפועל פ"ת	13	6	4	3	12־15	20
5.	מכבי ת"א	13	5	6	2	13־22	19
6.	הפועל באר־שבע	13	4	6	3	9־8	18
7.	בית"ר ירושלים	13	5	2	6	13־15	17
8.	הפועל חולון	13	4	5	4	12־15	15
9.	שמשון ת"א	13	3	6	4	10־9	15
10.	הפועל ירושלים	13	3	5	5	11־8	13
11.	הפועל ת"א	13	4	4	5	16־12	12
12.	הפועל כפר־סבא	13	2	5	6	10־7	11
13.	הפועל טבריה	13	3	2	8	18־8	11
14.	בני־יהודה ת"א	13	-	5	8	16־5	5

שים לב

מיפגש מאלף

בשבוע שעבר הוקלטה תכנית „חיים שכאלה" לשוער־העבר המצטיין יעקב הודורוב באולפני הרצליה. היה זה מיפגש מאלף בין שחקני עבר והווה: ניתן היה לבחון את המנטליות אז והיום. הרושם שלי היה שיש תהום בגישה, בהתייחסות לכדורגל, לנבחרת וכל מה שסובב את המשחק.

מנסים להשוות את הכדורגל של שנות החמישים והשישים עם זה של היום. ישנם גם המרחיקים לכדורגל שלפני קום המדינה. הדעות, כמובן, חלוקות. אלה המצדדים בכדורגל־של־אז מבליטים את יתרונותיו. אלה הדוגלים בכדורגל־של־היום מצביעים על עליונותו, להערכתי, כיום משחקים בצורה שונה, מקצועית יותר. אי־אפשר להשוות כדורגלנים שהתאמנו פעמיים־שלושה בשבוע עם אלו המתאמנים מדי יום, לעתים פעמיים ביום, והמשחק הוא פרנסתם. אין פתרון לויכוח. הוא יהיה ניצחי.

מה שבלט באותו מיפגש בין כדורגלני עבר והווה בגישה. רבים מכדורגלני העבר הם כיום מאמנים, ביניהם בכירים. בשיחות חטופות עמם ניתן היה לגלות הרבה כאב. על שום מה? על ההתייחסות למשחק. טבעי, ששחקנים שחיים מכדורגל צריכים להעניק את הכל כדי להתעלות. מסתבר שלא כך הם תמיד הדברים. ניקח לדוגמא את הנבחרת הלאומית. שחקני העבר אהבו את המדים־הלאומיים, ראו בלבישתם את פיסגת הקריירה. לחמו כדי להיכלל בנבחרת. המעניין שאוהבים אותה עד היום. רבים משחקני־ההווה רואים בנבחרת מעין „הלטורה". אפשר גם בלעדיה, ממילא אין משלמים לשחקניה כמו בקבוצות... לכן, בעידן המקצועי כיום, אפשר להשתכר היטב גם ללא הופעה בנבחרת.

ניתן לומר שזה עניין של חינוך. אפשר לטעון כי הכל השתנה. פנים אחרות לדור־ההווה, ולא רק בכדורגל. לכן היה נעים להיפגש עם אותם ותיקים ולהתרפק על זכרונות־העבר.

הנבחרת הלאומית ניצבת כיום בפני אתגרים בין־לאומיים, שהעיקרי הוא כהופעה במוקדמות הגביע העולמי. טוב היה להחדיר בכוכבים־של־היום את אותו רצון־של־אז. מבחינה זו היה המיפגש, כך אני מקווה, באותה תכנית שהוקדשה לייעקב הודורוב, שיעור מאלף, לשחקנים שיעמדו במשימות הקרובות של הנבחרת.

★

תכלית של סימפוזיונים

מאז תמו המשחקים האולימפיים בסיאול והספורטאים חזרו ארצה נערכים מדי פעם סימפוזיונים. בהם מבקשים להפיק לקחים לקראת משחקי ברצלונה, בעוד ארבע שנים. אותם סימפוזיונים נערכים במסגרות מקצועיות שונות. מומחים בענפים מעלים השגות. משתדלים לגבש גישה חדשה שתייעל את הכנות הספורטאים.

הבעייה הגדולה שלנו היא בגישה. הגדיר זאת בשבוע שעבר בצורה בוטה מנכ"ל משרד החינוך והתרבות במסיבה לציון הענקת פרס ישראל למכון־וינגייט, ד"ר שמשון שושני ציין כי התייחסות המדינה לספורט היא בין ברשה לבדיחה, כך בדיוק.

נשאלה השאלה, אם גישת המדינה אינה רצינית, ודבריו של מנכ"ל משרד החינוך, מהימנים עלי, כיצד ניתן לפתח פעולה רצינית גם כאשר אותם סימפוזיונים יגבשו עמדות רציניות?

משהו לא מסתדר לי עם הדברים. הייתי מאוד מרוצה אילו רשות הספורט במשרד החינוך והתרבות היתה נכנסת לעובי־הקורה בייתר עוצמה והשפעה, שכן למיטב הבנתי גם משרד החינוך הוא המדינה, או לפחות חלק ממנה.

★

מס ההכנסה – והספורט

במה מכדורגלני הפועל ת"א זומנו למס ההכנסה כדי להשלים את תובותיהם, בגרסה ל־30 האחוז המורידים להם במקור — כך קראתי בשבוע שעבר באחד העתונים.

דימון זה נמור בעיני. איני חושב שכדורגלנים אינם צריכים לשלם מס הכנסה, הם חייבים לשלם כמו כל אזרח. אבל האם שחקני הפועל ת"א הם היחידים שחובה זו מוטלת עליהם? מה עם השאר? האם האחרים עומדים בכל הקריטריונים ומשלמים את תשלומיהם למס הכנסה כחוק?

אין זה סוד שהפועל ת"א מסובך עם מס ההכנסה. מספיק כותרות היו בקשר לכך. מה שלא נראה לי כליכך שהאחרים בסדר. טלית ש־כולה תכלת..! נותר לא פעם רושם שיש דברים בגו, של „שווים יותר ושווים פחות". זה לא יוסיף לעניין עצמו.

לאומית

אלי יאני, החלוץ הכפר־סבאי של בית"ר ירושלים, היה גיבור המחזור ה־13, האחרון בסיבוב הראשון בליגה הלאומית בכדורגל. שני שעריו הכריעו את הדרבי הירושלמי בימק"א בו ניצחה בית"ר את הפועל — 1:2 וסידקו מטען עצום של מתח. בית"ר ירושלים עלתה מהמקום ה—9 ל־7 והפועל ירושלים נותרה במקום ה־10.

הדרבי הירושלמי היה אמנם במוקד משחקי המחזור אתמול, אבל לציון מיוחד ראוייה בית"ר ת"א, שהביסה באיצטדיון ברמת־גן 0:4 את הפועל טבריה וזכתה באליפות הסיבוב הראשון עם יתרון של 4 נקודות מהשנייה, מכבי חיפה, שנפרדה בתיקו 1:1 במשחק החוץ בחולון נגד הפועל צפרירים. מכבי חיפה נותרה בלתי־מנוצחת ב־13 משחקים (6 נצחונות ו־7 תיקו). הפועל טבריה הדרדרה מהמקום ה־11 ל־13, הלפני אחרון. הפועל צפרירים חולון נשארה במקום ה־8.

מכבי ת"א המשיכה להתקדם. נצחון רביעי רצוף תודות לשלושער של בני טבק — הפעם על הפועל כפר־סבא — 1:3. מכבי ת"א עלתה מהמקום ה־6 ל־5 וכפר־סבא נשארה במקום ה־12. הכפר־סבאי נתי בן־דיין הורחק והיה השחקן ה־17 שהורחק בסיבוב הראשון.

האלופה, הפועל ת"א, התאוששה ביום שישי בנצחון 1:2 על שמשון ת"א. זאת אחרי שלושה הפסדים רצופים. הפועל ת"א טיפסה מהמקום ה־13 ל־11 ושמשון ת"א נסוגה מהמקום ה־7 ל־9.

במאבק צמרת בנתניה גברה מכבי נתניה על הפועל באר־שבע (הפסד שלישי רצוף) — 0:1, בבעיטת־11 מרגלי יגאל מנחם. מכבי נתניה זינקה מהמקום ה־4 ל־3 והפועל באר־שבע המשיכה להדרדר — מהמקום ה־5 ל־6.

בני־יהודה ת"א סיימה את הסיבוב הראשון ללא נצחון — אתמול 0:0 מול הפועל פ"ת בשכונת־התקוה. הפתח־תקואים ירדו מהמקום ה־3 ל־4.

17 שערים הובקעו במחזור ה־13, שלשום ואתמול.

יכולת מצויינת ורק שער אחד

דור בכר

מכבי נתניה – הפועל באר־שבע 0:1 (0:0)

● אצטדיון מכבי נתניה. 5000 צופים. שופט: חיים ליפקוביץ. השער לנתניה: יגאל מנחם (72 בבעיטת־11).

● השחקן המצטיין: בני לם.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, חלפון, חיים לוי, פפו, גואטה, לם, רוני לוי, גבאי, דייויס, יגאל מנחם.

● הפועל באר־שבע: ליברמן, אוזן, אילוז, דוידי, נגנג, ועקנין, אלימלך (שושני), צרפתי (שמואלי), עזרן, ביטון, זוהר, אוחנה.

„זה היה המשחק הטוב ביותר שלנו העונה ואם כבשנו שער אחד בלבד צריכים שחקני הפועל באר־שבע להודות לאלילת־המזל ולשוער אבי ליברמן" — כך סיכם את המשחק קטון מכבי נתניה, בני לם, שהיה השחקן המצטיין במגרש והיה מגורמי נצחונה הצודק של קבוצתו, מכבי נתניה, על הפועל באר־שבע — 0:1.

מכבי נתניה עלתה ללא חיים בר, דני עציוני וסלובודן דראפיץ', אך חסרונם לא הורגש. החל משריקת־הפתיחה של השופט המצויין חיים ליפקוביץ צרו בני לם, רונן גבאי, פול דייויס ויגאל מנחם על שערו של אבי ליברמן האורח, שגילה יכולת טובה. מנגר קשה היה להבין מה קורה לשאר שחקני הנגב. חניכיו של מאמן באר־שבע, נסים בכר, פתחו היטב את העונה ואתמול, בנתניה, לא גילו שמץ מיכולתם הטובה בעבר. לבד מליברמן, וצמד בלמי הנבחרת, שלמה אילוז ואפרים דוידי, גילו יתר חבריהם חולשה מרחימה ורק בנס לא ספגו שערים נוספים.

ב־80 מ־90 הדקות תקפה מכבי נתניה את שער באר־שבע והחמיצה. בדקות ה־5 וה־28 היה זה דייויס, שהחטיא שתי הזדמנויות נוחות. בדקה ה־55 נגח שמעון מנחם בחוזקה למשקוף שערו של אבי ליברמן המצויין.

השער היחידי במשחק נכבש בדקה ה־72: פול דייויס פרץ מימין, חדר לרחבת שער באר־שבע, שם הוכשל ע"י אפרים דוידי. השופט חיים ליפקוביץ הורה על הנקודה־הלבנה ויגאל מנחם ביצע את הבעיטה לאל־דופי — 0:1.

עשר דקות לסיום צירף מאמן הפועל באר־שבע את הקשר יוסי שושני, במקומו של סתיו אלימלך, חילוף שהיה צריך להתבצע קודם־לכן. באר־שבע במעט השוותה בדקה ה־90: אילן ועקנין נגח לפינה הימנית העליונה כדור־קרן שהוגבה ע"י יוסי שושני, אך שוער נתניה, יעקב בלדב, הדף בזינוק נאה.

ליפקוביץ שלף את הכרטיס הצהוב לבני לם ויעקב בלדב מנתניה ולשלמה אילוז מבאר־שבע.

קלינגר סובב הסבינון

יצחק ויסהוף

הפועל צפרירים חולון – מכבי חיפה 1:1 (0:1)

● המגרש בחולון. 4000 צופים. שופט: לויה. להפועל צפרירים חולון הבקיע: ליאו פנסו (11). למכבי חיפה: ניר קלינגר (61).

● השחקן המצטיין: ניר קלינגר.

● הפועל צפרירים חולון: ביטון, גיל, זיתוני (עמוס יעקובי), אלי כהן, מכלוף, מתן, בן־ברוך (אהרונוף), בני רומנו, פנסו, רונן הלל, שקירה.

● מכבי חיפה: אנטמן, אהרוני, קלינגר, קרמר, בלבול, צרפתי, אבן־קרט, גבעול, טל, ארמלי, סייג (ועופר מזרחי).

כולם יצאו מרוצים ביום שישי בחולון, בתום משחק התיקו 1:1 בין הפועל צפרירים חולון ומכבי חיפה.

שחקני חולון, על שהצליחו לסיים סיבוב־ליגה שלם ללא הפסד ביתי; כדורגלני מכבי חיפה על 13 משחקי ליגה ללא הפסד; 4000 הצופים שחזו במשחק בעל רמה טובה; גזבר הפועל חולון על ההכנסה השמנה וגם המכובדים הרבים שצפו במאבק זכו לסופגניות ולשתייה.

שתי הקבוצות, בעלות סגנון המשחק ההתקפי, פתחו את המאבק במגמה ברורה להשיג שער מהיר. מכבי חיפה, עם הקישור היומרני, בעזרת מגינים פורצים ושחקן כנף קלינגר, שהוצב בעמדת בלם אחורי, אך „בילה" יותר ברחבת שער חולון מאשר ברחבת שערו. בנוסף לכך ניצבו בחוד הקבוצה ואהי ארמלי ופטריסיו סייג, שהיוו איום מתמיד לשערו של החולוני יעקב ביטון.

מנגד התייצבה הפועל צפרירים חולון עם מערך דומה לזה של החיפנים אך ההבדל הגדול בין שתי הקבוצות היה... ניר קלינגר. כדורגלן זה היה מעורב בכל אירוע שקרה במגרש ולעתים נדמה היה כאילו מנוע קטן מריץ את גופו הצנום.

במחצית השנייה קיבל קלינגר „גושפנקה" ממאמנו, אמציה לבקוביץ, לשחק כחלוץ, ואז גם כבש את שער־השוויון, ובדקה ה־88 נגח למשקוף והחמיץ נצחון.

מכבי חיפה פתחה את המשחק בסערה. איתן אהרוני בעט בדקה ה־3 מהאויר סמוך לעמוד השער, וביטון, בזינוק מצויין, הדף לקרן. את כדור־הקרן הגביה גבעול לשער ושוב היה ביטון במקום.

בעיצומן של התקפות מכבי חיפה יצאה חולון להתקפה. בדקה ה־11 הגביה מרקו בן־ברוך כדור־קרן וליאו פנסו התרומם, יחד עם השוער גיורא אנטמן; לפתע נסוג השוער ופנסו נגח מימין לשמאל פנימה — 0:1.

השער שינה את מהלך המשחק. שחקני חולון שאבו בטחון וניסו להלום בברזל בעודו חם. בדקות ה־15, 26 ו־32 החמיצו שחקני חולון ממצבים נוחים ורק לקראת תום המחצית חזרה מכבי חיפה לעצמה, ומאז ועד לסיום יזמה ושלטה במגרש.

במחצית השנייה, עם עלייתו של קלינגר להתקפה והכושר הגופני העדיף של החיפנים, הלחיצו את בעלי־הבית לשערם. בדקה ה־61 הגביה מרקו בלבול כדור, ישר לראשו של קלינגר, שנגח לרשת — 1:1.

שש דקות מאוחר יותר נגח פטריסיו סייג ממרכז הרחבה, וביטון המצויין הדף לקרן. ככל שהתקרב הסיום הגבירה מכבי חיפה את לחצה וקלינגר נגח למשקוף 2 דקות לסיום כדור שהוגבה אליו ע"י עופר מזרחי. לפני השריקה הגיע גם ארמלי להחמיץ הזדמנות לנצחון.

השופט יהושע לויה שלט במשחק ושלף צהובים לקרמר ממכבי חיפה ולפנסו מחולון.

טוטו

1. מכבי ת"א – הפ. כפר־סבא 1
2. בית"ר ת"א – הפ. טבריה 1
3. מכבי נתניה – הפ. ב"ש 1
4. הפועל ים – בית"ר ים 2
5. הפועל ת"א – שמשון ת"א 1
6. בני־יהודה – הפועל פ"ת x
7. הפ. חולון – מכבי חיפה x
8. מכבי עמידר – הפ. חדרה 2
9. הפ. חיפה – הפ. בת־ים 1
10. מכבי פ"ת – הפועל יהוד 2
11. מכבי יבנה – הפועל לוד 1
12. בית"ר רמלה – מכ. שעריים 1
13. מכבי יפו – בית"ר נתניה 1
14. מכבי טמרה – הפועל ר"ג 2

19 ניחשו 14

19 מנחשים הצליחו לנחש נכונה את כל 14 תוצאות משחקי הליגות הלאומית והארצית, וכל אחד יקבל 58 אלף שקל.

זאת התברר לאחר בדיקת 90 אחוזים מטופסי הספורטוטו.

מלך השערים

1. בן־אמו (בית"ר ת"א) 9
— טבק (מכבי ת"א) 9
3. ארמלי (מכבי חיפה) 5
— יגאל מנחם (מכ.נתניה) 5
5. דייויס (מכבי נתניה) 4
— רונן הלל (חולון) 4
— לוין (הפועל פ"ת) 4
— מלמיליאן (בית"ר ים) 4
— עטר (מכבי חיפה) 4
— שוורץ (בית"ר ים) 4

המשחק המרכזי

שערים „תוצרת חוץ" הלהיבו בדרבי בבירה

נפתלי קורן

בתחילת השבוע ביקשו ראשי בית"ר ירושלים להעביר את אלי יאני להפועל באר־שבע. יאני, שלא הצליח למצות את יכולתו בקבוצת הבירה סירב לעזבה; אתמול קיבל אשראי ממאמנו, דרור קשטן, בדרבי הירושלמי, והשיב בגמול של שני שערים שהביאו לנצחון בית"ר על הפועל — 1:2, והותירו את ההגמוניה בירושלים אצל בית"ר ואת יאני בקבוצה.

איזה אוירה נפלאה היתה במגרש. רבבת צופים התמקמה, כל פינה במגרש עתיק־היומין של ימק"א; מזג אויר נפלא; מתח רימוני־עשן צהובים ואדומים, ושתי קבוצות שלחמו ללא פשרות.

עם עליית הקבוצות למגרש התפרץ הר־געש בצבעים אדום וצהוב. הצופים המטירו על המגרש חזיזים ופתיתי־נייר, שיצרו מעטה צבעוני ומרשים.

בית"ר ירושלים – הפועל ירושלים 1:2 (1:1)

● מגרש ימק"א. 10,000 צופים. שופט: צבי שריר. שערים לבית"ר ירושלים: אלי יאני (40, 62). להפועל ירושלים: מיקי בן־שיטרית (25).

● השחקן המצטיין: אלי יאני.

● בית"ר ירושלים: מימון, אבי כהן, חנן אוולאי, אשש, שירזי, שמואלי, קדוש, שוורץ, מלמיליאן, יאני, רוקמן (סמי מלכה).

● הפועל ירושלים: רוני ג'רבי, תא־שמע, שפירא, כחילה, נחמיאס, ציון אוחנה (ועקנין), ארצי ששון (יחזקאלי), יהודה עמר, דיין, אסייג, בן־שיטרית.

בית"ר ירושלים חזרה לימק"א כדי לנצח. שחקניה רצו יותר, היו נמרצים מיריביהם, שיחקו פתוח, ובעיקר היו יעילים יותר.

מנגד עלתה הפועל ירושלים במערך סגור, כאשר בהרכבה שבעה שחקני־עורף, ששמרו אישית, וגם אם רצו לא היו מסוגלים להעניק תצוגת כדורגל שתלהיב את הקהל העצום.

הפועל ירושלים יכלה לעלות ליתרון בדקה ה־4. יאיר אסייג בעט, ואורי אשש הרחיק בראשו. כעבור דקה בעט מלמיליאן כדור־עונשין אדיר מ־16 מטר שהורחק לקרן.

בדקה ה־25 נכבש השער הראשון: הכל החל בכדור־עונשין של יהודה עמר, שהורחק לקרן; את כדור־הקרן הגביה מישל דיין: הכדור חלף על פני הגנת בית"ר ירושלים ושוערה יובל מיימון, ומיקי בן־שיטרית הגיח מאחור ונגח בחוזקה לרשת — 0:1. שמחה בהפועל ירושלים.

יתרונה של הפועל ירושלים החזיק מעמד 15 דקות, שבמהלכן צופפה הקבוצה את הגנתה. כל מבוקשם של השחקנים היה לרדת להפסקה עם יתרון בן שער.

כאשר הכל היו בטוחים כי יעלה בידי חניכיו של המאמן דוד שוויצר להשיג את משימתם חטף יעקב שוורץ כדור במרכז המגרש. חלף בכדרור על פני מאיר נחמיאס ואריה שפירא, והסיט לאלי יאני, שניצב מול השער, ספק בנבדל; יאני, בבעיטה אדירה, הקפיץ את הציצים — 1:1.

את המחצית השנייה פתחה בית"ר ירושלים בתנופה. שחקניה תקפו שוב־ושוב את שערו של רוני ג'רבי, ואלי יאני הגיע למספר מצבים שלא נוצלו. כל זאת עד לדקה ה־62. בדקה זו עבר הכדור מאבי כהן לשוורץ, וזה הבחין ביאני, שניצב בתוך מלבן ה־16: יאני, שקיבל את הכדור, בעט בסיבוב כדור אדיר אל בין חיבורי הקורות, „שער מהסרטים" — 1:2.

הפועל ירושלים ניסתה להגיב והחילופים שערך המאמן שוויצר, כשהכניס את מרדכי ועקנין במקום ציון אוחנה ואת עופר יחזקאלי במקום ארצי ששון לא סייעו.

אלי יאני יכול היה להבקיע את שערו השלישי. שוורץ הגביה ליאני, שמחמישה מטר נגח מעט מעל הקורה.

כל נסיונות הפועל ירושלים לכבוש שער שוויון כשלו מול חומת־הגנה יעילה של בית"ר.

שיפוטו של צבי שריר היה מצויין. במהלך המשחק שלף כרטיסים צהובים לאבי כהן ואופיר שמואלי מבית"ר ולמאיר, למנחמיאס וארצי ששון מהפועל.

נס־חנוכה להפועל פ"ת

נפתלי כהן

בני־יהודה ת"א – הפועל פ"ת 0:0

● המגרש בשכונת־התקוה. 2500 צופים. שופט: יצחק בן־יצחק.

● השחקן המצטיין: רוני פרי.

● בני־יהודה ת"א: אסייג, סלמן (תמיר בן־חיים), שרעבי, פרי, עלה, רחמי מאיר, רואי חרד, בן־טובים (רבי איזמירלי), גורדנה, איזנברג, שירזי.

● הפועל פ"ת: רפי כהן, דוד לוי, כוהניק, אלון, קוזשוילי, סאבו, קיסי, אליה, מזרחי, גיראון, לוין.

גם חג החנוכה לא הביא נצחון לבני־יהודה ת"א, אבל הצופים חזו אתמול בשינוי לטובה בקבוצה, שבמהלך 90 הדקות „רבצה" על שער הפועל פ"ת, אך שערים לא הובקעו — 0:0. ממש נס חנוכה להפועל פ"ת.

שחקני בני־יהודה עלו למגרש ברצון כביר לנצח. התגבור המשמעותי שחל בקבוצה היה כאשר המאמן לשעבר, אהוד בן־טובים, בן ה־36, חזר לשחק, ותפקד בהצלחה כקשר; כן הוחזר החלוץ המהיר משה איזנברג ותרם לחוד הקבוצה; לקבוצה צורף שחקן־הרכש הצעיר, רואי חרד שהציג משחק טוב ויעיל.

וההגנה הקבוהה של הפועל פ"ת פעלה בהצלחה רבה בראשותם של איתן כוהניק וגיל סאבו, שסיכלו את ההתקפות של „ננסי" בני־יהודה המהירים, משה איזנברג, חזי שירזי וחבריהם.

ההחמצות בדקות 10 ו־15, היו שייכות לבן־טובים, שקיבל כדורי־עומק מהמגן דוד סלמן; בפעם הראשונה בעט מעל לקורה, ובשנייה נגח הצידה.

במחצית השנייה לא שותף בן־טובים, ומשחקה של בני־יהודה דעך מעט. רק בדקה ה־79 הצליחו הפתח־תקואים במתפרצת, להגיע לרחבת שער המארחים: עוז אליה פרץ מימין, שלח כדור־רוחב לניר אלון, שהגיע יחידי, חלף על פני השוער יעקב אסייג, ובעט חלש לשער; הבלם רוני פרי, הטוב במגרש, הציל את שערו.

השופט יצחק בן־יצחק שלף חמישה כרטיסים צהובים לעברם של סאבו, דוד לוי וגיראון מהפועל פ"ת: גורדנה וסלמן מבני־יהודה.

הצלת שער בחולון: איתן אהרוני (2), מימין, בולם בעיטה של החולוני ארז שקרוקה כשהשוער גיורא אנטמן על הקרקע (1:1) (תצלום: קנפר)

המטווח הפרטי של טבק

אודי שטינבך

מכבי ת"א – הפועל כפר־סבא 1:3 (1:1)

● האיצטדיון ברמת־גן. 7000 צופים. שופט: עובדיה בן־יצחק. שערים למכבי ת"א: בני טבק (28, 62, 80). לכפר־סבא: חורחה סמבל (45).

● השחקן המצטיין: בני טבק.

● מכבי תל־אביב: מרכוס, סויסה, אבי כהן, מנשה שמעונוב, איתן לוי, אלקבץ, לולו, איוניר (פיטוסי), זוהר (בראל), דריקס, טבק.

● הפועל כפר־סבא: שמיר, בן־דיין (הורחק), נעמן, אופיר בן־חיים, אופיר הלל, סיימון, סמבל, יפה, נוהר (סלקטר), מוחרר, רבינו.

שלושער פרטי של בני טבק, חלוצה של מכבי ת"א, המשיך את ההסתערות הגדולה של הקבוצה, שהתממשה אתמול ארבעה נצחונות רצופים עם סיום משחקי הסיבוב הראשון — 1:3 על הפועל כפר־סבא.

„על הנייר" היתה מכבי ת"א עדיפה על יריבת התחתית מכפר־סבא, אך לפחות בשלבי הפתיחה של המשחק היתה זו הפועל כפר־סבא שהצליחה להחזיק מעמד במרכז המגרש, בניהולם של מייקל יפה וחורחה סמבל. ככל שנקפו הדקות החלה מכבי ת"א להסתגל למשחק החזק והנוקשה של האורחים, ויצאה להתקפות מתפרצות על שערו של אדיר שמיר.

מכבי ת"א איבדה את מוטי איוניר כבר בדקה ה־26 לאחר שנפגע ברגלו בתיקול, ושלחה את אבי פיטוסי לחוליית הקישור. כך נותר יצחק זוהר כאיש שהנהיג את התקפת קבוצתו.

מכבי ת"א עלתה ליתרון ראשון בדקה ה־28: אלי דריקס פרץ משמאל ומול שמיר, שהתמהמה ביציאה מולו, שיגר כדור חזק שפגש את הקורה הימנית, ובני טבק שעט על הכדור החוזר לא התבלבל וקבע מקרוב — 0:1.

כפר־סבא המשיכה לנסות ולהשיג את השוויון, אך איבדה את מגינה נתי בן־דיין, שהורחק בדקה ה־44, אחרי שתיקל בתריפות את דריקס. זאת אחרי שהוזהר בכרטיס צהוב על־ידי השופט עובדיה בן־יצחק בתחילת המשחק. כאן ביצע זוהר טעות חמורה כאשר איבד את הכדור, סמוך לקו מרכז המגרש, והאורחים ניצלו זאת להתקפה מתפרצת בסיומה בעט סמבל מ־16 מטר והכניע את מרכוס — 1:1.

כל נסיונות שחקני מכבי ת"א לנחם ולהרגיע את יצחק זוהר לא עזרו; הוא ירד בוכה מכר־הדשא כשחש אשם בספיגת שער החובה.

גם אחרי פתיחת המחצית השנייה לא הצליח זוהר לחזור לעצמו והוחלף בדקה ה־58 על־ידי שחר בראל.

בני טבק המשיך ב„קונצרט" הפרטי שלו, דאג שזוהר יהיה הראשון שיקפוץ משמחה עם הבקעת שער היתרון השני של מכבי ת"א. בדקה ה־62 איתן לוי הרים כדור מאגף ימין, וטבק, בלתי־מכוסה, נגח מול שמיר — 1:2 למכבי ת"א.

מכבי ת"א ניצלה בדקות אלו את יתרונה המספרי במגרש, ותקפה בחמת־זעם את שערו של שמיר. רק אנוכיות של כמה משחקניה ונסיונם להגיע לבד לעמדות־הבקעה מנעה מהמארחים להביס את כפר־סבא בהפרש גדול יותר.

בדקה ה־80 קבע טבק את תוצאת המשחק כאשר פרץ מימין, ביצע מסירה כפולה עם שחר בראל, חתך שמאלה, למרכז המגרש, ומקו ה־16 הכניע את שמיר בשלישית — 1:3.

טבק הבקיע בארבעת המחזורים האחרונים 8 שערים מתוך ה־14 שכבשה קבוצתו!

● הפתעה נרשמה במשחקי הליגה הלאומית בראגבי, כשהפועל רעננה ניצחה את הפועל יורעאל — 12:18. במשחק אחר גברה אס"א טכניון חיפה על אס"א ירושלים — 24:26. במקומות הראשונים מוליכות הפועל נתניה והפועל יורעאל, עם שני נצחונות כל אחת.

בר־נור פוטר — עצמון מוועמד

שמואל ברזיק

הנהלת קבוצת הכדורגל של הפועל טבריה התכנסה אתמול, מייד לאחר התבוסה לבית"ר ת"א (4:0), והחליטה לפטר את המאמן דרור בר־נור.

בגלוי־דעת של הנהלת הקבוצה נמסר כי לא ייתכן שקבוצה שכה הצליחה בעונה שעברה בליגה הארצית לא תצליח לגלות יכולת בליגה הלאומית, למרות החיזוק שביצעה.

בין השמות שהועלו אתמול בטבריה כמועמדים לאמן את הקבוצה, נמצא גם דב עצמון, מי שהעלה את הפועל טבריה לליגה הלאומית.

דרור בר־נור סירב להגיב על הצעדים שננקטו כלפיו ואמר: „אני שכיר בהפועל טבריה. כרגע אין תגובה; כאשר אחליט — אגיב".

הרשליקוביץ ואבוקסיס הרימו ראש

שלום דגן

הפועל ת"א – שמשון ת"א 1:2 (1:0)

● איצטדיון בלומפילד. 2500 צופים. שופט: שיינר. שערים להפועל ת"א: דוד הרשליקוביץ (49) ומשה סיני (51 בבעיטת־11). לשמשון ת"א: יוסי כהן (24).

● השחקן המצטיין: דוד הרשליקוביץ.

● הפועל ת"א: טליאס, דוד הרשליקוביץ, זאנה, סגל, ארמה (מוסה), אלי כהן, מוסטרל, אבוקסיס (שוקרון), סיני, שמואל, לנדאו.

● שמשון ת"א: חדד, דודי ברדה, אורי כהן (ארמוני), יגאל הלל, יוסי כהן, אפרים שמעונוב, עובדיה, שלמה מזרחי, יגאל מליחי, שבתאי לוי.

לאחר שלושה הפסדים רצופים הרימה האלופה, הפועל ת"א, ראש, כשניצחה ביום שישי בבלומפילד, בדרבי־זוטא, את שמשון ת"א — 1:2, לאחר שדווקא השמשונים כבשו ראשונים והובילו במחצית — 0:1.

הנצחון לא נפל כפרי־בשל בידי הפועל ת"א (בלי יעקב אקהויז ומוריס ז'אנו) ובצורת משחקה הנוכחי תתקשה האלופה לקצור נצחונות בעתיד. ראוי גם לציין את העובדה ששמשון ת"א הקלה את המלאכה על הפועל ת"א. ללא שלומי ארדי וגדעון דמתי שיחקה שמשון עם חלוץ אחד, שבתאי לוי, שגם הוא כמעט שלא הורגש במהלך המשחק.

הגנת שמשון היתה חדירה אך למזלה לא ניצלה זאת הפועל ת"א לכיבוש שערים נוספים. הקישור השמשוני לא תיפקד, ובלטו בחולשתם אבינעם עובדיה ויגאל הלל. היחידי שניסה לעשות משהו היה הצעיר יוסי כהן.

הפועל ת"א הציגה הגנה חסרת־פשרות, שלא איפשרה לשמשונים להגיע למצבי־כיבוש. השער היחידי שכבשה שמשון היה באשמתו של השוער יום־טוב טליאס. הקישור התל־אביבי שלט במרכז השדה, כשהצעיר יוסי אבוקסיס הפתיע כשהשתלב היטב ואלמלא ההתרגשות שאחזה בו היה בכוחו להבקיע שער או שניים. אלי כהן בלט בלחימתו במחצית השנייה, אך מעל כולם התעלה המגן דוד הרשליקוביץ שהגיח מאחור ובמספר מסירות־פז ובבעיטות ששיגר סיכן את שערו של השוער אבי חדד.

על המחצית הראשונה מוטב לא להרבות במלים. אכזבה מוחלטת מצד שתי הקבוצות. האירוע היחידי היה שערו של יוסי כהן בדקה ה־24: שלמה מזרחי בעט מ־18 מטר: טליאס שמט ברשלנות, ויוסי כהן בעט מקרוב בחוזקה לרשת — 0:1.

המחצית השנייה היתה שונה לגמרי. שחקני הפועל ת"א פתחו במתקפה. בדקה ה־47 שלח אבוקסיס כדור מצויין לסיני, שמצא עצמו מול שער ריק וממרחק של חמישה מטר בעט לחוץ.

שתי דקות לאחר־מכן הגיח הרשליקוביץ מאחור, אף שחקן משמשון לא הפריע לו ולפתע, ממרחק של 20 מטר, בעט כדור נפלא לבין חיבורי הקורות — 1:1.

ה„בליץ" נמשך ובדקה ה־51 קיבל גיל לנדאו כדור נפלא מהרשליקוביץ, ובעומדו לבדו מול חדד הוכשל בגסות מאחור ע"י אורי כהן. לשופט יעקב שיינר לא נותר אלא לקבוע: כדור־11. סיני בעט לשמאל — 1:2 להפועל ת"א.

עד לסיום המשיכה הפועל ת"א לתת את הטון. בדקה ה־55 פרץ אבוקסיס והוכשל על קו ה־16: סיני שיגר את העונשין לחופה. בדקה ה־75 מצא עצמו סיני שוב מול חדד, עבר אותו, אולם אורי דהרי הציל מהקו.

שיפוטו של יעקב שיינר לא היה מדוייק. הוא הצהיב את סגל ואבוקסיס מהפועל ת"א: מזרחי, ברדה והלל משמשון.

גיל לנדאו מהפועל ת"א מול השמשונים אפרים שמעונוב ושלמה מזרחי. משקיפים: יוסי אבוקסיס ורמי ארמה (תצלום: קנפר)

רביעייה סוחפת לרשת חשופה

בית"ר ת"א – הפועל טבריה 0:4 (0:2)

● האיצטדיון ברמת־גן. 4000 צופים. שופט: עמית קליין. שערים לבית"ר ת"א: אדרי (6, עצמי): ירון כהן (30): ישראל מאיה (63) ואלי בן־אמו (86).

● השחקן המצטיין: ישראל מאיה.

● בית"ר ת"א: אריה חביב, טורס, עמר, יוסי איזמירלי, אבן־צור, מאיה (שמואל אברהם), ניסן כהן, יוסי אדרי, תגר (נרב אביטל), ירון כהן, בן־אמו.

● הפועל טבריה: אלטר, אבוטבול, אייל דן, נעים כהן, יוסי אדרי, עשור (לוטרשטיין), סיידה, ממן, יעקב לוי, עודד מכנס, עמור.

אלכס קליין

בית"ר ת"א, אלופת הסיבוב הראשון, הכתירה את עצמה במשחק משכנע וברב־שערים — 0:4 על העולה החדשה לליגה הלאומית, הפועל טבריה.

בית"ר ת"א, שהופיעה למשחק ללא שניים מהשחקנים היותר חשובים שלה, הבלם ירון פרסלני והקשר נסים כהן הוכיחה יעילות רבה. שלומי עמר, שהחליף את פרסלני במרכז ההגנה, היטיב לשחק והישרה בטחון רב על מגיניו ושוערו אריה חביב.

הפועל טבריה, ללא חלוצה המצטיין, עופר דן, איכזבה. הגנתה בלטה בחולשתה. הקישור וההתקפה שיחקו בנאיביות רבה, וגם כשהגיעו שחקניה למצבי־הבקעה לא ידעו לנצלם.

כבר בדקה ה־6 כבשה בית"ר ת"א שער. ישראל מאיה פרץ משמאל, הגביה למרכז הרחבה; בלם הפועל טבריה, יוסי אדרי, ניסה להרחיק את הכדור וכשל: אדרי הטעה את אלטר, ונעט את הכדור לשער קבוצתו — 0:1.

שחקני בית"ר ת"א המשיכו לתקוף: בדקה ה־30 שלח אלי בן אמו את ירון כהן, שבמהירות חלף על פני שומרו, נעים כהן, ומול אלטר, שיצא לקראתו, גילגל לרשת — 0:2.

חלוצי טבריה ניסו את כוחם והזדמנות־הבקעה ניתנה לעודד מכנס שהחטיא בדקה ה־40. דקה לאחר מכן ניסה גם מאיר עמור, אך אריה חביב, ביום מוצלח, הדף לקרן.

במחצית השנייה המשיכה בית"ר ת"א בתצוגת כדורגל נאה. בדקה ה־63 קלט מאיה כדור משבתאי טורס באגף ימין, חלף על פני מגינו, אבוטבול, ומזווית קשה בעט חזק וגבוה פנימה — 0:3 לבית"ר.

שחקני טבריה לא נשברו וצירפו את לאונרדו לוטרשטיין, במקומו של נינו עשור. בדקה ה־68 הגביה עמור כדור מימין לעברו של לוטרשטיין: שבתאי טורס, שהגיח מאחור, דחף את חלוץ טבריה והשופט עמית קליין הורה על בעיטת־11. עודד מכנס המנוסה בעט חלש ושטוח לפינה הימנית: חביב זינק והדף.

אלי בן־אמו, חלוצה המצטיין של בית"ר ת"א, חתם את מסכת השערים בדקה ה־86: שמואל אברהם פרץ באגף ימין, והגביה לצידו השני של המגרש: בן־אמו, שקלט את הכדור, בעט בשמאלו פנימה — 0:4.

השופט עמית קליין שלף צהוב לעברו של יחיאל אבן־צור מבית"ר ת"א.

נוריץ' — ארסנל 0:0 בקרב־הצמרת באנגליה

ליגה אנגלית

המשחק המרכזי בין הראשונה והשנייה בטבלת הליגה האנגלית בכדורגל, נוריץ' וארסנל, שנערך לעיני 23 אלף צופים היה מאכזב והסתיים ללא שערים. המצב בפיסגה לא השתנה. לנוריץ' — 30 נקודות מ־16 משחקים ומקדימה בשתי נקודות את ארסנל (משחק פחות).

לארסנל ניתנה הזדמנות לעלות לראש הטבלה, כשבריאן מארווד בעט פעמיים מהנקודה הלבנה והחטיא. זה היה כשהשופט הורה על בעיטת־11 חוזרת.

קובנטרי עלתה למקום השלישי עם 26 נקודות, לאחר שניצחה 0:1 את מנצ'סטר־יונייטד. סיריל ריג'יס כבש את שער הנצחון.

בדרבי הלונדוני, לעיני 27 אלף צופים, ניצחה טוטנהאם המשתפרת את מילוול — 0:2, משעריהם של כריס וודל וגאסקויין. בשורות טוטנהאם שיחק לראשונה המרוקני מוחמד עמר, שהועבר מברצלונה.

הדרבי הלונדוני השני בין צ'רלטון וקווינס־פארק־ריינג'רס, הסתיים בתיקו 1:1, לאחר שקבוצתו של דוד פיגנטי, ששותף במשחק, הוליכה 0:1 במחצית.

נצחון חוץ השיגה לוטון על דרבי — 1:0, משער שהבקיע הארפורד.

משחק דרמטי היה בין מידלסבורו ואסטון־וילה, שהסתיים בתיקו 3:3, לאחר שהאורחים הוליכו 0:2, ואחר־כך — 2:3.

אסטון־וילה, שתשחק בשבוע הבא בישראל, כבשה את השערים על־ידי אנדי גריי ואלן מקינלי (2).

קבוצת התחתית של ניוקאסל ניצחה את וימבלדון — 1:2, כשכבשה את השער הראשון שלה לאחר 540 דקות.

סאותהמפטון ונוטינגהאם נפרדו ב־1:1, לאחר שנוטינגהאם הישוותה על־ידי נייג'ל קלאף.

משחק נוסף שהסתיים בתיקו אפס היה בין ווסטהאם ושפילד־וונסדיי.

המשחק העשירי יהיה היום בו תארח ליברפול בדרבי את אברטון.

נבחרת ישראל תופיע באליפות העולם, דרגה ב'

ההונגרים אישרו לאודריאן לאמן בארץ

כדוריד

יוסף חכם

במשרדי ההתאחדות הבינלאומית בכדוריד, בבאזל, שווייץ, נפלה ביום שישי ההחלטה: נבחרת הכדוריד של ישראל תשחק באליפות העולם, דרגה ב', שתיערך בעוד חודשיים בצרפת.

ההחלטה על שיתוף נבחרת ישראל התקבלה בעקבות פרישת נבחרת בראזיל. גם נבחרת תוניסיה היתה מועמדת לשחק, אך נדחתה.

הנבחרת הישראלית תשחק בבית אחד עם צרפת המארחת, ספרד החזקה ואוסטריה.

יו"ר איגוד הכדוריד, מני וייצמן, כינס ביום שישי את הנהלת האיגוד והודיע לחבריה כי המאמן ההונגרי, יאנוש אודריאן, שהוחתם בסוף השבוע, יגיע ארצה בתחילת החודש הבא, לאחר שקיבל אישור ממשרד הספורט ההונגרי לאמן בארץ. עד שיחל בעבודתו עם הנבחרת יעביר עוזרו, זאב זילברברג, את האימונים.

כמו־כן הוחלט בישיבה כי משחקי הליגה הלאומית יופסקו עם תום הסיבוב הראשון, בסוף החודש, למשך חודשיים.

השבוע יזמן יו"ר האיגוד את מאמני ומנהלי קבוצות הליגה הלאומית ויתבע מהם שיתוף פעולה מלא כדי שנבחרת ישראל תופיע בכבוד.

● קבוצת הנשים של הפועל פ"ת בכדוריד תקיים הערב באוסטריה את משחקה הראשון בגביע־אירופה למחזיקות־גביע, מול הקבוצה האוסטרית, יוניון־אדמירה. שחקניות הפועל פ"ת ששוהות בחו"ל מתחילת השבוע שעבר, קיימו מחנה־אימון באוסטריה.

● בדרבי של ראשון־לציון לנוער בכדוריד גברה בליל־שבת קבוצת מכבי ראשל"צ על הפועל ראשל"צ 17:22 (8:9). 1000 צופים חזו במשחק.

הפועל ת"א — מכבי ר"ג במאבק מסקרן הערב

כדורסל

שתי התל־אביביות, מכבי והפועל, יפתחו כבר הערב ב־8, את משחקי המחזור ה־13 בליגה הלאומית בכדורסל. מכבי ת"א תשחק באבן שמואל עם אליצור נוה־דוד רמלה והפועל ת"א תארח באולמה את מכבי רמת־גן.

● אליצור נוה דוד רמלה — מכבי ת"א: האלופה המתוסכלת מכשלונה במשחק הבכורה בגביע אירופה תוכל להתאושש על חשבון אליצור רמלה החלשה שכנראה תשוב להרכבה הרגיל בעקבות סיום שביתת שחקני הקבוצה הבוגרת. בסיבוב הראשון — 89:119 למכבי ת"א.

● הפועל ת"א — מכבי רמת־גן: ערב משחקם הביתי השני בגביע־קוראץ' ינסו לינטון טאונס, דניס ויליאמס וחבריהם לחלוף על פני משוכה גבוהה כמכבי רמת־גן.

בסיבוב הראשון גברו הרולד קילינג, סטן מאיו וחבריהם על סגנית האלופה — 85:91. שחקני הפועל ת"א יבקשו לגמול.

השבוע בכדורסל

יום ראשון — בליגה הלאומית: אליצור נוה דוד רמלה — מכבי ת"א; הפועל ת"א — מכבי רמת־גן;

יום שני — בליגה הלאומית: הפועל ירושלים — מכבי ראשון לציון; הפועל חולון — אליצור נתניה; הפועל איתן גבת — מכבי חיפה; הפועל חיפה — הפועל הגליל־העליון (נדחה לשבת).

יום שלישי — בגביע אירופה למחזיקות גביע: שולה (צרפת) — הפועל הגליל העליון.

יום רביעי — בגביע אירופה לאלופות: לימוז' צרפת — מכבי ת"א; בגביע קוראץ': הפועל ת"א — זאדאר, יוגוסלביה.

הנבחרת ניצחה במשחק אימון את חולון — 80:92

יצחק ויסרוף

נבחרת הכדורסל של ישראל סיימה שני ימי־אימון במכון־וינגייט בנצחון 80:92 (34:43) על הפועל חולון, מחוזקת באדי פיליפס.

במשחק־האימון שנערך אתמול שיתף המאמן הלאומי רלף קליין את כל השחקנים שעמדו לרשותו, למעט עופר פליישר, הנמצא עם הפועל הגליל־העליון בצרפת.

הנבחרת הציגה יכולת נאה והכל רק שאירוע יוצא־דופן העיב על המשחק. בדקה ה־15 הלם דייוי בורמור, שחקן הפועל חולון, בשחקן הסגל, אמיר בינו. השופטים ערן עמית והלל רדומסקי הרחיקו את בורמור מהמשחק. מאמן חולון, אייבו רנקן, ניסה להחזירו, אך השופטים והמאמן רלף קליין הבהירו לו כי בורמור הורחק עד לסיום המשחק.

● לנבחרת קלעו: ג'מצ'י 19; דניאל 16; הנפלד 15; מרסר 14; פרישמן 6; זלוטיקמן 6; גורדון 4; לאסוף 4; רוזנברג 4; בינו 2 ורבליס 2.

● קלעו להפועל חולון: דינו 20; אריל ויליאמס 18; רלול 16; בוגין 8; בורמור 7; אלימלך 6; מאור ופיליפס 2.

ביום שישי התקיימה פגישה בין יו"ר איגוד הכדורסל, יורם אוברקוביץ, לבין נציגי השחקנים, הקפטן דורון ג'מצ'י וחיים זלוטיקמן, בעקבות מסמך אותו הגישו השחקנים למנהל הנבחרת, מיכאל לפרדו.

בשבת הבאה

ליגה לאומית

הפועל כפר־סבא — מכבי חיפה (בסיבוב הראשון 2:2); הפועל צפריירים חולון — הפועל פ"ת (3:2); בני־יהודה — שמשון ת"א (0:0); הפועל ת"א — בית"ר ירושלים (0:1); הפועל ירושלים — הפועל באר־שבע (3:1); מכבי נתניה — הפועל טבריה (1:1); בית"ר ת"א — מכבי ת"א (0:0).

ליגה ארצית

הפועל חדרה — הפועל רמת־גן (3:1); מכבי טמרה — בית"ר נתניה (1:1); מכבי יפו — מכבי שעריים (2:1); בית"ר רמלה — הפועל לוד (2.2); מכבי יבנה — הפועל יהוד (1:4); מכבי פ"ת — הפועל בת־ים (0.2); הפועל חיפה — מכבי רמת־עמידר (2:2).

הסגל נגד נצרת וחולון

ראובן חנניה

נבחרת הכדורגל של ישראל תתכנס מחר למחנה־אימונים נוסף במכון־וינגייט.

מחר אחה"צ תקיים משחק־אימון עם נצרת מליגה א', ומחרתיים, ברמת־גן, תתמודד עם קבוצת הפועל צפריירים חולון מהליגה הלאומית.

נוער

מכבי יפו הדהימה את מכבי ת"א — 0:4

קבוצת הנוער של מכבי יפו הדהימה אתמול במחזור ה־13 בליגה הלאומית לנוער בכדורגל את קבוצת הצמרת של מכבי ת"א, כשהביסה אותה — 0:4.

חמור אלמוגרבי ויעקב ברנס כבשו צמד כל אחד.

בני־יהודה ת"א ביססה את מיקומה בראשות הטבלה, לאחר שהביסה את הפועל עכו — 0:5. גם מכבי חיפה תקעה יתד בצמרת, לאחר נצחון 1:3 על הפועל באר־שבע.

יתר התוצאות: הפועל ירושלים — מכבי נתניה 0:3; מכבי פ"ת — הפועל חיפה 0:2; הפועל פ"ת — הפועל אשדוד 3:4; גדנ"ע יהודה — בית"ר ירושלים 1:1; הפועל ת"א — הפועל כפר־סבא 1:1.

טניס

וידנפלד ניצח את פרקיס

רביב וידנפלד הפתיע ביום שישי בגמר טורניר־הטניס של „ירחון הטניס", כשניצח בגמר את אלוף ישראל, שחר פרקיס, במשחק שעמד על רמה גבוהה — 4:6, 6:3, 3:6, וזכה בפרס כספי בסך 2500 דולאר, מסך כל הפרסים שהיו 10.000 דולאר.

המשחק נמשך שעתיים וחצי.

בראזיל — ישראל 0:3 בנשים

נבחרת הנשים של ישראל בטניס נוצחה בסוף השבוע ע"י בראזיל, במשחקי התנחומין בגביע־הפדרציה, המתקיימים במלבורן — 3:0.

טניסאיות בריה"מ, המדורגות ראשונות בגביע ההתאחדות הבינלאומית, ישחקו בגמר נגד צ'כוסלובקיה במלבורן, לאחר שניצחו את מחזיקת הגביע, מערב־גרמניה, ללא שטפי גראף 1:2. צ'כוסלובקיה הכניעה את קנדה — 0:3.

איינג' קלע 45 נקודות הנצחון בוסטון

דני איינג' קלע בליל־שבת 45 נקודות (שיא קריירה) במשחק־הנצחון של קבוצתו, בוסטון סלטיקס, על פילדלפיה — 103:121.

דטרויט־פיסטונס המשיכה בשרשרת הצלחותיה. הפעם גברו חבריו של אוייה תומאס על כדורסלני אטלנטה — 82:92. ג'ו דומארס קלע 24 נקודות למנצחים.

העולה החדשה, שארלוט, השיגה נצחון נוסף. קלי טריפוקה (30 נקודות) וריקס צ'פמן (24) סחפו את חבריהם לנצחון על ניו־ג'רזי נטס — 95.96. העולה השנייה, מיאמי היט, נוצחה (הפסד 15 ברציפות), ע"י דנבר — 121:110.

אינדיאנה גברה על סקרמנטו 105:112 (הארד ויליאמס — 25 נקודות לאינדיאנה); שיקאגו — מילווקי 100:118; דאלאס — יוטה 89:97 (רולנד בלקמן — 22); פניקס — גולדן־סטייט 105:110; פורטלנד — וואשינגטון 90:93 (קווין דאקוורט — 24 נקודות).

מאחורי הקלעים

קלינגר לומד צרפתית

בטוטו מוטרדים מ...טוטו שכונתי * הסגולה של שמריה להעלות קבוצות * הגניבה שהורידה את המוראל של אוונס * יאדזוגלו אוהב יחסי־ציבור * כדורסלני הפועל חיפה חילקו סופגניות בבתי־חולים * הפייס של ג'ון צ'ארלס

ניר קלינגר

* * * במשרדי הטוטו מוטרדים מארבעה דברים. א. בכל שבוע מנחשים את כל 14 התוצאות ולכן אין הפרס גדול. ב. בשכונות רבות בארץ מתנהל טוטו־שכונתי שבמידה מסויימת פוגע בהכנסות הטוטו. ג. משתתפים ישראלים רבים שולחים טוטו אנגלי, וגם זו פגיעה. ד. הלוטו העניק בשבוע שעבר פרס־ענק בסך 2.5 מיליון שקל, וחלק ממהמרי הטוטו ברח. בטוטו מתכוונים לעשות הכל כדי להתגבר על ארבע הבעיות, ובעיקר על הטוטו־השכונתי. מנכ"ל הספורטוטו, יצחק שני, אמר בשבוע שעבר למוטי חביב: „ניאבק עד חורמה באנשי הטוטו השכונתי" * * * על רצינות כוונותיו של כדורגלן מכבי חיפה, ניר קלינגר, לשחק בחו"ל אחרי ה„רומן" הקצר עם הקבוצה ההולנדית מאסטריכט תעיד העובדה כי לאחרונה נרשם ללימודים בחוג לצרפתית. מקורביו טוענים כי מהר יותר ממה שחושבים יגיע קלינגר לאירופה, מה גם שלאחרונה נמצא בכושר מצויין — דיווחו של יוסף גלזר * * * 25 שנה קיים נתק בין מכבי חיפה לבין כוכבה הגדול בעבר, אהרון אמר. לאחרונה מסתמנת אפשרות לפיוס ואף הועלתה הצעה שמכבי חיפה תערוך לכבודו משחק־הוקרה נגד נבחרת ישראל, שכל ההכנסות יוקדשו לו. אמר פרש מפעילותו כבדורגלן בחוסר־כל וכיום מתפרנס ברוחק מעבודתו בנמל חיפה * * * ניר קלינגר מצטיין בכדורגל ואילו אחיו הצעיר, רן קלינגר, מתעלה בכדוריד. רן מופיע בשורות הפועל עירוני קרית־אליעזר מליגה ב' ולדברי מאמנו, פנחס ארגוב, הוא נחשב לכשרון גדול * * * הכדורגלן המושאל של מכבי חיפה להפועל בית־שאן, רפי אוסמו הקטן, בא ביום ראשון שעבר בברית נשואין עם שמחה טובי. בחתונה היו כדורגלנים משלוש קבוצות, בהן שיחק — מכבי חיפה, מכבי יבנה והפועל בית־שאן היה גם נציג של הפועל חיפה, דודנו רפי אוסמו הגדול, שגם הוא מושאל ממכבי חיפה * * * לכדורגלן־העורף הצעיר של מכבי ת"א, שאול כהן, הופנו הצעות רבות לאחר שהוחלט להציבו ברשימת ההעברות. ההצעה הרצינית ביותר היתה של הפועל ירושלים, אותה מאמן דוד שוייצר, ידיד קרוב של יגאל, אביו של הכדורגלן. שאול כהן התלבט אם לעבור להפועל ירושלים אבל לבסוף החליט לעשות את הצעד לאחר שחברו לקבוצה, השוער משה מרכוס, ששיחק בעבר בהפועל ירושלים, המליץ עליכך: „יש שם הנהלה מסודרת; זו קבוצה נחמדה". מרכוס שיכנע את כהן שאת הסיבוב השני יכלה בקבוצת הבירה * * * נמרוד דרייפוס פרש ממשחק הכדורגל בהפועל בת־ים בעקבות דין־ודברים שהיו לו עם המאמן מאיר נמני. בשבוע שעבר חזר דרייפוס להפועל בת־ים במקומו של... נמני. השיבה של דרייפוס להפועל בת־ים לא היתה חלקה. הויכוחים בינו לבין הנהלת הקבוצה לא נסבו כלל על נושא האימון. מוטי חביב מציין שדרייפוס הסכים לאמן אך היתנה זאת בכיסוי חוב של בת־ים עוד מהתקופה בה היה שחקן. בת־ים ניסתה להתעלם מהחוב ולסכם את החוזה על האימון, אבל דרייפוס התעקש: „קודם לחסל את החוב". ואכן, כך היה. בת־ים שילמה את המגיע וסיכמה בנפרד על חוזה אימון * * * כשיצחק אנגלנדר אימן את הפועל יהוד בליגה הארצית ניסה הכדורגלן הוותיק שאול ששון לשוב לפעילות. אנגלנדר בחן את ששון והבהיר שאין לו מקום בהרכב. מתברר שששון לא שכח לאנגלנדר את המקרה. בשבת שעברה, לקראת סיום משחק הליגה בין הפועל חיפה, בה משמש אנגלנדר כיו"ר העמותה, לבין הפועל יהוד, בה משמש ששון כחבר הנהלה, התנפל ששון על אנגלנדר והיכה אותו. אנגלנדר — מדווח מוטי חביב — היה מופתע אבל השיב * * * ליאון קונסטנטינובסקי מוגדר כמאמן המעלה קבוצות. בבדיקה שנערכה התברר שיש גם שחקן שמעלה קבוצות. מדובר ביוסף שמריה, כיום כדורגלן הפועל רמת־גן, הקבוצה אותה מאמן ליאון. בעונה שעברה היה שמריה שותף לעליית הפועל טבריה לליגה הלאומית. קודם־לכן היה שותף לעליית מכבי שעריים ללאומית. שמריה גם שיחק בבית"ר ת"א בשנת העלייה ללאומית ועלייה נוספת רשם עם הפועל ראשל"צ. עכשיו מאמינים בהפועל רמת־גן שעם ליאון ועם שמריה, הסיכויים בטוחים * * *

התחשבה של טילינגר

קארל נברסון

* * * עניין רב מעוררת השתלבותו של שופט הכדורגל הבינלאומי עד לעונה שעברה, יאיר טילינגר, במנהל קבוצת הכדורסל של מכבי חיפה. טילינגר משתדל שלא לשבת על ספסל הקבוצה כדי לא להיקלע לעימותים עם השופטים מאחר שידוע במזגו החם — מציין יוסף גלזר * * * כדורסלן מכבי חיפה ראנדי אוונס, היה צל־שלו עצמו במשחק נגד הפועל ת"א, בו הוכסו החיפנים — 96:77. על מצב־רוחו השפיעה העובדה כי באימון קודם־לכן נגנב מחדר־ההלבשה ברוממה מעיל העור שלו עם מסמכיו האישיים, כסף זר ומפתחות דירתו. הוא נאלץ ללון מחוץ לביתו

* * * עד כמה שהדבר יישמע מוזר הרי שקבוצת הכדורסל של הפועל חיפה שהעפילה לחצי־גמר גביע־המדינה לא שיחקה מעולם בגמר הגביע למרות שבמשך שנים רבות נמנתה עם הצמרת הגבוהה של הענף. השנה עשויים החיפנים לקבוע זאת לראשונה אם, כמובן, יחלפו בחצי־הגמר על פני מכבי רמת־גן * * * גיא יוסופוביץ', השחקן הזר הלבן, הכמעט יחיד בליגה הלאומית בכדורסל (השני הוא ג'ף גרוסמן מהפועל איתן גבת), מכונה בהפועל חיפה בשם „הפולני". הסיבה, יוסופוביץ' הוא ממוצא פולני. סבו נולד בפולין והיגר לארה"ב. אגב, יוסופוביץ' מחלק דירה משותפת בכרמל עם הרכש מגן־שמואל, אורן קרימפינסקי * * * פטרון קבוצת הכדורסל של הפועל חיפה, קובי שלזינגר, טוען כי הכדורסלנים צריכים להפגין גם אזרחות טובה. בשבוע שעבר יצאו לבושים בגדי ייצוג לבתי־החולים כרמל ורמב"ם וחילקו סופגניות לילדים מאושפזים. בבית־החולים רמב"ם חילקו סופגניות גם לחיילים פצועים. במיוחד היו נרגשים שחקני־הזר של הקבוצה * * * קארל נברסון הלך להירגע אחרי שהחטיא את שני כדורי־עונשין נגד הפועל חיפה והבטיח נצחון לאליצור נתניה (76:75), בביתו של הכוח לקבוצה, דניאל גוט. את מי פגש נברסון בביתו של גוט? את ניר אלון, כדורסלן הפועל חיפה, שניצח עליו את העבירה בשניית־הסיום. אלון וגוט הם חברים מאז שיחקו בהפועל גן־שמואל. במקום זה יוצא גן־שמואל נוסף, אייל טסלר, המשחק היום בהפועל קרית־שמונה מהליגה הארצית * * * סטיב יאדזוגלו, מאמן הקבוצה היוונית, אולימפיאקוס פיראוס, ששיחקה בגביע־קוראץ' עם הפועל ת"א (101:86), נפגש כמה דקות לפני המשחק באוסישקין עם המאמן בחופשה, שמחה ריגר, ששימש כפרשן ב„קול־ישראל". ריגר ביקש מהמאמן היווני, עמו התיידד לפני כעשר שנים, כשבא לשחק (ולא שיחקו) בהפועל ת"א, להתראיין לראדיו. יאדזוגלו השיב: „מה אתה חושב שרק אתה אוהב לדבר, גם אני אוהב. אבוא". מייד עם שריקת הסיום התייצב יאדזוגלו המאוכזב בפני ריגר * * * שחקני מכבי רמת־גן מרוצים מהמאמץ החדש של הקבוצה, שחילק שעוני־רולקס לשחקנים המצטיינים במיפגשים עם מכבי חיפה ומכבי ראשל"צ, כמו מאיו והגיל שוורצמן — דיווחו של יצחק ויסרוף * * *

וטניסאי בן הכדורגלן

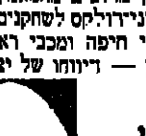

ג'ון צ'ארלס

* * * העיר חיפה כבר הוציאה טניסאים מצטיינים. האחרונים הם שחר פרקים ואהוד וינברג. הכשרון הגדול החדש שצומח הוא ניר ולגרין, טניסאי בן... כדורגלן. אביו, יצחק ולגרין, היה חלוץ בהפועל חיפה ובהפועל קרית־חיים וגם מאמנו הראשון של הבן כטניסאי היה כדורגלן, דניאל (שמילו) רום * * * בדרך־כלל מקדימות קבוצות את משחקיהן לימי שישי בגלל שיקולים תקציביים. לאחרונה נשמעו גם קולות של דתיים חרדים התובעים לשחק בימי שישי. יוסף גלזר מספר שהפועל חיפה הקדימה את משחקה בשבוע שעבר נגד הפועל בת־ים ליום שישי מסיבה שונה לגמרי. שניים מכוכבי הנוער שלה, טל בנין וטשה חנבאל, מופיעים בהרכב הראשון של הקבוצה הבוגרת. מאחר שקבוצת הנוער ניצבת מתחת לקו האדום ביקשו החיפנים לשתפם גם במשחק הנוער בשבת * * * דינה מרתון, כדורסלנית בינלאומית ששיחקה בשורות נבחרת רומניה הפכה לאזרחית ישראלית. דינה, בת ה־36, גובה — 1.90 מ' מאמנת כיום את קבוצת הנשים של אורא־אורוכוסיס יפו בליגה א' * * * במהלך משחק הצמרת בליגה לנשים בכדורסל, בין מכבי ת"א ובני־יהודה ת"א (68:70), הבחין השופט יצחק רמות שהכדורסלנית הוותיקה של מכבי ת"א, שרונית שרק, ענודה שרשרת על צווארה, בניגוד למותר. רמות הפסיק את המשחק והורה לכדורסלנית להסיר את השרשרת. היא סירבה. התפתח ויכוח. לפתע נכנס למשטח מאמן מכבי ת"א, דב בינשטוק, ותלש את השרשרת, בעוד שרונית ממלמלת: „מה אתה עושה, בעלי צביקה קנה לי את זה ליום־ההולדת" — סיפורו של נפתלי כהן * * * טל כרמי, יו"ר מחלקת הכדוריד של הפועל פ"ת, דחה את נסיעתה עם קבוצת הנשים של האגודה למשחק בגביע־אירופה ב־72 שעות. יוסף חכם מגלה שכרמי נשאר כדי להעביר לשורות הקבוצה תגבורת לגברים מן כדורידן אס"א ת"א, דני טורקניץ, אך לא הצליח בכך. טורקניץ עבר למכבי ראשל"צ * * * הבאתו של כדורגלן־העבר הבעבודה ג'ון צ'ארלס, לתכנית הטלוויזיה „חיים שכאלה" עם יעקב חודורוב, גרמה הנאה לשחקן הוולשי. מצבו הכלכלי אינו שפיר והוא בעל בית־מלון קטן. בתכנית עצמה סיפר חודורוב כי שבר את אפו של צ'ארלס באותו משחק קדם גביע עולמי, נגד וולס, אך זה מיהר לגלות כי הפגיעה היתה ממצחו, שכן גם לו נותרה צלקת * * * נבחרת בתי־הספר של חיפה בכדורגל הוזמנה להשתתף בנציגות ישראל, בטורניר בינלאומי, בנורבגיה בחודש יולי 89. בטורניר ישתתפו 600 קבוצות מ־25 מדינות, מהן 200 קבוצות נערות. כמאמן הקבוצה החיפנית התמנה הכדורגלן העבר, יוסי ווטציין * * *

הפרש 9 הנקודות בליגה הארצית נותר בעינו

הפועל רמת־גן חזרה בשלום — 0:2 נגד טמרה

הפועל רמת־גן, המובילה בליגה הארצית בכדורגל, סיימה ביום שישי את הסיבוב הראשון בנצחון חוץ, בשפרעם, על מכבי טמרה — 0:2 והיא מקדימה את השנייה, מכבי יבנה, ב־9 נקודות. יבנה זכתה בנצחון־בית על הפועל לוד — 0:1. שתי הקבוצות יצרו פער ניכר מאלה המדורגות אחריהן.

התפתחות מעניינת גם בתחתית: הפועל יהוד, האחרונה, הפתיעה בנצחון־חוץ על קבוצת הצמרת של מכבי פ"ת — 0:1 והפועל חיפה נמלטה מהאזור המסוכן, בנצחון־בית בדקה ה־90 על הפועל בת־ים — 0:1. להפועל חיפה היה זה נצחון שלישי רצוף.

הפועל חדרה ניצחה ברמת־עמידר — 0:1; מכבי יפו הלמה בבית"ר נתניה — 1:4 ובית"ר רמלה גברה על מכבי שעריים — 0:1.

הפועל רמת־גן — מכבי טמרה 0:2 (0:1)

מלכת הטבלה, הפועל רמת־גן, השכילה להלום ביריבותיה הפעם, נצחון חוץ — 0:2 על מכבי טמרה.

שחקני הפועל ר"ג פתחו בתנופה וכבר בדקה ה־4 פרץ רונן חרזי ממרכז המגרש ובמבצע אישי הבקיע, בעט מ־25 מטר אל בין החיבורים — 0:1.

גם לאחר ההפסקה המשיכו הרמת־גנים לגלות יתרון ברור, והם לתקוף את שערו של אריק סמאלי, ובדקה ה־70 הגדילו את יתרונם: יוסף שמריה מסר כדור חוזר ויעקב נמרוד, שהגיח במרוצה, נגח מתוך הרחבה לפינה הימנית העליונה — 0:2.

שפט עובדיה צבי, לעיני 2000 צופים, בשפרעם.

הפועל יהוד — מכבי פ"ת 0:1 (0:0)

כדורגלני הפועל יהוד מתחתית הטבלה, הפתיעו אתמול בנצחון־חוץ בפ"ת על קבוצת הצמרת של מכבי פ"ת — 0:1.

שחקני מכבי פ"ת גילו חולשה רבה לאורך כל המשחק, ולמרות שתקפו במשך 80 דקות כמעט שלא סיכנו את שערו של אייל סנרץ.

שחקני יהוד, במשחק הגנתי מתוכנן, התבססו על התקפות מתפרצות, באחת מהן, בדקה ה־74, הבקיעו את שער הנצחון: נסים כהן שלח כדור־עומק; מגיני מכבי פ"ת קפאו על מקומם ואילן חכים ניצל זאת כדי להכניע מקרוב את עופר סביאן — 0:1.

שפט שמעון פרויים, לעיני 200 צופים, בפ"ת.

מכבי יבנה — הפועל לוד 0:1 (0:0)

יחזקאל שוקרון, חלוץ מכבי יבנה, המשיך להבקיע. הפעם עשה זאת שוקרון, דקותיים לסיום, בשער־הנצחון לרשת הפועל לוד — 0:1.

המשחק היה חלש וכמעט ללא אירועים. שחקני יבנה גילו אמנם עדיפות אבל זו התבטאה רק במספר רב יותר של התקפות.

בשלהי המשחק תקפו המארחים עם ארבעה חלוצים, ובדקה ה־88 מסר מנשה עלואה כדור מדוייק לשוקרון, שמקרוב הכניע את יוסי שוהד, שוער הפועל לוד — 0:1.

שפט רחמים שאשו, לעיני 500 צופים, ביבנה.

בית"ר רמלה — מכבי שעריים 0:1 (0:0)

נצחון ביתי צנוע רשמה בית"ר רמלה, כשגברה — 0:1 על מכבי שעריים.

שחקני רמלה גילו עדיפות בעיקר במחצית השנייה, כשבולט הקשר משה סיני, שהיה הטוב במגרש.

שער־הנצחון הובקע בדקה ה־57 כאשר סיני בעט כדור לעבר שער שעריים, ושושן כהן המשיך ממש מנקודת לרשת — 0:1.

שפט בני כהן, לעיני 500 צופים, ברמלה.

מכבי יפו — בית"ר נתניה 1:4 (1:0)

כדורגלני מכבי יפו זכו בנצחון־חוץ רב־שערים — 1:4 על בית"ר נתניה, לאחר שפיגרו בהפסקה — 1:0.

כדורגלני נתניה הוליכו בהתקפה מקרית (21), משערו של יצחק טוביאנה, שניצל מישגה בהגנת מכבי יפו.

לאחר ההפסקה עלה ברגלי היפואים להשוות בדקה ה־51, לאחר שהשופט דני קורן הורה על הנקודה הלבנה, בעקבות הכשלה על חלוץ. יפו: עופר דגמי קבע — 1:1. בדקה ה־72, שוב בעיטת־11 בעקבות הכשלה של דגמי, ואברהם בוטביקה קבע — 1:2 ליפו. חלפו תשע דקות ויאיר סנדורי, במבצע אישי, בעט מ־16 מטר, לרשת — 1:3. יוסי יעל חתם את תוצאות המשחק שלוש דקות לסיום — 1:4.

200 צופים חזו במשחק ביפו.

הפועל חיפה — הפועל בת־ים 0:1 (0:0)

שער מרהיב שכבש קשר הפועל חיפה, טל בנין, בדקה ה־90, העניק לקבוצתו נצחון שלישי ברציפות, הפעם על שכנתה לתחתית הטבלה, הפועל בת־ים — 0:1.

כתבנו יוסף גלזר מוסר כי עד לדקה ה־90 התנהל „משחק שכונתי", כאשר בת־ים התבססה על מגננה, מולה התקשתה הפועל חיפה לתפקד. הבולט במגרש היה שוער בת־ים, משה מרקוביץ, שמנע שני שערים בטוחים מרגלי אמסלם וכבץ.

בדקה ה־90 הוכשל בנין 16 מטר משער בת־ים; הוא עצמו ניגש לבעוט את כדור העונשין, ובקלילות החדירו לרשת — 0:1.

שפט רחמים דינצ'ר, לעיני 500 צופים, באיצטדיון בקרית־חיים.

הפועל חדרה — מכבי רמת־עמידר 0:1 (0:1)

במשחק משעמם הצליחה אתמול קבוצת הפועל חדרה לגבור על מכבי רמת־עמידר — 0:1.

כתבנו יוסף חכם דיווח ששחקני הפועל חדרה כבשו את שערם בדקה ה־27 כאשר סלומון הרים כדור־עונשין לרחבה; רונן שפירא נגח לקורה ויגאל אלחדר, שהיה קרוב לשער, קבע בבעיטה — 0:1.

במחצית השנייה לא גילו שחקני שתי הקבוצות רמה נאה ורק בדקה ה־89 נגח אורון גרין מעל לקורת שער הפועל חדרה.

שפט יעקב ממן, לעיני 350 צופים, במגרש מכבי רמת־עמידר.

ארצית

הטבלה הארצית

1.	הפועל ר"ג	13	9-23	34
2.	מכבי יבנה	13	7-18	25
3.	הפועל חדרה	13	13-17	21
4.	מכבי יפו	13	13-17	20
5.	מכבי פ"ת	13	9-14	19
6.	מכבי שעריים	13	15-15	18
7.	הפועל לוד	13	10-11	16
8.	בית"ר רמלה	13	12-12	16
9.	מכבי עמידר	13	16-10	14
10.	בית"ר נתניה	13	15-13	13
11.	הפועל חיפה	13	21-12	13
12.	מכבי טמרה	13	11-6	12
13.	הפועל בתי־ים	13	13-6	10
14.	הפועל יהוד	13	18-8	9

מלך השערים

1.	אלחדד (הפועל חדרה)	6
—	חרזי (הפועל ר"ג)	6
—	עידן (מכבי שעריים)	6
—	סנדורי (מכבי יפו)	6
5.	ציון יעקב (יבנה)	5
—	נוימדר (הפועל ר"ג)	5
—	יעיש סויסה (שעריים)	5

ליגה א'

דרום

● ראשל"צ: הפועל ראשון־לציון — הפועל קרית־אונו 1:3 (1:1). שערים להפועל ראשל"צ: איתן שלום (17 בבעיטת־11) ואמיר רוזנשטיין (90,62). לקרית־אונו: דורון דיינשטיין (1). שפט מוטי ואנה, לעיני 350 צופים.

● רחובות: מכבי הרצליה — הפועל מרמורק 1:3 (0:1). שערים למכבי הרצליה: ישראל פוגל (10), עופר נימני (78) ויואב טובי (83). למרמורק: זרח שעוני (66). שפט ראובן זינו, לעיני 500 צופים.

● אשדוד: הפועל אשדוד — הפועל באר־יעקב 0:2 (0:0). הבקיעו לאשדוד: הרצל פיטוסי (58) ויגאל כהן (65). שפט יוסף גרוסמן, לעיני 2000 צופים.

● קרית־גת: מכבי קרית־גת — הפועל רמלה 0:4 (0:3). שערים לקרית־גת: דני לוגסי (14), קלדרון (17, 59) ועצמי (חיידי 40). שפט דוד מלכה, לעיני 500 צופים.

● רמת־גן: הכח רמת־גן — הפועל קרית־מלאכי 1.1 (1:1). להכח הבקיע: יצחק מוסרי (32); לקרית־מלאכי עצמי, אילן גוילי (37). שפט מועין אבו־זלף, לעיני 100 צופים.

● חולון: לזרוס חולון — מכבי שכון המזרח 1:1 (1:0). לשיכון המזרח כבש: זוהר קריטי (18); לחולון: איתן לנצ'יאנו (90). שפט מוטי לוי, לעיני 400 צופים.

● בית־שמש: הפועל אשקלון — הפועל בית־שמש 0:3 (0:2). כבש לאשקלון: משה זיתון (24, 35, 85). שפט טרק שיבלי, לעיני 250 צופים.

● דימונה: הפועל דימונה — הפועל אור־יהודה 1:1 (0:1). הבקיע לדימונה דוד אלמועלם (21); לאור־יהודה: אורן מרקס (67). שפט יהודה גלעדי, לעיני 300 צופים.

צפון

● דלית־אל־כרמל: מכבי אחי־נצרת — ה.א. כרמל 1.4 (0:2). לנצרת הבקיעו: רוג'ה מחשם (8, 87) ומשה גבאי (22, 89). לה.א. כרמל: צפה עבוד (69).

● נצרת: הפועל בני־נצרת — מכבי עוספיה 2:3 (0:2). שערים לבני־נצרת: אריה ברמי (20, 30, 51). לעוספיה: מרואן עלון (72, 78). שפט אריה וולף, לעיני 1000 צופים.

● קרית־אתא: הפועל קרית־שמונה — הפועל קרית־אתא 0:2 (0:0). שערים לקרית־שמונה: שמעון סכח (86, 90). שפט דאוד סוהיל, לעיני 300 צופים.

● בית־שאן: הפועל בית־שאן — מכבי חדרה 0:3 (0:1). שערים לבית־שאן: גבי דנינו (30, 73) ואלי בן־סימון (54). יהושע טייב מבית־שאן הורחק (86). שפט חנן זונטק, לעיני 400 צופים.

● עכו: הפועל עכו — הפועל טייבה 0:1 (0:0). שער־הנצחון לעכו: צבאלי (58 בבעיטת־11). שפט מאיר ברקו, לעיני 500 צופים.

● חיפה: בית"ר חיפה — הפועל טירת־הכרמל 1.1 (0:1). שער לבית"ר חיפה: אבי ליברטי (30); לטירת־הכרמל: היימן (63 בבעיטת־11). שפט מאיר בדרגוזי, לעיני 300 צופים.

● טירה: הפועל טירה — מכבי עכו 0:0. שפט שלמה שחר, לעיני 1500 צופים.

● עפולה: מכבי עפולה — בית"ר נהריה 2.4 (1:2).

הטבלה הדרומית (לאחר המחזור ה־10)

1.	מכבי הרצליה	7-18	16
2.	הפועל ראשל"צ	7-25	15
3.	הפועל מרמורק	10-16	14
4.	לזרוס חולון	9-15	14
5.	הפועל אשדוד	8-11	13
6.	הפועל אשקלון	12-15	12
7.	הכח ר"ג	12-14	11
8.	הפו. באר־יעקב	5-7	11
9.	הפועל דימונה	13-9	9
10.	מכבי ש. המזרח	18-10	9
11.	הפועל ק. מלאכי	11-11	8
12.	הפועל ק. אונו	9-5	8
13.	הפועל אור־יהודה	15-12	7
14.	הפ. בית־שמש	22-10	5
15.	מכבי ק. גת	13-6	4
16.	הפועל רמלה	17-6	4

הטבלה הצפונית (לאחר המחזור ה־10)

1.	מכבי נצרת	11-21	14
2.	מכבי עכו	3-8	14
3.	מכבי עפולה	12-17	13
4.	הפועל ט. הכרמל	9-14	13
5.	בית"ר חיפה	5-10	13
6.	הפועל עכו	6-10	13
7.	הפועל בית־שאן	5-9	12
8.	הפועל בני־נצרת	11-14	12
9.	הפועל טייבה	7-12	11
10.	הפ. קרית־שמונה	11-9	9
11.	הפועל טירה	11-8	8
12.	דלית־אל־כרמל	13-10	7
13.	מכבי חדרה	15-8	6
14.	בית"ר נהריה	16-7	6
15.	מכבי עוספייה	20-8	6
16.	הפ. קרית־אתא	14-3	8

1500 צופים כיבדו בדקת־דומיה זכר הרוגי רעידת־האדמה בארמניה

דינאמו מוסקבה הלהיבה נגד קרית־אתא — 0:3

כדורעף

יעקב צלאל

בהופעה ראשונה בישראל של קבוצת ספורט סובייטית אחרי 23 שנה, גברה אמש דינאמו מוסקבה על הפועל קרית־אתא — 0:3, במשחק־הגומלין בסיבוב השני בגביע־אירופה לקבוצות מחזיקות־גביע בכדורעף.

1500 צופים באולם גושן בקרית־מוצקין, ביניהם יו"ר ועדת הספורט של הכנסת, פנחס גולדשטיין; יו"ר הוועד האולימפי, יצחק אופק, ואישים אחרים, התקיים טקס חגיגי לפני תחילת המשחק. שחקני שתי הקבוצות החליפו דגלונים וסמלים, והקהל הגועש הריע לשחקנים.

לפני שריקת פתיחה של השופט היוגוסלבי צ'וק והישראלי אלכס ברונוסר קיימו השחקנים והקהל דקת דומיה לזכר הניספים ברעש־האדמה בארמניה.

המשחק היה מעניין וארך 65 דקות, וגו הצליחו השחקנים הישראלים למתוח מעט את אורחיהם העדיפים. שחקני קרית־אתא הוליכו במערכה הראשונה — 0.2, לפני שהסובייטים בסידרת „סרבים" והנחתות של סרגיי צ'בוטריוב, עלו ל־3:5 ו־4:8. התרופפות במשחק הסובייטי ושיפור במשחקה של קרית־אתא, כשהקהל מעודד ללא הרף, סייעו לקרית־אתא להשוות ל־8:8, אך האורחים עלו ל־8:12. קרית־אתא צימקה — 10.12 ובסיום המערכה הראשונה — 10:15 לדינאמו מוסקבה.

בפתיחת המערכה השנייה הוליכה קרית־אתא — 0:3, בזכות משחק טוב של יונן טרייבנר וצחי כהן. דינאמו לא נבהלה, הגיבה — 3:4 ו־5:10, ובסיום 6:15.

המערכה השלישית היתה המלהיבה ביותר של דינאמו. השחקנים האורחים הציגו חסימות גבוהות, ותוך כדי משחק מרהיב בראשות ולאדימיר שקרוקין, עלו ליתרון — 0:11, ובהמשך — 2:14, וחתמו את התוצאה בנצחון נאה — 3:15.

בסיום המשחק החליפו שחקני שתי הקבוצות את חולצותיהם, לתשואות הקהל.

למזרח־גרמניות הספיקו 36 דקות לנצח את בת־ים

מוטי חביב

מיוחד ל„על המשמר"

מזרח־ברלין. — קבוצת הנשים של הפועל בת־ים נוצחה אתמול ע"י דינאמו מזרח־ברלין — 3:0 (15:2, 15.3, 15.3), במשחק הגומלין בסיבוב השני בגביע־אירופה לאלופות בכדורעף. גם במשחק הראשון, שנערך בישראל, נוצחה בת־ים — 3:0.

המשחק היה חד־צדדי ונמשך 36 דקות. המערכה הראשונה נמשכה 13 דקות; השנייה — 11 והשלישית — 12. במזרח־ברלין בלטה קטי ויימן, שהיתה משכמה ומעלה.

הפועל בת־ים הגיעה למזרח־ברלין עם שמונה שחקניות בלבד, וכלל לא היוותה יריב לשחקניות המצויינות של מזרח־ברלין.

האירוח של המזרח־גרמנים הוא למופת. למרות הקור העז האווירה שמשרים המארחים חמה. המשלחת הישראלית מתאכסנת, במרכז ספורט הדומה למכון־וינגייט, אך גדול ממנו פי כמה.

נשות מטה אשר נגד לבסקי — היום

הקבוצה הישראלית האחרונה בגביעי־אירופה בכדורעף, קבוצת הנשים של הפועל מטה אשר, תתמודד היום בנהריים בסופיה עם קבוצת לבסקי הבולגרית, בגביע־אירופה למחזיקות־גביע בכדורעף.

יהיה זה משחק הגומלין בין השתיים. בראשון, בנעמן, ניצחו הבולגריות — 0:3.

הטבלה

1.	מכבי ת"א	10	5-30	20
2.	הפ. רמת־אביב	11	9-27	20
3.	הפועל בת־ים	10	13-24	18
4.	הפ. כפר־סבא	11	18-25	17
5.	הפ. מטה אשר	10	15-24	16
6.	הפ. קרית־אתא	9	15-18	14
7.	הפועל המעפיל	11	27-19	14
8.	איחוד עירון	10	24-13	13
9.	מכבי חיפה	10	26-10	13
10.	הפ. בית־זרע	11	29-10	13
11.	מכבי פ"ת	11	29-11	13

מטה אשר סחטה מערכה נגד סטיאווה בוקרשט — 3:1

יעקב צלאל

אלופת ישראל בכדורעף, קבוצת הפועל מטה אשר, סחטה אתמול מערכה מאלופת רומניה, סטיאווה בוקרשט, אך נוצחה 3:1, ונזרחה בסיבוב השני בגביע־אירופה לאלופות.

400 צופים חזו בנעמן במערכה ראשונה, שהסתיימה אמנם בנצחון הרומנים — 6:15 אך נמשכה 25 דקות. מטה אשר, תוך ניצול חולשה של החסימה הרומנית, היקשתה על יריבתה.

במערכה השנייה הוליכו הרומנים 1:10. מאמן מטה אשר, יונתן עצמון, הכניס את אור אשל במקום שי דורון — חילוף שהשפיע על רוח הלחימה של הישראלים. הרומנים כבר הוליכו 6:13, ואז חל מפנה. במצב של 9:13 השיג תומר לוינסון בכדור־פתיחה מצויינים 6 נקודות רצופות ומטה אשר ניצחה — 13:15.

במערכה השלישית פתחו הרומנים — 2:10. מטה אשר צימקה ל־8:13 אך נוצחה — 8:15.

המערכה הרביעית נמשכה 13 דקות בלבד וסטיאווה ניצחה 3:15. המשחק נמשך כ־90 דקות. בין הרומנים בלט רסקלו קמפיליו, מנחית מצטיין בנבחרת רומניה. במטה אשר התעלה: טלי כהן, אלדד לחוביץ ותומר לוינסון. שפט האיטלקי טרפנוה, בעזרתו של הישראלי אלכס רוזנברג.

איחוד עירון הפתיעה את הפועל כפר־סבא 1:3

רק שלושה משחקים התקיימו אמש בליגה הלאומית בכדורעף, בפתיחת משחקי הסיבוב השני.

● הפועל איחוד עירון, האחרונה בטבלה, הפתיעה בעין־שמר בנצחון על קבוצת־הצמרת של הפועל כפר־סבא — 1:3 (11:15; 15:10; 4:15; 1:15). בשורות איחוד עירון התעלו רון עתיר, נסטור אפשטיין, אופיר בלאברהם ועופר ניר, מול אמיר דוירי, שהיה היחידי שגילה יכולת נאותה בשורות כפר־סבא. שפטו במשחק: נאג'ים ובן־צבי.

● הפועל המעפיל חזרה עם נצחון־חוץ — 0:3 (4:15; 7:15; 9:15) מעמק־הירדן, שם גברה על הפועל בית־זרע. יניב ברינצר וניר מנור בלטו בשורות המעפיל. שפטו: קמל ואיזיקוביץ.

● הפועל רמת־אביב השיגה גם היא נצחון־חוץ. רמת־אביב גברה על מכבי פתח־תקוה — 1:3 (5:15; 2:15; 15:11; 8:15). אליעזר כגן ושלמה צפריר בלטו ברמת־אביב. שפטו: פטר טוביה ומיקי מגורן.

הפסד במזרח־ברלין: כדורעפניות הפועל בת־ים מירנה אורליך (3), שרונה ינקו (11) ואפרת כהן (7) מנסות לחסום את קפטן דינאמו מזרח־ברלין, גריט נוימן (5) תצלום: איי. פי.

יפאן בראש המירוץ לפיתוח "מחשבי עצבים"

ממשלת יפאן מטילה את כובד משקלה לשם פיתוח מחשבים שיפעלו כמו מוחו של האדם. המשרד לסחר בינלאומי ותעשייה (מיטי) מבקש לערוך, בהשקעה של 22 מיליון ין (165,000 דולר) מחקר שיקבע אם מחשבי עצבים דמויי מוח הם אכן בני־ביצוע, ואם התשובה תהיה חיובית עשוי הדבר להוליך לפרוייקט במיליארדי דולרים רבים, החל מראשית שנות ה־90'.

"מטרתנו היא לפתח דגם עצבי חדש לחלוטין, יותר טוב מכל מה שקיים כיום", אומר טאיזו מישיקאווה, סגן מנהל המחלקה לקביעת המדיניות בתחום האלקטרוניקה שבמיטי".

המחשבים העצביים יעוצבו על־פי המוח האנושי, שבאמצעות הרשת הצפופה של תאי עצבים הקשורים ביניהם, מסוגל לעבד כמויות אדירות של נתונים ולבצע בו־זמנית משימות רבות.

רק במאה הבאה

אף כי הם עדיין בגדר מדע בדיוני, ניתן לומר כבר עתה שמחשבים עצביים מהווים שינוי מן הקצה אל הקצה לעומת המחשבים הקונבנציונאליים. האחרונים הינם מהירים אך מטופשים — הם מסוגלים לעשות רק דבר אחד באותו זמן ועושים רק מה שאומרים להם לעשות. ואילו מחשבים עצביים, לפחות להלכה, יהיו מסוגלים ללמוד, לשפוט ולהסיק מסקנות על רמה בסיסית, תכונות שייאפשרו להם לפרש מצבים חדשים. אך הם לא יהיו מוכנים אלא במאה הבאה. "זו אחת מטכנולוגיות המפתח. היא עולה על כל הידוע לנו כיום", אומר פיטר וולף, מומחה לטכנולוגיה מתוחכמת בחברה לניירות ערך.

המערב מוביל במחקר, יפאן בניצול המסחרי

"אף כי המערב מוביל כיום במחקר המאורגן בתחום המחשבים ה'חושבים', יפאן עשויה לנצח במירוץ על ניצולה המסחרי של הטכנולוגיה הזאת", מעריך מומחה לאלקטרוניקה בפירמה פיננסית: "מחקר במחשבים 'עצביים' הינו בבחינת טכנולוגיה חדשה. היפאנים יכולים לקפוץ לתוכו, להיאחז בו ולפתחו. הפרוייקט הזה עשוי לפעול כמאיץ לגבי התעשייה.

המחקר באפשרות הביצוע, שייערך למען מיטי", והאמור להתחיל בחודש פברואר הקרוב, יזכה כמעט בוודאות לאישורה של ממשלת יפאן, אך טרם הוכנו תוכניות לטווח ארוך, אמר נישיקאווה. לדברי העיתונים, שוקל מיטי" תוכנית להשקיע כ־50־40 מיליארד ין (375־300 מיליון דולר) תוך עשר שנים. אולם לדברי מומחים, על יפאן עדיין להכפיל את הצלחותיה בתחומים אשר בהם, כמו בנושא מחשבים עצביים, יש לבצע מחקר בסיסי ולאו דווקא יישומי. נוסף על כך, התעשייה היפאנית טרם הגיעה לאחדות דעים בשאלה כיצד לבצע את המחקר.

הכפלת החשיבה האנושית

אך נוכח העובדה שלפחות 15 חברות יפאניות כבר עוסקות במחקר בשטח זה, ושגם ארה"ב ואירופה מתכננות תוכניות מחקר מסוג זה, או אף כבר מתחילות בהן, רוצה מיטי" בכל מאודו לפתוח בתוכנית משלו. צוות המחקר של מיטי" יבדוק תיאוריות שונות על מיחשוב עצבי וכן אפשרות ליישמן במכשירים שיפעלו באמצעות אור ולא חשמל, או על יסוד חומרים דמויי תאים חיים ולאו דווקא סיליקון או ארסניד־הגאליום. המחקר יבדוק גם גישות למיחשוב עצבי במערב, בו גוברת הפעילות בשטח הזה.

הסוכנות האמריקנית לחקר תוכניות הגנה מתקדמות (דארפ"א) מצדדת, לדברי מומחים, בתוכנית שמונה־שנים לרשתות עצביות, שתעלה 390 מיליון דולר. דארפ"א מאמינה כי "רשתות עצביות", קודמותיהם של מחשבים עצביים, מאפשרות את הדרך הטובה ביותר לאינטליגנציה המלאכותית — הכפלת תהליכי החשיבה האנושית באמצעות המחשב.

חיוני ל"מלחמת הכוכבים"

רשתות עצביות עשויות לאפשר גילוי ומעקב מתוחכמים יותר אחר מטרות צבאיות, ולהוליך לניתוח מהיר לעילא של כמה זרמי נתונים בו־זמנית. ניתוח מסוג זה, הידוע כמיזוג נתונים, חיוני ליוזמת ההגנה האסטרטגית האמריקנית, הידועה בשם מלחמת הכוכבים.

הקהילייה האירופית הקציבה 1.5 מיליוני אק"ו (1.65 מיליון דולר) לתוכניות מחקר בשם "יוזמת מוח" (מחקר בסיסי באינטליגנציה בעלת כושר הסתגלות ומיחשוב עצבי). 6 פרוייקטים יקיפו קרוב ל־100 חוקרים ב־28 מעבדות ובשקלות תוכניות נוספות — אמר דובר הקהילייה האירופית בטוקיו.

לא כל המדענים ביפאן רואים בעין יפה פרוייקט לאומי בהנהלת מיטי", שיתמוך במחקר הנעשה בתעשייה ולא בזה האקדמי. לטענתם, מיטי" ישלול תיקצוב מאקדמאים, שהם במיטבם במחקר בסיסי.

אולם טאקאשי נאקאיאמה, מנהל מעבדת המחקר המרכזית של חברת מיטצובישי, רואה יתרון במחקר יישומי. "אסור לנו כבר מן ההתחלה להזניח את המחקר היישומי, מאחר שעלינו לדעת באילו תחומים של המחקר הבסיסי יש לפעול לשם יישום מאוחר יותר", הוא אומר.

סטיוון ברול, רויטר

תביעה לפירוק רשף מחשבים

תביעה לפירוק חברת רשף מחשבים וציוד היקפי הוגשה בשבוע שעבר לבית המשפט המחוזי בתל־אביב. התובעת, חברת אלהטרון סוכנויות טוענת, כי רשף, שמניותיה נסחרות בבורסה, חייבת לה כ־130 אלף ש"ח. טרם הוגש כתב הגנה.

רשף מחשבים, העוסקת בייצור ושיווק מחשבים, הוקמה בשנת 1982. החברה היא המשווקת הבכירה של יבמ למחשבים אישיים ובשנה האחרונה ניגשה מטעם חברת יבמ למכרזים רבים. באחד מהם זכתה "רשף" במיחשוב סניפי קופת־חולים מאוחדת. בחודש מאי אשתקד הפכה לחברה ציבורית וגייסה מהציבור סכום של 2.2 מיליון ש"ח.

בבקשת הפירוק נטען, כי רשף רכשה מאלהטרון סוכנויות ציוד היקפי למחשבים בסכום כולל של כ־130 אלף ש"ח, אולם המחאה על סך 24 אלף ש"ח, שמסרה על חשבון, לא נפרע על־ידי הבנק.

פרקליט התובעת טען, כי בעשרת הימים הקודמים למועד הגשת בקשת הפירוק נפגשו מנהלי שני הצדדים, והנתבעת הודיעה כי אין היא יכולה לעמוד בפרעון החוב.

רשף מחשבים היא חבר־אם של חמש חברות־בנות. הקבוצה בנויה באופן כזה, שאת התחייבויות לרכישת ציוד וטובין נוטלת החברה־האם על עצמה כלפי הספקים. התקבולים נעשים באמצעות החברות הבנות.

לפיכך, טוענת התובעת, קיים חשש להברחת נכסים והעדפת נושים אחרים, ביניהם חברת אמפיסל וחברת י.ב.מ, המחזיקה בערבות בנקאית בסכום של 80 אלף דולר להבטחת התחייבויות רשף כלפיה. בית המשפט טרם דן בבקשה למנות מפרק זמני לחברה.

מדענים מבריה"מ מנויים ב"דיאלקום"

לראשונה בהיסטוריה הקצרה יחסית של עולם הווידיאו־טקסט, התחברו אנשי מדע מבריה"מ לרשת דואר אלקטרונית בינלאומית.

דובר חברת מאגרי המידע "דיאלקום" מארה"ב מסר, כי אנשי רפואה סובייטיים הודיעו על רצונם להיות מנויים ברשת המפורסמת. לדבריו, המנויים מבריה"מ, יהנו כמו שאר המנויים ברחבי העולם — יזכו לשירותי דואר אלקטרוני ויוכלו לקנות מידע ולשגרו לכל מנוי אחר ברשת.

לדברי יצחק פישר, סמנכ"ל חברת עורך רשת זו"ב, קשר ראשון בין מדענים מישראל ומבריה"מ כבר נוצר, והוא צופה התפתחות הקשר בעתיד הקרוב.

"קום אופיס" לאירופה

חברת התוכנה קום תעשיות תוכנה החלה ללטוש עיניים אל העולם הגדול, לאחר שהצליחה באחרונה במכירות מעבר לים. רק בחודשיים האחרונים זכתה החברה להזמנות יצוא ב־250 אלף דולר, לתוכנת קום אופיס, מערכת משרד ממוחשבת רב־לשונית בריבוי משתמשים. התוכנה משווקת כבר בכמה ממדינות הקהילייה האירופית.

דב פאר, סמנכ"ל לשיווק בחברה, מסר כי הסכם היצוא שנחתם בין קום תעשיות תוכנה לנציג האירופי מבטיח את שיווקה של התוכנה בשנתיים הבאות. קום אופיס תוצע בשלב ראשון לארגונים בהם פועלים מחשבי יבמ אישיים מסוג 286.

העתקה חוקית

החשב הכללי ומשרדי ממשלה שיוסמכו לכך עשויים לרכוש זכויות להעתקת תוכנות של ספקיות שונות. דיונים על כך נערכו בעקבות סקר פנימי, שקבע כי במשרדי הממשלה נרכשות אלפי תוכנות מספקים בהוצאה של מיליוני שקלים בשנה.

כדי לחסוך בהוצאות הועלתה הצעה, כי בעתיד יכלל בכל מכרז סעיף שייאפשר למשרדי ממשלה להעתיק מתוכנת המקור, תוך תשלום תמלוגים מסויימים ליצרן או למשווק התוכנה.

בימים אלה עומד להסתיים מכרז כללי מלפני שלושה חודשים, בעניין אספקת תוכנות מדף לממשלה. מדובר בעיקר בתוכנות לעיבוד תמלילים, דואר אלקטרוני, ניהול משרד ועוד. המגמה היא ליתר־סטנדרטיזציה. המשרדים מוצפים כבר היום בתוכנות "לוטוס", "וורדמיל", "איינשטיין" ואחרות, ועתה בודקים אם ניתן להפעיל את הסעיף המוצע רטרואקטיבית לגבי המכרזים שכבר פורסמו. אם יתברר שהתשובה חיובית, ייאלצו כל המשתתפים במכרז החשב הכללי לשנות את התנאים שכבר הגישו לממשלה.

קטלוגים אלקטרוניים ואנימציה ממוחשבת

קטלוגים אלקטרוניים וסרטי אנימציה ממוחשבים יוצגו בתערוכת "העולם של מקינטוש בישראל", ב־15 בדצמבר, במלון דן אכדיה בהרצליה. כל קטלוג מעוצב בדיסקט בודד עצמאי לחלוטין, שבו כל מסך מציג עמוד. תוכן העניינים מוצג בהפעלה מקינטושית טיפוסית – פותחים חלון, ואם החומר מעניין לוחצים "הדפס". אם רוצים לראות הדגמה של המוצר, נכנסים לשרטון אנימציה או שרטוט המדגים את הרעיון. בניגוד לקטלוג הקונבנציונלי, ניתן לעדכן בקלות את המידע ולשלוח את העדכון למשתמשים בקטלוג על דיסקט. כן קיימת אפשרות שאילתא, והמחשב מוצא את הנושא המבוקש וכן את מכלול הצילומים, השרטוטים והמידע הקשור לאותו נושא.

הכרזה ללא הכר[זה]

חנוך בארי

ההכרזה המשותפת של ערפאת ויהודים מארה"ב, שהתקבלה בשטוקהולם היא המשך המהלך שהחל באלג'יר, ומשמעותו: כניסה לדרך המדינית, ללא קבלת תנאי ישראל וארה"ב, שהם — הכרה בישראל ושלילת הטרור.

האינתיפאדה העמידה בפני הנהגת אש"ף אתגר קשה ומורכב: ללא כיוון מדיני, לא תישא ההתקוממות תוצאות. על רקע זה התכנסה המועצה הלאומית הפלסטינית (מל"פ) ה־19 באלג'יר ל"מושב האינתיפאדה", שבו התקבלה הכרזת העצמאות הפלסטינית של אש"ף.

מאז היווסדו ובהתאם למשנתו, "האמנה הפלסטינית", שולל אש"ף את קיומה של ישראל וזכות היהודים לביטוי לאומי ובמל"פ האחרון, אפריל 87, חזר הארגון על רבקותו באמנה. רבים שאלו, האם הנהגת הארגון תעשה הפעם צעד מכריע, תכיר בישראל, תשלול את הטרור ותעבור למהלך מדיני.

בספטמבר פרסמה לראשונה "ההנהגה הלאומית המאוחדת של ההתקוממות" בשטחים, בכרוז 26, תביעות מדיניות בשם העם הפלסטיני. ערב כינוס המל"פ באלג'יר הופצה בשטחים עצומה שקראה להנהגת אש"ף לאמץ תוכנית חדה וברורה, כדי לתת בידי המתקוממים נשק מדיני ולכונן מדינה פלסטינית על בסיס החלטת האו"מ 181 מ־1947, שמשמעותה חלוקת א"י כבסיס לפתור את הבעיה הפלסטינית.

על רקע זה עסקו מנהיגי הפלגים באש"ף, במשך שבועות, במציאת נוסח שירצה את הכל, כאשר הנהגת ההתקוממות בשטחים מכתיבה שני תנאים: האחד, שהארגון יקבל החלטות ברורות להגברת התמיכה הבינ־לאומית במאבק; השני, שתישמר האחדות בתוך הארגון.

עם סיום המושב התקבלו שתי החלטות גלויות — הכרזת העצמאות וההחלטות המדיניות. עוד בטרם יבשה הדיו עליהם, מבלי לבדוק את הניסוחים המורכבים עליהם טרחה ההנהגה בגולה, יצאו פרשנים בארץ ובחו"ל בהצהרות, שאש"ף קיבל את החלטה 181 ואת עקרון החלוקה וכי משמעות הדבר מדינה פלסטינית לצד ישראל; והכרה באחרונה.

אזכור ההחלטה 181 מופיע בהכרזת העצמאות בנוסח זה: "למרות העושק ההיסטורי, אשר היה מנת חלקו של העם הפלסטיני, באמצעות גירושו ושלילת זכותו להגדרה עצמית, בעקבות החלטת העצרת הכללית 181 משנת 47, אשר חילקה את פלסטין לשתי מדינות — ערבית ויהודית, הרי שהחלטה זו עודנה מספקת תנאים ללגטימיות הבין־לאומית, המבטיחה את זכות העם הערבי הפלסטיני לריבונות ועצמאות".

לפנינו נוסח, המתאר את ההחלטה ונשתמש בה למתן לגטימיות [...] הערבי הפלסטיני בלבד. אין [...] ההחלטה, אלא איזכורה. לכן [...] זה מבטל כביכול את סעיף 19 [...] "חלוקת פלסטין משנת 47 [...] בטלות מיסודן" — אינו תקף [...] כאן, שכפרשנות בטלוויזיה [...] לאחר ההצהרה, נאמר: "אחרי [...] מופיעה המלה גם, ולמלה זו [...] כלומר: כמו למדינת ישראל, [...] נוספת הורה הפרשן, שהמלה [...] בנוסח ולא נשמעה מפי ערפאת.

אשר לקבלת ההחלטה 242 [...] מקבלן כבסיס לוועידה הבינלאומית [...] דורש לקבלן בתוספת תנאים [...] המדינית נאמר, כי הן "[...] להבטיח את הזכויות הלאומיות [...] העם הערבי הפלסטיני, [...] וזכותו להגדרה עצמית, [...] האו"מ, הנוגעות לבעיה הפלסטינית [...] ללא תוספות אלה אש"ף לא מקבלן, [...] לצירוף כל החלטות האו"מ, הנוגעות [...] הפלסטינית, לרבות ההחלטה [...] תנועה גזענית, שוללת בעיני אש"ף [...] של ישראל.

גם בנושא הטרור קיים [...] בהכרזת העצמאות נאמר, "[...] לאומיות והאיזוריות יעשה [...] אמנות האו"מ והחלטותיו, [...] הפלסטינית) דוחה את האיום [...] או טרור ואת השימוש [...] הטריטוריאלית, עצמאותה [...] שלמותה הטריטוריאלית של כל [...] וזאת, מבלי לפגוע בזכותה [...] אדמותיה ועצמאותה". בהודעה [...] אש"ף על מחויבותו להכרזת [...] הטרור (נוב' 85), לפיה הוא שולל [...] העולם, אבל מתחייב להמשיך [...] בשטחים ובישראל, ומדגיש את [...] בכל האמצעים.

אש"ף נקט הפעם ניסוחים [...] שצוין להלן, לא הכיר בישראל [...] להיכנס למו"מ מדיני. ימים [...] להצהרות יש משקל מעשי, [...] בעבר — ישנן החלטות [...] בינתיים זכה הארגון להישגים [...] בעולם, אבל פחות מכך בשטחים [...]

עברה שנה לפרוץ ההתקוממות [...] בשטחים קשה וחמור, כ־300 [...] פצועים, הכלכלה והחברה [...] אלפים במעצר ורבים מביניהם [...] ישראל יותר מבודדת. [...] מדינה הנדחקת לבידוד מדיני.

ישנם גורמים, הקוראים להיכנס [...] אש"ף, על בסיס המל"פ האחרון, [...] קבלתו את נוסחת יריב — [...] להניח, שקובעי המדיניות [...] שייאלצו ליזום מהלכים מדיניים [...] הכרזות העצמאות כבסיס להסדר.

המשימה: תחייה לאומי[ת]

יוסף גלילי

לראשונה בקורותיה של הוועידה העולמית למען יהדות בריה"מ, ראשיה רואים עין בעין עם מנהיגות יהדות רוסיה את "השינויים החיוביים הגדולים" שחלו בעמדת שלטונות בריה"מ לגבי מכלול הבעיות הלאומיות של העם היהודי.

השוואה בין החלטות הוועידה בירושלים (בסוף השבוע שעבר), לבין עיקרי הדו"ח של ראשי הפעילים, מסורבים ונציגי ארגונים יהודיים בבריה"מ, מראה על קונצנזוס הנשען על "המשולש המיוחד": ישראל, יהדות העולם ויהודי בריה"מ. הדו"ח שעליו חתמו 46 ראשי ארגונים, פעילים ונציגים בתחומים שונים, הגיע לשולחן הוועידה וחולק לעיונם של הצירים.

בסכמו את דיוני הוועידה, נתן שמחה דיניץ ביטוי לשינויים המשמעותיים המתחוללים. הוא ציין, שמדיניות הגלסנוסט והפרסטרויקה תשפיע באופן חיובי על יציאתם הצפויה של 30 אלף יהודים בשנה הקרובה.

שינוי מצב היהודים בבריה"מ — אמרו דיניץ ומנדל קפלן, יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות — מחייב גישה חדשה: שיתוף פעולה הדוק יותר עם המנהיגות המקומית הצומחת בבריה"מ, כאשר מרכזיותה של ישראל והעלייה ינחו את הפעילות המשותפת של הסוכנות היהודית עם הקונגרס היהודי העולמי. שני הגופים יממנו, כמוסכם בינם לבין השלטונות הסובייטיים, את פעילות המוסדות היהודיים הקיימים והחדשים. יקומו מוסדות תרבות, מוסדות להוראת עברית ולקיום הפולחן הדתי.

משימתה המרכזית של יהדות רוסיה כיום הוא תחייה לאומית. האפשרויות הקיימות: שיבה למולדת, פיתוח וטיפוח מוסדות תרבות ודת, הקמת ארגונים שונים, חיים קהילתיים ומאבק נגד אנטישמיות של היהודים שיישארו בבריה"מ. הצעות אלה חופפות את ההחלטות שנתקבלו — בתום הוועידה [...] יהדות בריה"מ.

ראשי הפעילים והארגונים [...] סבורים, כי בכל שתעמיק [...] בתהליך הדמוקרטיזציה, תלך ותקטן [...] בארצות המערב — דבר שאף [...] לביטול הסטטוס הפוליטי של [...] יהודי בריה"מ. וזו אפשרות [...] בהקשר של הליברליזציה הכללית [...] הברית צמצמה לאחרונה את [...] בטענה של חוסר תקציב. [...] מקרב היהודים, הארמנים [...] יצומצמו עוד.

אדגר ברונפמן, נשיא הקונגרס [...] העולמי, אמר כי מתפקידם [...] המורים, המחנכים והרבנים [...] שיפעלו להעמקת תודעתם [...] יהודי בריה"מ, כדי שירצו [...] לישראל מסיבות חיוביות. [...] להקים "חיל יהודי עולמי" [...] חידוש התרבות היהודית [...]

כידוע, בביקור האחרון [...] של שמחה דיניץ ואדגר ברונפמן [...] של הסכמות והסכמים [...] הסובייטיים. כמו כן, נקבעו [...] למעשה, להקמת מרכז תרבות [...] שייפתחו באביב 1989. [...] לשלוח מורים ומרצים [...] הברית, שירצו וינהלו את [...] בתנאי שלא ינהלו תעמולה [...] כמו כן הסכימו, שהמכון [...] בספרות עברית ותוהר [...] ומהתפוצה היהודית.

ראשי הפעילים מצפים [...] ידידינו בישראל" בציינם, כי [...] של פונדמנטליזם דתי" [...] העלייה של יהודים [...] לדבריהם, 95 אחוז מהאוכלוסיה [...] (לרבות אלה, שיש להם הורה [...]

הישגים בחקלאות

ביום חמישי, 22.12.88, יופיעו שתי סדרות בולים, סדרת בולי ארכיאולוגיה בירושלים וסדרה בת שלושה בולים המוקדשים להישגי החקלאות בישראל. שלושת בולי החקלאות, שעוצבו בידי ג. שגיא, כוללים בול אבוקדו, של שושן אסנת ובול השקייה. על השובלים מצויינות, בעברית ובאנגלית "השגי החקלאות בישראל".

הבולים הונפקו בערכים של 60,50 ו־90 אגורות והודפסו בצבעים רב גוניים.

דברי הרקע להופעות הבולים מציינים בין היתר, כי מקורו של עץ האבוקדו הוא באמריקה המרכזית. רוב זני האבוקדו הגדלים בארץ נמנים עם הגזע הקוואטמלי. העצים הראשונים הובאו לישראל בשנות ה־20', אולם נטיעות בהיקף מסחרי החלו בשנות ה־50'. עם תחילת המחקר החקלאי בהתאמת הזנים והתורות הפרי לשוקי חו"ל קיבל הענף תנופה חזקה בסוף שנות ה־60' וה־70'. כיום נטועים בארץ כ־90 אלף דונם, המניבים כ־80 אלף טון פרי בשנה, מזה כ־80% ליצוא, בתמורה של כ־100 מיליון דולר. בשל תכונותיו התזונתיות נעשה האבוקדו לדייר של קבע בכל המזון האירופי, בעקבות פעילות החדרה נמרצת של הגופים המשווקים.

בין מיני השושן בולט הפרח הלבן דמוי המנורה של שושן הפסחא (סמל התום והטוהר אצל הנוצרים). בעקבות הביקוש הרב לפרח זה בשוקי העולם נעשתה במינהל המחקר החקלאי, מרכז וולקני, עבודת טיפוח מפוכלת במשך 17 שנה. החוקרת חירות יהל פיתחה מספר זנים ישראליים שזכו בפרסים בתערוכות בינ"ל והשמות "אסנת" ו"שובב" מוכרים בקרב מגדלי הפרחים בעולם. בצלים ופרחים מזנים אלה מיוצאים כיום במיליונים לארצות רבות. גידול זה משמש דוגמה להישג כללי כתוצאה משילוב של מחקר, מגדלים ישראליים, אקלים מתאים ואירגון היצוא.

פוטנציאל המים הזמינים בישראל מוגבל בשל כמות משקעים מצומצמת, חוסר מקווי מים מתוקים וצריכה גוברת. לחקלאים מוקצות כמויות מים מוגבלות ועליהם להתמודד עם הפקת יבולים גבוהים ליחידות מים ויחידות שטח. משרד החקלאות מעודד הן את התעשייה והן את החקלאות למצוא דרכים לייעול השימוש במים. נציבות המים ומשרד החקלאות היקצו כספים למחקר ופיתוח של רשתות השקייה יעילות.

שבוע הבול העברי

בהשתתפות מנכ"ל רשות הדואר יצחק קאול, סגן ראש עיריית תל־אביב נתן וולוך, מנהל השירות הבולאי יגון בייליין, נציגי אגודת סוחרי הבולים והתאחדות בולאי ישראל נפתח בשבוע שעבר בדיזנגוף סנטר בת"א שבוע הבול העברי, הכולל יריד בולים בהשתתפות 20 סוחרי בולים מישראל ושניים מחו"ל.

האירוע נערך לראשונה בישראל, ומארגניו מקווים לקיים מדי שנה יריד בולים כמקובל בחו"ל. בתום הטקס נהרו מאות אספני בולים לרכוש את דף המזכרת שהונפק לרגל היריד.

עשרים מתוך

(סוף מעמוד 7)

טורקיה, פרו, 1970, 67 אלף, גואטמלה, 1976, 23 אלף, איראן, 1978, 25 אלף מתים. רעש האדמה במקסיקו, לפני שלוש שנים, היה אמנם בעוצמה של 8.1 בסולם ריכטר, כלומר פי־עשרים מזו שהיתה עתה בארמניה, אך מספר הקרבנות היה קטן יחסית, 9,500 בני אדם. הגדול מאסונות הרעש במאה הזאת היה לפני כ־1976 בסין, כאשר 242 אלף בני אדם נספו על פי האומדן הרשמי, ו־800 אלף על פי האומדן הלא רשמי. הסינים, אגב, העדיפו אז להשלים את ההרס הטבעי, ובמקום השטח, הם בנו ערים וכפרים חדשים בשטוח אלה שנהרסו. נראה כי בסופו של דבר, לאחר שיסתיימו כל פעולות החילוץ, תנקוט גם ברית המועצות דרך דומה לזו של הסינים, וכך גם תמצא דרך לשקם את תנועת הפליטים הארמנים שנמלטו בתנועות שעברו מאזרבייג'אן, ואשר לא מצאו מותם ברעש הגדול.

עיקר תשומת הלב מופנית עתה למבצעי ההצלה במקום. זהו המבחן העליון לכוחם של השלטונות: עד כמה הם ערוכים לצאת לעזרת הנפגעים, ואפילו אל הסתייעות בכל גורם, פנימי או חיצוני, המושיט עזרה. רק במקרים נדירים פנתה ממשלה לקבל סיוע בינלאומי, וזה היה לאחרונה לפני 12 שנים, ברעידת האדמה הגדולה שפקדה את סין. ההתגייסות לעזרת ארמניה החלה מיד לאחר התבררה עוצמת הפגיעה. בארמניה, ובכל רחבי ברית המועצות התגייסו ארגונים רשמיים ואזרחים, ונאספו תרומות להכנסות בנק מיוחדים לצורך זה. מרכז הסיוע בירוואן בירת ארמניה ריכז 12 אלף מתנדבים, שיצאו לפעולות החילוץ, בעזרת עגורנים, דחפורים וציוד הצלה אשר שוגרו לשם, מיד אחרי שנודע על האסון, ולפני שמדינות העולם החלו בשליחת את הסיוע שלהן. המצוקה הודגשה בשלב זה היא המחסור במנות דם, הודיע איגור דניסוב, סגן שר הבריאות של ברית המועצות. הוא מסר כי בשטח הדרוש פועלים כבר 100 צוותים רפואיים מארמניה, ועוד 70 צוותים מברית המועצות. ראש הממשלה ניקולאי ריז'קוב, שיצא לירוואן ומרכז שם את הטיפול במבצע ההצלה, קרא ביום חמישי לעזרה, בעיקר בתחום החילוץ ופינוי ההריסות. באותו באה שעה שאל ירוואן כבר הגיעו מטוסי תובלה מצרפת, עם משלחת סיוע שכללה 180 איש, בהם 22 רופאים, וכן 12 כלבי גישוש ו־20 טונות של ציוד רפואי. זמן קצר אחרי שהגיע הצוות הצרפתי הוא הצליח לחלץ ששים בני אדם בעזרת ציוד מיוחד המאתר את גלי החום של הגוף מתחת להריסות. אחר כך החל להגיע הסיוע משוויץ ומבריטניה, ותרומות ראשונות משוודיה, נורווגיה וצרפת. בהודעתם נמסר כי סניפי הצלב אדום הבינלאומי וממשלות בכל רחבי העולם החלו מתארגנים לסיוע ולגיוס תרומות מיוחדות, וארבעים מדינות לפחות הצטרפו למבצע ההצלה. בפולין יצא ארגון סולידאריות בקריאה חתומה על ידי מנהיגו לך ואלנסה להביע סולידאריות לברית המועצות ולקרבנות הרעש. התארגנויות נוספות החלו גם בהונגריה, בולגריה, איטליה, גרמניה המערבית, ספרד, הולנד, בלגיה ("אין לנו ניסיון רב ברעידות אדמה, אבל ננסה לעזור כמיטב יכולתנו", אמר דיפלומט בלגי במוסקבה). דנמרק ופינלנד הודיעו כי הן משגרות 12 מטוסי תובלה. הודו שיגרה צוות רפואי מיוחד, שהתנסה בפעולות חילוץ באסונות שונים שפקדו את הודו. איטליה שיגרה ציוד תקשורת, ובריטניה הודיעה כי מטוסי התובלה שלה עומדים הכן עם ציוד מיוחד לפינוי הריסות. ארצות הברית שיגרה משלחת מיוחדת, ובה ד"ר גייל, שכבר סייע רבות לסובייטים בפרשת צ'רנוביל. בארצות הברית, שבה קהילה ארמנית גדולה, החלו אוספים תרומות, ואל שגרירות ברית המועצות בוושינגטון זרמו אמריקנים רבים שהביאו כסף מזומן, והתחייבויות בנקאיות.

הסובייטים, שסגרו את איזור ארמניה לא מכבר, כדי לצמצם את הדיווחים על הבריחה הארמנית מאזרבייג'אן, שבו ופתחו אותו לרווחה. "כל מטוס תובלה המביא עמו ציוד ועזרה רשאי לטוס ישירות לירוואן, ויקבלו רשות להיכנס לתחום האווירי של ברית המועצות מיד כאשר ימסרו למגדל הפיקוח את הפרטים על תכולתם, בציוד ובאדם". כך הודיע בשם מוסקבה יועץ השגרירות בוושינגטון יבגני קוטובוי, שאף מסר רשימה של מצרכים חיוניים לאיזור.

האסון שפקד את ארמניה בשבוע שעבר, ואשר מלוא היקפו עדיין לא ברור, מצטרף אל שרשרת אסונות טבע שקיפדו חייהם של רבבות בני אדם, באסיה ובאפריקה, וכמו שם גם בארמניה הוא בא בנוסף על סבל ומצוקה, כלכלית או פוליטית. מכת הטבע, כמובן, איננה באה כפתרון או כהסחת דעת, אך היא מרגישה ביתר שאת מתדלים מן העבר, קרוב או רחוק. בארמניה כבר סולקו מעמדות בכירות אישים שנקבעו אחראים לבניה תת־תקנית שהגבירה בהרבה את הנזק מהרעש. אך מעבר לכל אלה אורב החשש של הארמנים כי שלטונות ברית המועצות ינסו לנצל את האסון הנורא כדי להשתיק או לסתור את הבעיה האתנית. הבעיות שלהם, דוגמה לניצול כזה הם רואים בהודעה כי משפחות רבות במוסקבה כבר התנדבו לאמץ עשרת אלפי ילדים ארמנים, שהוריהם נעדרים. ממשלת ברית המועצות, לפחות בשלב הזה, איננה מגיבה על דברים אלה ודומים להם. כעת, היא מבקשת להרגיש, יש בעיות דחופות יותר, כפי שאמר שר הבריאות הסובייטי: "כל שעה פירושה עשרים הרוגים נוספים מכל אלף הקבורים מתחת להריסות".

לקראת הבחירות שבדרך

היערכות במיגזר הערבי

כ־150 מהפעילים המרכזיים של מפ"ם במיגזר הערבי התכנסו בגבעת חביבה לסיכום מערכת הבחירות במגזר הערבי, והעלאת הצעות לגיבושה של תכנית עבודה לקראת מערכות הבחירות בהסתדרות וברשויות המקומיות.

באולם הוצגה תערוכה מרשימה של כל החומר המגוון שהוציא מטה ההסברה והכנס נפתח בהקרנת שלושת תשדירי הטלוויזיה בערבית, שזכו לשבחים רבים הן בשל התוכן והן על רמתם המקצועית הגבוהה.

את הכנס פתח והנחה אילן שדה, מהפעילים המרכזיים של מפ"ם במגזר הערבי. דברי פתיחה נשאו יו"ר מטה הבחירות לכנסת ה־12 ומזכיר מרכז מפ"ם, חנן ארז, מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, וח"כ חסיין פארס.

ייצוג בכל נקודה

בנתחו את תוצאות הבחירות ומעמדה האלקטורלי של מפ"ם בציבור בכלל, ובציבור הערבי בפרט, אמר ארז כי למעט ישוב אחד או שניים, מפ"ם מיוצגת בכל נקודת ישוב במדינה, ייצוג העשוי לאפשר פריצת־דרך להרחבת שורות המפלגה. אשר למגזר הערבי, במספר כפרים, כמו סולם, מייסר וברטעה, זכתה מפ"ם במספר הקולות הרב ביותר בין כל המפלגות, והיתה בין המובילות ביישובים ככפר קאסם, כפר יאסיף, טובה, שעב ואחרים.

ח"כ חסיין פארס הדגיש, כי מפ"ם אומנם לא נחלה הצלחה גדולה במגזר הערבי, אך הגיעה להישג מכובד, בהתחשב במספר גורמים, כמו העדרותה של מפ"ם במשך 24 שנה כמסגרת עצמאית, התגברות הקיצוניות הדתית והלאומנית והסתת מפלגות אחרות נגד מפ"ם.

בהתייחסו לאירועים האחרונים קרא פארס לשרי המשטרה והפנים לבטל את היחידה המיוחדת לטיפול בהפרות הסדר במגזר הערבי, ומסר כי בכוונתו לפתוח בעכו לשכה פרלמנטרית שתשרת את תושבי העיר והצפון, יהודים וערבים כאחד.

שייך זועבי קורא שיר בכנס בגבעת חביבה (צילם י. פלגו)

אמירה סרטני סקרה את פעילותה החשובה של מחלקת החברות במגזר הערבי. ולדי בורג, רכז מחלקת הארגון, התייחס ללקחים הארגוניים. שייך זועבי מכפר סולם קרא שיר מפרי עטו. שרה דורון מסניף חיפה דיווחה על הפעולות השונות במגזר הערבי. אידריס מואסי, רכז הדור הצעיר הערבי, סקר את הנעשה בקרב בני הנוער והצעירים הערבים. שפעי חילמי, סגן ראש עיריית עכו, הביע תקווה שמפ"ם תדע לנצל את הישגיה בבחירות במערכות הקרובות.

דרישה לעיתון בערבית

בדיון שהתפתח הועלתה דרישה לעיתון מפ"מי בערבית, ובין הפתרונות — המשך הופעתו של "אל מרסאד".

לטיף דורי, שריכז את מטה ההסברה, עמד על קווי ההסברה שהציגו את מפ"ם כמפלגה יהודית־ערבית. הוא הדגיש, כי מפ"ם נקטה קו ענייני וקונסטרוקטיבי, בניגוד למפלגות אחרות, שברובן הלכו בדרך של השמצות והתקפות אישיות. דורי ציין, שמפ"ם היתה המפלגה היחידה שהוציאה דפדפת מיוחדת לציבור הנשים הערביות וכן לאורחים הבדווים, והודה לחברת הפרסום "אל בוסתאני" על עבודתה.

גם מזכ"ל מפ"ם, אלעזר גרנות, התייחס למפלגות שהתחרו על הקול הערבי לדבריו, למרות שאסור להתעלם מהנתונים האובייקטיביים של ההקצנה במגזר הערבי — מפ"ם תמשיך להיות מפלגה ציונית, יהודית־ערבית.

סיכם את המפגש חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם.

בשטח

בצל האבטלה

על רקע האבטלה המתפשטת בארץ, בעיקר באיזור הדרום, הגיעו ראשי סיעת מפ"ם בהסתדרות ופעיליה באיגוד המקצועי, לסיור במפעלים שונים באיזור אשקלון. אפרים זילוני, יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות וסגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, ושושנה רון, רכזת פעילות האגף לאיגוד המקצועי במפ"ם, סיירו ב"פוכים" וב"תדמורי", שם נפגשו עם ועדי העובדים, היכולים להמחיש יותר מכל את מה שבותרות העיתונים מתארות ב"עלייה מדאיגה במספר דורשי העבודה".

העובדים ונציגיהם תיארו את מצב התעסוקה הקשה באשקלון כ־15,000 מועסקים, ולמעלה מ־1,500 דורשי עבודה. "אנו נחושים בדעתנו לצאת למאבק בכל האמצעים כדי לבלום את גל האבטלה, ובמקביל להילחם על יצירת מקומות עבודה נוספים, בידיעה שמאבק כזה לא יהיה קל. אנו בטוחים שמפ"ם תתייצב לימין מאבקי העובדים באשקלון, נגד פיטורין ובעד יצירת מקומות תעסוקה" אמר לאנשי מפ"ם יו"ר ועד עובדי "פוכים".

זילוני הציג לפני העובדים ונציגיהם את ניתוחיה ותשובותיה של מפ"ם למשבר הכלכלי ולתוצאות הלוואי שלו. הוא יצא נגד פתיחת השוק ליבוא לא מבוקר של מוצרים שונים, הבולמת את הצמיחה, יבוא המחסל את יכולת הקיום של מפעלים מקומיים וגורם לסגירתם ולאובדן מקומות העבודה.

עוד הבטיח זילוני, שכבר בימים הקרובים יעלה בסיעת מפ"ם בכנסת את התביעה לפעולה פרלמנטרית, לרבות חקיקה, נגד הכרסום ברמי האבטלה.

שושנה רון אמרה בפגישה עם נציגי העובדים, כי הגיע הזמן לתרגם את האהדה הרבה שצברה מפ"ם לכוח פוליטי, כדי שהמפלגה תוכל למלא את המשימות החברתיות והפוליטיות שנטלה על עצמה.

מפ"ם עם העובדים גם אחרי ה־1 בנובמבר: יו"ר סיעת מפ"ם בהסתדרות אפרים זילוני, שושנה רון, מ"וועד־ב" והנציגים באיגוד המקצועי, משה יעקב וישראל זילוני, בסיור במפעל פוכים אשקלון בחברת יו"ר הוועד (מימון)

תאורה פנימית

על המתרחש במפ"ם

בעריכת נחום דוניצה

נרות אקטואליים

בנר שלישי של חנוכה התקיימה מסיבה משותפת לגמ"ם ולחלק מפעילי הקבוץ הארצי שהשתתפו במערכת הבחירות. הנרות שהודלקו הוקדשו למאורעות האקטואליים.
מזכיר המרכז, חנן ארז, ציין בדבריו ברכתו את כל אלה שנתנו יד למערכת. אברשקה, אב הבית, קרא פליטון על מה שהיה ומה שיהיה, וכ־90 הנוכחים נהנו מאווירה טובה עם לביבות וסופגניות. (צילם: פלגו)

מברק לעכו

מזכירות מפ"ם במרחב הצפון תובעת לפטר מיד את סגן ראש עיריית עכו המועמד לראשותה מטעם הליכוד, דוד בר־לב.

מחוץ לעולם המושגים

רכז מפ"ם בצפון, אלי ספרן, אמר שיש להוציא את רעיונות הטרנספר לא רק מחוץ לחוק, אלא גם מחוץ לעולם המושגים המילולי והפוליטי.

תביעה ברוח זו הועברה לראש עיריית עכו, אלי דקסטר, במברקים ששיגרו אליו ח"כ פארס, מזכירות מפ"ם במרחב הצפון. במברקים נאמר:

"אנו מבריקים על עמידתך החד־משמעית כנגד תורת הטרנספר מבית היוצר של בר־לב.

"אנו קוראים לך להתנער חד־משמעית מדברי הבלע הללו מזכות הטרנספר ומנושאם.

"תביעתנו, על כן — פטר את דוד בר־לב, ומיד!"

על הנסים ועל הנפלאות אשר חוללו המכבים

עלילותיהם ומלחמותיהם של המכבים, ובראשם יהודה המכבי, חוזרות מדי חנוכה ● רקע מדיני, צבאי, משפחתי ודתי אחר מספקים המקורות ההיסטוריים ● לא, הם לא לאומנים קיצונים ולא היתה זאת מלחמת דת

קיפריס, מבצר חשמונאי בדרך העתיקה ליריחו

סיפורי גבורה רבים קשורה המסורת היהודית לחג החנוכה. לחלק מן הסיפורים יש רקע היסטורי ברור, ואחרים מתובלים בדברי אגדה ובסיפורי נסים.

להארת התקופה תורמים יותר מכל החומר הכתוב שנשתמר, ידיים נוכריות. נותנתו למקורות ספרותיים כגון ספרי המכבים וכן קדמוניות היהודים, פרי עטו של ההיסטוריון יוסף בן־מתתיהו, ואשר הכנסיה הנוצרית היא שהצילה אותן מאבדון. על מקורות אלה נוספים פפירוסים וממצאים ארכיאולוגיים המשמשים זרקור רב עוצמה להארת התקופה.

ההיסטוריון אריה כשר השלים לא מכבר מחקר מקיף שנשען על מקורות התקופה ואלה שאחריה שנכתבו על־ידי נוכרים, ביניהם תושבי הערים היווניות בארץ, והן מעלות תמונה חדשה של המאורעות ההיסטוריים. כשר קיבץ את מחקריו בשני ספרי יסוד: "אדום, ערב וישראל", העוסק ביהודים ועממי ספר בתקופה ההלניסטית והרומית, ואילו הספר השני בסדרה נושא את השם: "כנען, פלשת וישראל — היהודים והערים ההלניסטיות בתקופת הבית השני". שני הספרים ראו אור במסגרת הספריה לתולדות יהודי ארץ ישראל ביד בן־צבי בירושלים.

התקפות שטנה

המערך המדיני והארמיניסטרטיבי של אור הסדר הפורה בכללו זוכים לראייה היסטורית מחודשת. מכיוון שחג החנוכה קשור במתחנו, נסקור את התקופה הידועה כגזרות השמד והמרד החשמונאי. המסורת היהודית עטרה את גזרותיו של אנטיוכוס בגבורות מופלאות. אנו שומעים על מעשי הגבורה של חנה ושבעת בניה, על הריגת זה המגיד בידי מתתיהו, על גזרות כנגד קיום המילה ומצוות הדת היהודית.

כתבר, כי איבת ישראל קנתה לה כחלכים והיכתה שורשים בארץ. יש לזכור כי אין מדובר בארץ בעלת אוכלוסיה יהודית הומוגנית, אלא בגוף משובץ ערים הלניסטיות עוינות המייחסות ליהודים את כל המידות הגרועות. המרי העברי, שעד מהרה זכה ליד מארגנת, ידו של יהודה המכבי, הביא לנצחונות גדולים של הצבא העממי נגד הכוחות השכירים של האויב. המפלות בשדה הקרב הגבירו את התקפות השטנה על עם ישראל ותורתו. כיבושי החשמונאים וניצול עליונותם הצבאית לוו בלהט דתי שהתבטא בהרס התרבות האלילית. אין תימא שהמשטמה והעוינות שגילתה האוכלוסיה כלפי שושלת החשמונאים רק העמיקו.

אריה כשר סבור כי חרף ההישגים בשדה הקרב, הרי שהאויבים המתינו לשעת כושר לפרוע את החשבון עם היהודים. זהו מאבק ישן שנושאיו היו תושבי הערים ההלניסטיות. אוכלוסיה זו נעזרה רבות ברומאים ששמו קץ למעשה לריבונות החשמונאית בארץ ישראל.

הפולחן המזרחי וההלניסטי היה חלק מהוויה של הישוב הזר בארץ ישראל, והניסיון היהודי לעקור אותו מן השורש הוליד איבה והצמיח שנאה.

מזימה שפלה

שנאת ישראל לבשה צורה מעשית בתקופת המרד החשמונאי. הערים ההלניסטיות גילו מעורבות פעילה והשתתפו בפעולות הדיכוי נגד היהודים. בני אותם ערים הצטרפו לחילות הסלאוקיות בכל הקרבות. הגדילו לעשות סוחרי הערים שהמתינו לשבויים היהודים כדי להשתתף ביריד העבדים. שנאה בוטה גילתה העיר יפו. תושביה הנוכרים נקמו כנגד היהודים מזימה שפלה. הם פיתו אותם לעלות לסירות שיביאו אותם אל חוף מבטחים מחשש להתנכלות ההמון ביפו. בלב ים הטביעו את הסירות והיהודים שקעו איתן למצולות ים.

יהודה המכבי פשט על יפו בפעולת גמול נועזת ושיגר את אחיו, שמעון, לחילוץ יהודי הגליל.

יונתן נשלח לגלעד כדי להציל את אחיו מידי רודפיהם שם. המערכה החשמונאית לא היתה אפוא מלחמת דת, אלא מלחמה לשחרור התושבים היהודים מצריהם.

ההישגים הצבאיים ביצרו את מעמדו של יהודה המכבי, והיהודים זכו להכרה בזכויותיהם. לאחר מותו (ב־161 לפנה"ס) המשיכו אחיו במערכה נגד ההתנכלות המכוונת מצד הערים ההלניסטיות בתושביהן היהודים. מותו של המכבי, לפי הכתובים:

"ויהודה המכבי היה חונה באלעשה ושלושת אלפים איש בחור איתו. ותהיה המלחמה ארוכה ותכבד ויפלו חללים רבים מאלה ומאלה. ויהודה נפל והנשארים נסו" — במלים אלה חותם ספר המכבים א' ט' את פרשת חייו ומותו של יהודה המכבי. היכן היתה זירת הקרב? האם ניתן לזהות את מקום ההתרחשות ההיסטורית? למעלה מאלפיים שנה חלפו מאז אותה מערכה עקובת דם שבה מצא יהודה המכבי את מותו. אתר אלעשה, בו ערכו המכבים את שורותיהם וממנו זינקו לקרב, נמצא באדמת מישור המשתרעת ממערב לעיר רמאללה. המקום שהיה עד לפני כשני עשורים ריק, מאוכלס עתה בצפיפות ונמצא לא הרחק ממזלג הדרכים ירושלים־צומת חורון־רמאללה. יש המזהים את אלעשה עם שרידי חורבה קטנה בשם אלעשה שבצר הדרך הגולשת לבית חורון וללטרון. המבואות הדרומיים של רמאללה, ההופכים בהדרגה לפרבר מבונה של העיר ההולכת ומתפשטת על סביבותיה, נראים הולמים את נתוני הקרב שהתנהל באזור.

כוחות דלים

כשניתן אות ההסתערות כבר לא עמדו לרשותו של המכבי 3,000 איש, אלא נותרו עימו 800 מנאמניו. שלושת אחיו יונתן, שמעון ויוחנן התחלקו עימו במעמסה. לאויבו בכחידס היו גייסות גדולים שבאו עימו מסוריה דרך בקעת הירדן ויריחו. הערכות שונות אומדות את הצבא היווני ב־15־20 אלף חיילים ו־2,000 פרשים. מדוע היו כוחותיו של יהודה כה דלים? ייתכן והמספר 800 מוגזם ועוצמתו הצבאית של יהודה היתה גבוהה יותר. כנראה שזהו ניסיון לתרץ את התבוסה היהודית. מאידך גיסא ברור שרבים מהמורדים חשו שהמטרות הדתית הושגו, ואילו המטרות המדיניות לא יצרו הזדהות עמוקה.

הקרב האחרון התנהל במישור שבין רמאללה ואל־בירה. הצבאות היווניים ערכו את שורותיהם בשיטת הפאלאנקס: הפרשים נפרשו גדודים, גדודים. הקשתים נערכו בעורף ונושאי הכידונים סגרו מסביב ליהודה שנותר ללא בני הכפרים, אנשי המילואים שלו.

עמדה בפניו דילמה קשה, אם יסיג את צבאו, תהיה זו מפלה מוחצת עוד בטרם קרב. אם יילחם נגד הצבא העדיף, רק בדרך נס יחלץ מתבוסה. אנשיו של יהודה היו חבורה כלבבו, קבוצת לוחמים העשויה ללא חת. עימם הכריז על המרד ואיתם עשה דרך ארוכה, רצופת קרבות ודם, שנמשכה שש שנים.

יהודה המכבי ידע, כי הקרב יהיה קרב אכזרי, קרב של מעטים מול רבים. ספר המכבים מתאר את הכרעתו של יהודה ואת הדרך בה בישר עליה לאנשיו: "אחי. הלילה לנו לעשות את הדבר הזה ולנוס מפני אויבנו. אם קרב יומנו ומתנו בגבורה, בעד אחינו ובעד עמנו, ולא נעזוב את שדה המערכה". הטקטיקה בה בחר היתה פשוטה. מול היתרון המספרי של האויב העמיד את בכירי לוחמיו, כשחוד המחץ מכוון לעבר הכוח המגונן על המצביא היווני. אם יפגע במפקד העליון, יוכרע הקרב ללא מאבק מר. זה היה נשקו הסודי של יהודה, מאז הקרב הראשון נגד אפולוניוס ועד לניצחון נגד ניקנור.

קבורה בנחלת המשפחה

אלא שנשק זה הכזיב. בכחידס, שר הצבא היווני המנוסה, למד להכיר את תכסיסיו של יהודה המכבי, עימו נפגש כבר בעבר. הוא וצבאותיו כפו הפעם את ההתנגשות הצבאית על יהודה באדמת המישור. כאן היו היוונים במגרש הביתי שלהם ואילו יהודה, שעיקר כוחו בא לו מתקיפת פתע במעלה דרך הררית צרה ומפותלת, לא יכול היה לסגת.

תחילה פיצלו היוונים את שורותיהם ויהודה היכה בכוח מחץ רב באגף עליו ניצח בכחידס. היוונים פתחו בנסיגה לעבר ההר ויהודה, בראש לוחמיו המשולהבים, דלק בעקבותיהם. אולם עד מהרה הכריע היתרון המספרי העצום. הזרוע היוונית השנייה סגרה על חיל המכבים הקטן והמלחמה היתה למכבים מלפנים ומאחור. יהודה וקומץ נאמניו לא השליכו את חרבם עד שהשיגם המוות. היו אלה אחיו האוהבים שחילצו את גופתו משדה המערכה והביאוה לקבורה בנחלת המשפחה במודיעין.

ארגונים פוליטיים הפועלים במדינות הנמצאות תחת שלטון זר והשואפים להגיע לעצמאות, יודעים יפה, כי קשרים טובים עם מעצמות אחרות ישמשו להם כרטיס כניסה למערכת היחסים הבינלאומיים.

סוד זה היה ידוע לראשי המדינה בדרך ששאפו מאז ימיו של הרצל לרכוש את אהדת המעצמות לרעיון הציוני, וסוד זה כנראה לא נעלם מיהודה המכבי.

נצחונותיהם הגדולים של היהודים בשדה הקרב הביאו את החשמונאים להכרה שאין להסתפק בהחזרת הזכויות הדתיות, אלא לשאוף גם לעצמאות מדינית. זהו סיום המערכה הדתית לפי לשונו של י. קלויזנר וראשית המאבק הלאומי.

חוזה מדיני ראשון

תחילה היתה זו כמיהה בלבד, אולם בעקבות הנצחונות הסבה הכמיהה למטרה שאליה יש לשאוף בכל תוקף. ראשית מעשהו של יהודה המכבי, שניחן בתבונה פוליטית מפוכחת, היתה לקשור קשרים עם הרפובליקה הרומאית האדירה, שתחום התפשטותה הגיע גם למזרח הים התיכון. היהודים גם הם לא היו בבחינת נעלם לרומאים, שכן מאז ימיו של אלכסנדר מוקדון שמע עליהם העולם העתיק יותר ויותר. צירי רומא אשר שהו בתקופת המרד באנטיוכיה, הציעו אף הם את תיווכם לשני הצדדים המתכתשים.

כיוון שהיחסים בין רומא למלכות הסורית היו מתוחים על רקע המאבק על ההגמוניה באסיה הקטנה, ניצל יהודה המכבי שעת כושר זו לרכישת הכרתם הרשמית של הרומאים במעמדו העצמאי. למטרה זו שיגר לרומא שני נציגים רמי יחס, אשר שמותיהם היווניים — אופלימאוס ויאסון — נותנים להבין כי דיברו גם בשפה זו.

השליחים כרתו "ברית ורה" עם הסנאט הרומי אשר נוסחה נשתמר בספר החשמונאים. זהו אם כן החוזה המדיני הראשון בין מדינת היהודים העומדת להיוולד ומדינה זרה, שמאתיים ושלושים שנה אחר־כך שרפו חייליה את בית המקדש בירושלים.

בהתאם לתנאי הברית התחייבה רומא לסייע ליהודים בעת מלחמה, תמורת התחייבות דומה מהצד היהודי. הסנאט הרומאי אף ציווה על בני אחד האיים לכבד את הצירים והיהודים בעת שובם למולדתם.

כיוון שבאותם ימים לא ישבו שגרירים תושבים בשתי הבירות, נזקקה ברית הידידות לחידוש וחיזוק מדי פעם. גם כאן עומדות לרשותנו התעודות המלמדות על המשך טיפוח קשרי הידידות בין בני השושלת החשמונאית והרפובליקה הרומאית.

אחוזת הקבורה המשפחתית במודיעין (צילום: בצלאל עמיקם)

כנס מקבלי הסרטיפיקטים

לאביב 1989 מתכננת אגודת ידידי האוניברסיטה העברית כנס "מקבלי הסרטיפיקטים של האוניברסיטה העברית". בראש הוועדה המארגנת עומדים נשיאת הוועד העולמי, רעיה ינלום, עו"ד חיים צדוק, העיתונאי שלום רוזנפלד וחבר הוועד המנהל של האוניברסיטה, שלום דורון. הם מגמוניים של למעלה מ־2,000 איש שעלו לארץ בשנות השלושים, לאחר שקיבלו ממשלת המנדט סרטיפיקטים כסטודנטים של האוניברסיטה העברית. במקביל לתכנון הכנס, נערך עתה מבצע לאיתור מקבלי הסרטיפיקטים החיים בארץ ובחו"ל וכבר ידוע שיש ביניהם כמה ממנהיגי ישראל בעבר ובהווה, חוקרים, בעלי שם ואישי ציבור — מוסרת רקפת מינץ, רכזת עיתונות ישראלית באוניברסיטה.

גן שיקומי בחיפה

אגודת ידידי אילי"ן בקנדה תקים גן ירק שיקומי במרכז הספורט של אילי"ן בחיפה. האגודה אימצה את מרכז הספורט ומקווה להשקיע בהקמת הגן 500 אלף דולר. על כך מסרה נשיאת האגודה, מרתה סוארה, המבקרת עתה בארץ בחברת בעלה ג'ייקוב, המכהן כנשיא שותף באגודה. מרתה סוארה וג'ייקוב הקימו בשנת 1973 את האגודה ומאז הוקמו בקנדה 60 סניפים, הפועלים ללא מנגנון ארמיניסטרטיבי, כשכל הפעילות מתנהלת בבתים פרטיים. אשתקד הצליחה האגודה לאסוף בשביל אילי"ן תרומות בשווי 500 אלף דולר. בתמונה (מימין לשמאל): ג'ייקוב סוארה, עוזי פרלה מנהלת אילי"ן, מרתה סוארה וחבר הנהלת אילי"ן, שמואל הרשפלד ורעייתו.

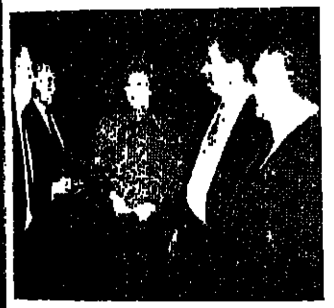

ברחובות גם

מרכז הדרכה חדש של תנובה נפתח ברחובות, ביוזמת מנהל המחוז, מיכאל קרן. המרכז ישרת את אוכלוסיית הדרום — נשים, גברים, תלמידי בית־ספר ואנשי צבא, הנבחרים לחידושים קולינריים. המרכז כמו אלה שבתל אביב, ירושלים וחיפה, מציע מגוון של קורסים והתמחויות, בהנהלתה והדרכתה של ה... הררי, תזונאית ומורה לכלכלת בית. אורח ירצו וידגימו גם טבחים ו... ידועים.

ברעננה רוצים גברת ראש עיר

32 אחוז מתושבי רעננה מעוניינים שאשה תכהן בתפקיד ראש העיר לאחר הבחירות המוניציפליות הקרובות — עולה מן הסקר שערך ד"ר אבי גריפל, מתוך למינהל ציבורי באוניברסיטת ירושלים, המתמחה בסקרי דעת הקהל. הסקר כלל ראיונות עם 270 תושבי העיר ולמעלה מ־75% מהם שמעו על רינה בר־טל, הרצה ברשימה עצמאית והיא, אגב, האשה היחידה בארץ המועמדת לתפקיד ראש עיר. בר־טל, בת למשפחת יורדים, חזרה ארצה לפני מספר שנים אחרי שהות של 17 שנה בארצות הברית (שם הופכת משרת ראש עיר למשרה נפוצה). היא מכהנת כמזכירת נעמת ברעננה, ומאחר שלא נבחרה כמועמדת מטעם מפלגת העבודה החליטה לצאת ברשימה עצמאית.

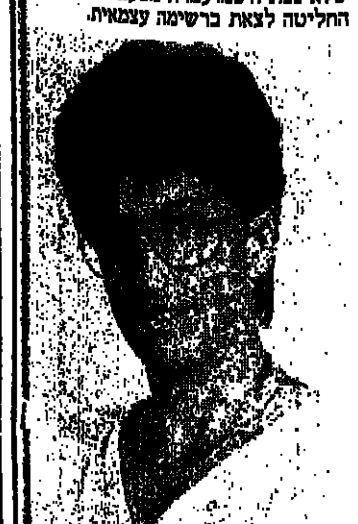

עוד עומד על הראש

בקבוקים שיש לאחסנם כשהם "עומדים על הראש" הפכו לנורמה. תלמה ממשיכה להוליד בהם את מוצריה, מסדרת המוצרים הנוזליים והחידוש האחרון הוא ממרח סנדוויץ' (מיונז עם ירקות 76.6 ש"ח) ומיונז ... (4.17), המצטרף לשורה שלמה של מיונזים של הפירמה, הזוכים כבר 6 שנים בתואר "אולי הטובה ביותר". היתרון של הבקבוק החדש העומד על הראש הוא בכך שהמגמה ... ממנו מוצר, והפייה מאפשרת ציור קישוטי.

מגבית ויצו ישראל

בראשית ינואר 1989 פותחת ויצו ישראל במגבית השנתית שלה. פעילות ויצו נפרסת כל פני כל חיי אדם וחותמה על החברה בישראל ניכר בכל שטח, למעשה אפשר לומר — בלי לחשוש מדיבורים גבוהים מדי — שההיסטוריה של מדינת ישראל היתה נראית אחרת ללא ויצו. זאת רק תזכורת, נושא המגבית עוד יחוזר.

מבצע נרות

בימי החנוכה יצאו תלמידי בתי־הספר התיכוניים קלעי ובן־צבי בגבעתיים למבצע נרות. ביוזמת שולה גוטליב, מנהל בית יד לבנים ורכזת קליטה בעיריית גבעתיים חילקו התלמידים נרות חנוכה לכל המשפחות השכולות שבעיר וגם לעולים חדשים שהשתקעו השנה בגבעתיים — מוסרת כרמלה זיילברשטיין, דוברת העירייה.

מנקה ומחטא

נכון שחסר לנו תכשיר ניקוי רב־תכליתי, כמו חצי תריסר אחרים שעומדים על המדפים בכל מרכול? נראה שחסר, כי חוגלה כימיקלים (פיסגה) פיתחה והוציאה לשוק את "פנומן", נוזל רב־שימושי לניקוי כללי. אצלו ניקוי פרושו גם הסרת שומנים — מסירים, תנורי אפיה, כיריים, משטחי שיש, קרמיקה, פורמייקה ופלסטיק, חלונות, תריסולים, רצפות ובטח משהו שכחנו. בהזדמנות זאת הוא גם מחטא ובכלל הוא מרוכז מאד וחסכוני, לניקוי רציני רצוי לדלל חצי כוס נוזל בליטר מים, לניקוי רגיל ־ כוס בדלי. הפנומן נמכר בבקבוק מפלסטי עבה וצהוב, שהמילים "לא למאכל" הוטבעו עליו בבירור, אבל ליתר ביטחון הוא מכיל "ביטשרקס", חומר מר, הגורם לכל ילד שניסה לטעום לירוק מיד את הכל. אי אפשר לוותר על היד משפשפת, אבל הריח נעים, הוראות השימוש ברורות — מה עוד נוכל לדרוש מפנומן? 5.00 — 5.50 ש"ח לפי מקום המכירה.

בגוון גחלים לוהטות

איפור החורף של מקס פקטור נושא שם אופטימי "קשת בענן" והוא מבוסס על תכשירי הסידרה סווריש פורמולה. "המעניקים מגעי חום ויוצרים מראה ערב בוהק: סמקים בגווני קרמל־זהוב או ורוד עדין; שפתונים בגווני זהב־לוהט וורוד־כסוף וצלליות בגווני גחלים לוהטות (חום־שחור שזור ארום) וסגול־בוהק. להשלמת המראה המסקרה ועפרונות לתיחום העין בגווני חום־חם ואפור־עמוק". סוף ציטוט. מי שקונה שני מוצרים מסידרת החורף מקבל חינם עפרון תיחום. המחירים בין 13 (שפתון) ל־21 (סומק) ש"ח

אינטימי, לנשים בלבד

חברת התרופות מריארם, המשווקת בארץ סבון נוזלי אינטימי מסדרת "ליגיניה" יצאה עתה לשוק עם מוצר חדש מסדרה זאת: ממחטות נייר לחות הספוגות בסבון נוזלי זה. ליגיניה הוא סבון נוזלי אנטיספטי, ריחני ודרגת החמציות (PH) שלו זהה לזו שבבתית האשה. לדברי היצרן שטיפה יומיומית קבוע בו מהווה טיפול מונע בפני חיידקים, זיהומים, הפרשות ואולי גם מחלות מין. הממחטות, שהן תוספת לסבון, נתונות באריזה הרמטית, 10 יחידות בקופסה קטנה, שנוח לשאתה בארנק. הסבון (200 מ"ל) והממחטות (אריזה של 10 יחידות) נמכרים ביחד תמורת 24.90 ש"ח, אבל עכשיו (לא מסרו לי עד מתי) יש מבצע היכרות והמחיר ירד ל־16.99 בסופרפארם ול־18־20 בבתי המרקחת.

זה מה שיש

למען ילדים חולי סרטן

"עמותת חיים" מיסודו של חוג ידידי מרכז סמבור בבית־חולים בילינסון, החלה באיסוף מאה אף דולר הנדרשים להשלמת בנייתו של האגף לאשפוז לילה לילדים חולי סרטן. מרכז סמבור משרת כ־800 ילדים מכל רחבי הארץ, הסובלים ממחלות דם ומגידולים ממאירים. פרופסור רנה זייצוב, מנהלת המרכז מוסרת כי היום נגע שיעור ההצלחה במלחמה בסוגי הסרטן בקרב הילדים המטופלים בין 60 ל־90 אחוז. האגף לאשפוז לילה יוצר תנאים אופטימלים לטיפול בילדים במשך כל שעות היממה. באגף החדש יוקמו חדרים סטריליים, כמו חדרי ניתוח ובהם יאושפזו עד 12 ילדים, שהטיפול האינטנסיבי בהם חושף אותם לזיהומים קטלניים. ביום ג', ה־20 בדצמבר תיערך בהיכל התרבות הופעה למען עמותת חיים, בשיתוף אמ"י. הבטיחו את השתתפותם: אדם, אילנית, אביטל, אילנית, אבי טולדנו, דורון מזר, הבטלנים, התנועתרון, חיים משה, להקת מפוחיות, מוני מושונוב ובר־אבא, נורית גלרון וסי הימן.

פרסום על ביצה

בתערוכת מדיה 89, הנערכת במלון הילטון התל־אביבי ב־12 ו־13 בדצמבר, יוצגו צורות שונות ומשונות של פרסום, אך אין ספק שבהביצים המפרסמות את קודק ימשכו תשומת לב. קודק היא הראשונה בעולם המפרסמת על גבי ביצים. חברת "גולדן אגס" מכרה את הזכיון להפעלת הרעיון בעולם כולו, לחברה בינלאומית בשם EGGVERT ובימים אלה נחתמים חוזים במדינות שונות.

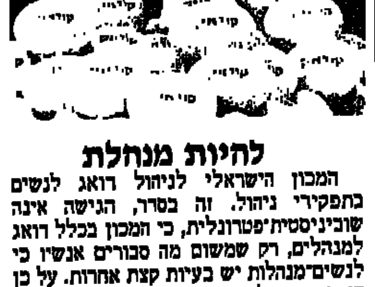

להיות מנהלת

המכון הישראלי לניהול דואג לנשים בתפקידי ניהול. זה בסדר, הגישה אינה שוביניסטית־פטרונלית, כי המכון בכלל דואג למנהלים, רק שמשום מה סבורים אנשיו כי לנשים־מנהלות יש בעיות קצת אחרות. על כן הן מוזמנות לסדנאות וימי עיון, כגון הסדנא בנושא "פחד מכשלון, פחד מהצלחה" שתתקיים ב־20 בדצמבר, בהנחיית רבקה נרדי ממכון נ.ג.ו.ה. או לסדנא בנושא "האצלת סמכויות, כלי עזר בידי המנהלת", ב־27 בדצמבר, בהנחיית אורה וגנר. הסדנאות ייערכו במלון דן, תל־אביב, בשעות 9.00־17.00. דמי השתתפות לנרשמים עד יום האירוע (03.257202) — 210 ש"ח, ביום האירוע (עד 9.00) — 250 ש"ח. לחברי המרכז הישראלי לניהול 20 ש"ח פחות.

חברו הטוב של הווישר

לקראת החורף החלה חברת פז בשיווק נוזל חדש, המיועד לניקוי שמשות כלי הרכב. את "פלזון" מכניסים לתוך מכל נוזלי ההתזה ברכב והוא מותז על השמשה. פלזון מוכן לשימוש, אין להוסיף לו מים והיצרן מבטיח שהוא מסיר מהשמשה משקעי שמן, פיח וחרקים הנדבקים בה בזמן הנסיעה. הניקוי יעיל, היבוש מהיר ואינו משאיר עקבות. הוא גם מונע — דבר היצרן — משקעים וסתימות בצנרת והפיות ההתזה. פותח ע"י "פזכים" ומשווק בתחנות פז ועוד באריזה בת 2 ליטר, תמורת 4.30 ש"ח.

יריד המטבחים

ב־15 בדצמבר ייפתח במרכז הבנייה שברמת־אביב יריד המטבחים. 24 חברות המשתתפות בו יציגו מגוון גדול של מוצרים, החל במטבח מושלם, המותאם לתנאי המקום ועד לאביזרים בודדים, כמו כיורים, ברזים, משטחי עבודה וכו'. קצת מהחידושים: פתרון לאחסון מכשירי חשמל, אור כיורים נמוך משאר המטבח, כיור אלכסוני המאפשר גישה נוחה לברז, מטבחים ניידים ושורה שלמה של עיצובים, כל אחד יפה מחברו והמחירים בהתאם. במרכז הבנייה מצפים לבואם של כ־20 אלף איש, לכן תהיה התערוכה פתוחה עד 24 בדצמבר, בימי חול בין 15.00 ל־22.00, ביום ו' מ־9.30 עד 13.00, במוצאי שבת עד חצות. הכניסה 5 ש"ח, לחיילים ונוער חינם.

ספרים למדרך

אין זכר לקו הירוק

אטלס כרטא
עורך ראשי: אריה שחר
הוצאת כרטא ומשרד הביטחון.

בהכנת אטלס זה — מגלה המו"ל בגאווה, בקומוניקט המצורף — הושקעו שלוש שנים רצופות של עבודה ומחקר בבנק הנתונים הכרטוגרפי. הצוות שהועסק בפרוייקט כלל עורכים, גיאוגרפים, בלשנים, מתרגמים, עורכי כרטוגרפיה, מעצבים גרפיים־וטיפוגרפיים, שרטטים, מעמדים ומנוטורים — בסך הכל יותר מ־40 איש, ללא אנשי דפוס וכריכה.

האטלס באמת יפה. מעודכן מבחינה כלכלית, חברתית ואפילו מדינית עד כמה שזה אפשרי בימים טרופים אלה של תמורות מדיניות תכופות. כלולות בו בסך הכל 328 מפות, כולל מפות עולם ו־47 מפות ערים בקנה מידה 1:50.000, בנוסף ל־32 דיאגרמות וחתכים.

כמו כל אטלס המכבד את עצמו גם זה פותח במפת השמים, ההולכת ומצטמקת למפת שביל החלב ומערכת השמש, אחר כך עוברים לישראל (במגלומניה זאת לוקים כל האטלסים, הפותחים במפות לוקאליות) ומקדישים לה מפה פיזית, החלוקה לנחוות, גיאולוגיה, קרקעות, גידולים, מחצבים, תעשיות, 8 מפות אקלים, אוכלוסיה והתיישבות לפי סוגיה ותקופותיה, מפת תעסוקה ומפות הערים הגדולות. בסך הכל הוקדשו לישראל 15 מפות ואפילו באחת מהן, למען הדיוק ההיסטורי, לא צויין הקו הירוק. ארץ־ישראל היא שלמה ובלתי מחולקת על כל מפותיה, הפיזיות, החברתיות והכלכליות.

סביב ישראל משתרע המזרח התיכון ואגן הים התיכון (ומעירך עד גיברלטר) ורק אחר־כך מגיעים לאסיה — פיזית, מדינית, כלכלית... מדינות ענק כמו ברה"מ, ארה"ב, הודו או סין מחולקות למחוזות, מדינות או מועצות. כמעט כל בירה גדולה זוכה למפה בקנה מידה 1:50.000, לא די גדולה כדי למצוא כתובת, אבל מספיקה בכדי להבין את הטופוגרפיה הכללית.

מעניינת במיוחד השוואת מפות מ־1914 (לפני מלחמת העולם הראשונה), לאלה של ימינו. באירופה הוסיפו גם מפת ביניים של 1937. אירופה, אפריקה, כל האמריקות צפונית, דרומית ומרכזית, אוסטרליה, אוקיאניה, אנטארקטיקה ובחזרה אל העולם השלם. איך רואים אותו גיאולוגים, מטיאורולוגים, כלכלנים, תיאולוגים, סוציולוגים, דמוגרפים ואסטרונאוטים מלמעלה. בכריכה האחורית תצלומי הירח וכדור הארץ במסלולו, אבל לא לפני אינדקס (מפתח שמות) המאפשר ־גם לפותרי התשבצים־ למצוא את מקומם של מאות אתרים, החל ב"אאוגה־שימה" (אי) וכלה ב"תת־לית" (וארדי).

האטלס מיועד לתלמידי תיכון והמו"ל מקווה שהוא יחליף את אטלס ה"ברוור" המפורסם. אכן, "כרטא" מעודכן יותר ומפורט יותר וגדול יותר בהיקפו בכ־25 אחוז. מי שיש לו "ברוור" בבית אולי ישקול הוצאה של 89 ש"ח, אך מי שזוקק לאטלס ואחד כזה רצוי שיהיה בכל בית, גם אם אין בו ילדים בתיכון — ירכוש בוודאי את זה של כרטא". בבוא העת נצטרך לעדכן ב־15 מפות את הגבול המזרחי של מדינת ישראל. (צב"ש)

הפודרה חוזרת לשולחן האיפור

מאז שהאנושות מכירה את סודות הקוסמטיקה, הפודרה היא הבסיס של כל איפור. בהתחלה ידעו רק על הפודרה הלבנה, ואנו מכירים את יפי הפנים הסיניות אשר שמרו על צבע עורן הבהיר ובעל המראה השקוף. מאוחר יותר מצאו חומרי צבע שהוסיפו לאבקה הלבנה את הגוונים השונים, החל בצבע קליפת הביצה, דרך הוורוד וכלה בחום.

הלנה רובינשטיין, החברה הוותיקה לטיפוח היום, שקודם כל דואגת לבריאות העור, חוזרת לשימוש בפודרה, אך זאת לא אותה הגברת ולא אותה האדרת. רק האבקיות נשארה והאחסנה בתוך קופסה מאוד מיוחדת, השומרת על טריות ויובש החומר ומאפשרת לאשה שימוש קל, מבלי להפריח סביבה ענני פודרה. הודות לתהליך טכנולוגי חדיש ומיקרוניזציה התאפשר ייצור פודרה בעלת מירקם עדין מאוד. לדברי דורית, יועצת היופי של החברה, מעניקה הפודרה החדשה לפנים מראה של אחידות והעיקר — אינה מייבשת את העור. הדבר מתאפשר הודות לשילוב של שני חומרים: אבקת מגנזיון והחומר Amihope.

אך לא רק פודרה שייכת לחידושי החורף אלא עוד כמה מוצרים, כגון מריחת "קונטקט פיניש", המייק־אפ שניטיתי, והפעם בלב שלם אוכל לומר שזה יופי. אמרו לנו שהקונטקט פיניש מהווה מהפכה טכנולוגית, בסיס האיפור הראשון המיוצר עם פיגמנט המצופה בחומצות אמיניות. החומצה האמינית קושרת את שרשרת החלבון הטבעי שבטבע, בחומצות האמיניות נמצאים יונים חיוביים ושליליים.

הפיגמנט המצופה חומצה אמינית נקרא חלקיק ביו־קונטקס, הוא גם מסנן את קרני השמש (חשוב מאוד).

החידוש השלישי הוא קשת של צבעים. צבעי האיפור חייבים להתאים לגוון העור הטבעי. גוון עדין של ורוד על הלחיים הולם עור בהיר, ורוד אפרסק — מתאים לעור כהה יותר ותום חלודה — לעור שזוף. אצל הלנה רובינשטיין הכינו שלוש מערכות צבעי איפור לשלושה טיפוסים של גוון עור נשי, הקשור גם בצבע השיער. הדבר מקל במיוחד על עבודתן של דיילות היופי, שלעצתן כדאי לשאול.

חיה יוסף

אוסטרליה מתפלגת

גיאולוגים אוסטרלים טוענים, כי יבשת אוסטרליה נמצאת בראשיתו של תהליך גיאולוגי, שבעוד כמה מיליוני שנים יביא להתפלגותה. רוב רובה של היבשת נע צפונה, לכיוון אינדונזיה, במהירות של 5 סמ' לשנה ואילו חלקה, ברוחב כ־400 ק"מ נע לכיוון הנגדי. הגבול בין שני החלקים ה"נודדים" עובר בדרום היבשת, מאלבני עד קאדרו, 200 ק"מ צפונית־מזרחית מפרת. המדענים ביססו את תהליכתם על כך שהאזור "הגבולי" עתיר בזעזועים טקטוניים. מאז רעידת האדמה במקרינג, ב־1968, גדל פי־5 מספר הרעשים על קו אלבני־קאדרו. מדי שנה נרשמות באזור כ־500 רעידות אדמה, לא כולן, כמובן, מסוכנות.

פצועים בהפגנה בלאסה נגד השלטון הסיני בטיבט

רויטר, סייץ

סקינג. משטרת סין פתחה אתמול באש על מפגינים טיבטניים בלאסה, ופצעה מספר אנשים, ביניהם אורחית זרה, שנפצעה ממספר כדורים בזרועה — מסר טלפונית עיתונאי מערבי הנופש בטיבט.

התקרית אירעה אחרי הפגנה של כ־30 טיבטניים במרכז לאסה, נגד הנוכחות הסינית, ביום השנה ה־40 להצהרת זכויות האדם. המפגינים נתקלו בסיור משטרה סיני שפתח באש.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965 (להלן החוק)

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6586 חלקה 310, 24, רחוב ברנר. מבוקשת הקלה לקומה נוספת, דהיינו: 4 קומות על עמודים, במקום 3 קומות על עמודים.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.
ב. וולפוביץ,
יו"ר הועדה לתכנון ובניה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„מבוא העמקים"
חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הוגשה למשרדי הוועדה המקומית „מבוא העמקים" נצרת עילית בקשה להקלה בתיק מס' 86/88. מוגש ע"י ה"ה מוברא + אברהים זיתון מישוב כ. כנא, גוש 17391, חלקה 8. מהות ההקלה: אי־שמירת מרווחים מהגבול.
את ההתנגדויות אפשר להגיש למשרדי הוועדה המקומית, רח' כרמל 2/5, נצרת עילית, תוך 14 יום מתאריך פירסום מודעה זו.
ישראל קניג,
יו"ר הוועדה

הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של
נהריה
הודעה עפ"י סעיף 140, 820, 910 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה

ניתנת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 (1), (2) לחוק התכנון והבנייה הנ"ל, כי הוגשה בקשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה של נהריה, לניתן הקלה בקווי בניין, דהיינו: בניית תוספת מגורים, בקו בניין 4.00 מ' ולפי הקיים לאחר הפקעה לצורכי ציבור) בצד הצפוני ו־4.14 מ' בצד המערבי, פרט לגזוזטרה הנמצאת בקו בניין 3.14 מ' במקום 5.00 מ' המותרים, שעל החלקה 265, בגוש 18172, רח' אחד העם, עיר נהריה.
את התכנית אפשר לראות במשרדי הוועדה המקומית, בעיריית נהריה.
לכל מי שיש התנגדות, יוכל להגישה תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.
ח. לבב — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבנייה — נהריה

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
„הדרים"
הוד־השרון, דרך רמתיים 36, טל' 052־421178
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לוועדה המקומית לדיון, בקשה להקלה חלקית במגרשיאל, הוד־השרון, בגוש 6412, חלקה 49, על־ידי עו"ד בר־אל רן, בשם בעלי הנכס, והמהות הקלה, היינו: סטיות בין לוח השטחים המופיע בת/ב מאושרת ובין המוצע בתכריטי החלוקה.
כל המעוניין, אם כבעל ואם מבחינה אחרת, בקרקע, בבניינים או בנכסים אחרים שהתכנית משפיעה עליהם, יוכל לעיין בהעתקי התכנית במשרדי הוועדה המקומית בשעות הקבלה הרגילות, ולהגיש התנגדויות מנומקות בכתב לתכנית תוך 21 יום מתאריך פרסום זה.
צבי חיות — יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה „הדרים"
תאריך: 22.11.88

הועדה המקומית לתכנון ובניה
עירית אילת
הודעה עפ"י סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדת בנין ערים המקומית אילת — בקשה למתן היתר לשימוש חורג מתב"ע 2/03/105/6 לתקופה של 5 שנים.
מהות הבקשה: הקמת מבנים זמניים כסוג אשקובית לצורך מגורים לעובדים.
שם המבקש: חברת אסטרום.
כל המעוניין יכול לעיין בבקשה ובתכנית המצורפת אליה ללא תשלום, במשרד הועדה המקומית לתכנון ולבניה אילת.
כל הרואה עצמו נפגע או עלול להפגע מעניין התריגה, רשאי להגיש התנגדות לבקשה האמורה תוך שבועיים מיום פרסומה של הודעה זו בעיתון.
רפי הוכמן
יו"ר הועדה

מרחב תכנון מקומי
השומרון

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה–1965, כי הוגשה בקשה זו 2145 — מלמד אברהם ופולה, גוש: 11302, חלקה: 10, זכרון־יעקב, שבאישורה יש משום הקלה לעניין קומה נוספת.
התנגדויות מנומקת בכתב, אפשר להגיש תוך 14 יום מפרסום הודעה זאת, לוועדה המקומית השומרון ות.ד. 58, זכרון־יעקב — 30950.
שלום ברזילי — יו"ר הוועדה המקומית, השומרון
30.11.88
כ"א בכסלו תשמ"ט

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת תכנית מיתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז ובמשרדי הוועדה המקומית לתכנון ובניה נתניה, הופקדה תכנית מיתאר מקומית הנקראת: „תכנית מספר נת/67/229".
השטחים הכלולים בתכנית ומקומם:
ישוב: נתניה; רחוב: וייס 6–8; גוש: 8240, חלקות 65, 66, 78.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד מאזור מגורים לאזור מגורים מיוחד.
ב. תוספת יחידה אחר (לכל בניין קיים בן 8 יח"ד תהיינה 9 יח"ד).
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על־ידי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על־פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הוועדה המחוזית האמורה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.
התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם כן הוגשה בכתב בפירוט הנמקות ובליווי תצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.
דב שיש — יו"ר הוועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז מרכז

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

09.00 עד כאן — חדשות קול ישראל — רצף דפי הטלטקסט. 09.05 שעת כושר. 09.15 מיקי ודונלד. 09.40 כלי טורות — ביניים 3. 10.05 נר בג'ייקה — פרק אחרון: הדאה לי אל הדרך את ביתי. נר מג'ייקה מתכונן לשוב לווליפרנגלט ולסיים את לימודי הקוסמות. 13.30 ידידות עם שחר — דורה מרים מתקשה לסלוח לברנארד על הריגת הכלב, כן, הוא עוזב ליקנדה. רוואנה מתגייסת שוב לפייס ביניהם והיא שולחת את כלבתיהים אל הנופש. 11.00 פיצוחי חנוכה. 11.30 חנוכאן — דפי טלטקסט מיוחדים לחנוכה ובהם חידות נושאות פרסים. 11.35 שלגיה בנאה ה־20' — הנסיך המתכוון. שלגיה וסאלי כרורות בענייני הדויה. ליליאן בכינה שיקוי הרויה שבעצם מכוון את השותה נימנה. ריק שותה את כל הקנקן ומתחוון לגורל שלושים ס"מ. 12.00 המוהיקאני האחרון. 12.30 כלב בואר — יצירת הקאבוקי הנפלאה קוטניגורה, כפי שביים אותה הכוראוגרף המהולל מוריס בואר, עבור הבלט של טוקיו. 14.00 עד כאן — רצף דפי הטלטקסט. 14.05 האוניברסיטה הפתוחה — כדור הארץ — מכתש רמון (חלק א'). ביסורת ישראלית — פגישה עם משה שמיר (חלק א'). 15.00 הי בינבה — בינבה נחטפה — ועם שומר שני ברונים שיחפשו את בינבה. אך בינבה התכנה צוחקת מהם לכל אורך הדרך וכו'. 16.10 רחוב סומסום — חנוכה — מוישה מכין סופגניות. — אכל איפה הריבה. 16.40 שעת כושר. 16.00 הקוסם מארץ עוץ — היכן היצירה. 16.25 כך היו חיינו — כליין. בסתיו 1940 החלו הפצצות גרמניות על לונדון. 17.00 ערב חדש — מנחה: דן מרגלית. 17.30 קח סיכון — שעשועון לילדים בני כל הגילים. חידונים, משימות בלתי אפשריות ומסלול מכשולים מטורף. 18.00 כוח המחץ — סידרה בהנפשה. פירמידת החושך — היום הרביעי. כפיקר קוברה במעט מצליח להציב את קובית הפיקוד הרביעית ולהשלים בזה את הקמת פירמידת החושך. 18.20 סרט תעשיה. 18.32 רוצה פתרון — תכנית שבועית לעניני חברה וחינוך. מורה טוען כי רישום במספרים של ציוני התלמידים בתעודות יוצר רגישויות מיותרות בין התלמידים. 18.45 חידושים והמצאות — טבע כעמיק ראיה, חלק א'. 19.00 חדשות בערבית. 20.02 אלף — סדרה משעשעת. הפרק הפה את הזומחה. מרביצים לבריאן בכית הספר. אלף מציע לו להרביץ שוב, אולם ווילי חושב שצריך לפתור את הבעיה בדרכי שלום. 20.30 להיות בראש — מצעד להיטים עבריים על פי מצעד הפזמונים של רשת ג'. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שושלת. 22.40 סוף ציטוט — תכנית בענייני ספרות. 23.20 קורטוב של רוע — סדרת סרטי מיתח אמריקנית. שם הפרק: מוות בחלום. אחותה של אידי מיתה. המשטרה טוענת כי מיתה ממנות יתר של סמים. ואולם אידי, בעלת התפיסה על־חושית, חולמת כי זמר מפורסם חנק אותה. היא מחליטה לחשוף את האמת. 23.15 פסוקו של יום וחדשות הלילה + מוסף הספורט שער ראשון.

ערוץ 2

18.35 אני עוד אצליח — דרמה תיעודית. עינת היא נערה לקויית ראיה הלומדת בכיתה י"א. לעינת, בכלל הנערים והנערות בני גילה, יש אהבות — היא אוהבת את הים, היא גם חברה בחוג לצופיים בת"א. הסרט פותח לנו צוהר לעולמה. 18.52 מסע העוורים — דרמה תיעודית. מסע אופניים בו השתתפה חבורת עוורים, בכביש היורד מירושלים לאילת, כ־400 ק"מ. 19.30 חטיפה — פרק אחרון: דרך ארוכה. הנרינה מסרבת להינשא לדיויד, כיוון שאביה הוא שיזם את הרעיון. אך האהבה כופה לנצח. 19.55 סינת המתכוננים של ערוץ 2 — בתכוני פרי הדר. 20.05 זכרונות נעורים בראי הספרות — כיצד משתקפים הנערים ביצירותיהם של סופרים אמריקניים, ביניהם הנרי תורו, ויליאם סרויאן ותומס וולף. ללא תרגום לעברית. 20.35 קלוזאפ — קטעים נבחרים מהסרט המסע ליתחרה, סרטו של הבמאי אנגלופולוס, המספר על מהפכן קשיש השב למולדתו לאחר שנות גלות ארוכות בבריה"מ. הוא עובר להתגורר בכפר הררי ומתקלע לסכסוך עם שכניו. 20.50 נקודת ויגוך — מגאזין הספורט של ערוץ 2. הפעם — הוקי קרח ומירוצי מכוניות, וכן מקבץ הספורט של חודש אוקטובר. 21.35 קליפ מי ידוע? — חידון הפופ השבועי של ערוץ 2. 21.40 שירים של... — ג'ו קוקר, כריס דה בורג, מייקל ג'קסון וג'ון לנון.

רדיו

קול המוסיקה

07.09 בהאונה נינוחה. 09.00 שעה עם אמן — עם הכנר דויד אויסטרך. 10.00 קונצרט בוקר — פרוקופייב: מדורות חורף, סוויטה לתזמורת ולמקהלת ילדים; סן־סנס: קונצ'רטו מס' 1 לצ'לו ותזמורת; שוברט: הסימפוניה לכלי קשת, אופ' 163; בנדה: קונצ'רטו לחליל ולתזמורת; באך: מגניפיקאט לסולנים, מקהלה ותזמורת; ולנקה: פתיחה. 13.00 קלאסיקל — חביב וזוכר. 14.06 אמנים באולפן — מירי וינגר — צ'מבלו. פרסקובאלדי: 4 כחולות גליארד; בלבאסטר: 2 קטעים; סקרלאטי: 2 סונטות; ראמו: התרנגולת; באך: סוויטה אנגלית מס' 3; טלמן: סונטה קאנונית. 15.00 אנתולוגיה בצליל — מוסיקה כנסייתית של הרנסנס. אוברכט — ברד. 16.00 מוסיקה ליום ראשון — היידן: קנטילנה לימי האדבנט; באך: אורטוריית חג המולד — חלק א' מתוך 4 חלקים; והקוויליאטס: יום זה, קבוצה לחג המולד; שירים לחג המולד. 18.00 קונצרט קאמרי — רייכה: חמישיית כלי נשיפה, אופ' 91 מס' 1 ותשייסרית כלי הנשיפה של סראגנ דבוז'אק; הכייסית פסנתר, אופ' 81; סרטינה ארבעה מדריגלים לאבוב, קלרנית ובסון (חברי אנסמבל דרטינגטון). מוצרט: דיברטימנטו לכנור, ויולה וצ'לו ק. 563 (חברי רב־עיית אמדאוס). 20.05 פריזמה עכשווית — קופ־מן: לנבל סלנו — התזמורת הפילהרמונית הישראלית. 20.30 מאולמי הקונצרטים ועריכה הרעות. מנצח: ז. מהטה / שלמה מינץ — כנור והקלטה מ־23.10.88: ליסט: רפסודיה הונגרית מס' 1; לאלו: סימפוניה ספרדית לכינור ולתזמורת; וייטאן: קונצ'רטו מס' 5 וראנד קונצ'רטו; שוברט: סימפוניה מס' 9 הגדולה. 23.00 למי סידורה לרה פה כול (ש.ח.).

רשת א'

18.30 האוניברסיטה המשודרת — מחזור 25. אפריקה בתקופה הקולוניאלית: הפעם: הקולוניאליזם הגרמני באפריקה — פרופ' בנימין נויברגר. 16.05 דו־יעשרה — מגאזין נוער. בתכנית נוער מדווחים על המתרחש בחיי הנוער. 17.05 צבעי הקשת — שירים לאחר־הצהרים: והפעם: ממזרח, ממערב וגם משלנו. 22.05 תפוח ועץ — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם — עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי.

רשת ב'

16.05 תוצרת הארץ — שירים עבריים. 16.05 שעה קלה עם אריק סיני. 10.55 קראתי ספר — קוראים ממליצים. 17.05 בעין בוחנת — שאלות וסוגיות במחלוקת. 18.06 ראשון ראשון — סיכום השבת בספורט. 19.35 עם ישראל — מוסף לעניינים יהודיים בעולם. 20.05 שלום לבן דודי — פיוט וברכה בשידור חי. 22.05 להיאחז בחלום — מחרוזת שירים. 23.05 בינינו לבין עצמנו — שיחות עם מאזינים בשידור חי. מנחה: צבי לביא.

רשת ג'

18.00 מצעד הפזמונים הלועזיים. 21.03 אורח עתיק — עם דן עומרי.

גלי צה"ל

08.05 אוניברסיטה משודרת — מגמות יסוד בשירה המודרנית — רילקה ושירת הדברים. מרצה: פרופ' שמעון זנדבנק. 18.45 חמש עשרה קמנות. 00.05 ציפורי לילה משוחחות — עם דודו טופז, המשוחח עם מאזינים. 02.00 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה.

שידורי צה"ל 1

20.05 בעיקר מוסיקה — גדולי המתופפים — פרקים בהתפתחות התיפוף בג'אז — ניו אורלינס — הולדת הג'אז ומערכת התופים. מגיש: אהרל'ה קמינסקי. 21.30 אוניברסיטה משודרת — מגמות יסוד בשירה המודרנית — (ש.ח.).

שידורי צה"ל 2

20.05 צ'רט — תכנית לחיילים עם תמיר קמחי.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אבתיר: נשר הברזל 3 — 5.00, 7.10, 9.45
אלנבי: דמיין ג'ון לנון — 7.30, 9.40
אורלי: בא וראה — 5.45, 9.15
בן־יהודה: ווילו והנסיכה — 4.30, 7.00, 9.30
בית ציוני אמריקה: מסע לקיתרה — 16.15, 19.00, 21.30
גת: מוות ירוע כראש — 5.00, 7.30, 9.40
גורדון: החגיגה של באבט — 17.00, 7.30, 9.45
דקל: ביג — 5.00, 7.10, 9.45
דייב אין: פרקיריו — 7.30, 9.30
סקס — 12.00
הוד: מארת הקדים — 5.00, 7.10, 9.45
לימור חדיש: כדרורי — 5.00, 7.30, 9.30
טיילת 1: מרדף חצות — 7.00, 9.30
טיילת 2: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום
טיילת 3: כוכבה בוערת — 3.00, 7.15
סאי: מוכעים במספרים — 4.30, 7.10, 9.45
סאיב: אנה — 12, 2, 4, 7.15, 9.30
מצ'צים — 23.30
רבחן:
חן 1: מת לחיות — 4.45, 7.20, 9.55
חן 2: טאי פאן — 5.00, 7.25, 9.55
חן 3: תקלה מופלאה מס' 3 — 5.30, 7.45, 9.45
חן 4: לפניור באהבה — 5.00, 7.35, 9.45
חן 5: בוקר טוב וייטנאם
שחף: מרדף חצות — 4.30, 7.00, 9.15
תל־אביב: מפקד מחלקה — 7.30, 9.15
תכלת: בירד — 5.00, 7.30, 9.45
לב:
לב 1: יום שני הסוער — 2, 5, 7.45, 9.45
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורוגע — 11.30, 2, 5, 7.45, 9.45
לב 3: בגלל המלחמה ההיא — 2.00, 5.00, 7.35, 9.35
לב 4: הנסיכה הקסומה — 2, 5, 7.45, 9.45
מוזיאון ת"א: קרין אצל סבא — 4.30, 7.15, 9.30

רמת־גן
אואזיס: נשר הברזל — 5, 7.30, 9.50
לילי: ניקו ודינו — 5, 7.30, 9.30
רבגן:
גן 1: מת לחיות — 5.00, 7.25, 9.50
גן 2: קפה בגדאד — 5, 7.30, 9.50
גן 3: עיניים שחורות — 4.45, 7.20, 9.50
גן 4: בוקר טוב וייטנאם — 7.30, 9.50

גבעתיים
הדר: ווילו והנסיכה — 4.30, 7.00, 9.30

באר־שבע
חן: פרחים בעליית הגג — 7.15, 9.30

ירושלים
אדיסון: מפקד מחלקה — 4.30, 7.00, 9.00
אורנע: תקלה מופלאה חלק ב' — 4.30, 7.00
חן: נשר הברזל — 4.30, 7.00, 9.00
כפיר: יום שני הסוער — 4.30, 7.00, 9.00
אירגיל: בוקר טוב וייטנאם — 7.00, 9.15
מיגעולי: מרדף חצות — 7.30, 9.00
סמדר: ביג — 11.30
סמדר: לבניור באהבה — 9.15, 7.20
רביהר: סנור לרגל שיפוצים
עדן: מארת הקדים — 4.30, 7.00, 9.00
תיאטרון ירושלים:
בגלל המלחמה ההיא — 19.00, 21.30
קפה בגדאד — 19.00, 21.30
איכסייה 1: מוכעים במספרים — 4.30, 7.00, 21.30
איכסייה 2: החגיגה של באבט — 17.00, 19.15, 21.30
איכסייה 3: צל היום — 17.00, 19.15, 21.30
בית אגרון:
רמבו הפיל המעופף
מצ'צים
גונזי פיגון — הוגגים בהוליווד
כנטר 1: הקומיסרית — [illegible]
כנטר 2: ווילו והנסיכה — [illegible]
כנטר 3: החיים היפים לאחר הגירושים — [illegible]
כנטר 4: מת לחיות — [illegible]

חיפה
אורה: הנסיכה הקסומה
חן: מת לחיות — [illegible]
רבינת 1: הקומיסרית — [illegible]
רבינת 2: ביג — [illegible]
עצמון 1: מפקד מחלקה — [illegible]
עצמון 2: מארת הקדים — [illegible]
עצמון 3: פקין בלוז — [illegible]
רון: ווילו והנסיכה — [illegible]
רב אור:
רב־אור 1: מרדף חצות — [illegible]
רב־אור 2: טאי פאן — [illegible]
רב־אור 3: בוקר טוב וייטנאם — [illegible]
אורלי: בירד — [illegible]
קרן אור המוזיאון: לידי אב — [illegible]
סאי: נשר הברזל מס' 2 — [illegible]

נתניה
שרון: פרחים בעליית הגג — [illegible]

חולון
סביון: מרדף חצות — [illegible]
ארמון: מנפיים לוהטים — [illegible]
מתנ"ס קריית־שרת: סגנון של צמד — [illegible]

בת־ים
עצמאות: מרדף חצות — [illegible]

פתח־תקוה
היכל 1: מפקד מחלקה — [illegible]
היכל 2: ווילו והנסיכה — [illegible]
היכל 3: מרדף חצות — 11.00, 4.30, [illegible]

עפולה
מוסמייק: חיים חדשים לאחר הגירושים — [illegible]

ראשון־לציון
רון 1: מפקד מחלקה — 5.00, [illegible]
רון 2: ביג — 5.00, [illegible]
רון 3: מרדף חצות — [illegible]

תיאטרון

הבימה התיאטרון הלאומי
הערב יום א', 11.12
סאלח שבתי: 20.30
גן הדובדבנים: 20.30

צוותא לתרבות מתקדמת
יום א' 11.12 ב־20.30
לשבור את הצופן

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
מור — חביבה רייך 20.
חולון
אהרון — הופיין 52, קופ"ח עין יהב.
ירושלים
מרפאת קופ"ח רוממה — רח' המ"ג 28.
נתניה
הרמה — הרצל 24.
פתח־תקוה
סופר־פארם — שפירא 43.
רמת־גן
היגיה — ארלוזורוב 81.
תל־אביב
בריאות — המלך ג'ורג' 28.
פניקס — אבן גבירול 83.
חיפה
יבנה — אבן סינא.
רעננה–כפ"ס
סופר־פארם — אוסטשינסקי 36, רעננה.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית. ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים, א.א.ג. שערי צדק - פנימית, נשים, אורטופדיה. ביקור חולים - כירורגית.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד "מסור" מידע טלפוני בימים א'-ה' בין 08.00-20.00. בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433300, 03-433500.
יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - קו לנוער במצוקה
ירושלים - 02-243358
ת"א - 226027 (24 שעות)
חיפה - 04-229488 (11.00-20.00)
גליל מערבי - 04-922222
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' - טל. 222732.
"קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסת' לרפואת שיניים בישראל. בתל־אביב — בימים א'—ה' בין השעות 21.00—23.00. בלילות שבת וערבי חג השעות: 18.00—24.00. בשבתות ובחגים השעות: 15.00—21.00.
הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 294469.
בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל. 664141. פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי חג, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.
מרפאת שיניים לעזרה ראשונה המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחג בין השעות 9.00–24.00. אחרי חצות בתור טלפוני בלבד.
דיזנגוף סנטר שער 3 ליד המשביר קומה 3, טל: 294869, 03-283822.
מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.
עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-5461111.
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — טל' 04-988410.
ער"ן נתניה — טל' 053-335316.
ער"ן כפר־סבא — טל' 052-913999.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למיטרדים רחוסים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. בני־ברק, גבעתיים — טל' [illegible] רמלה — 101, טל' 08-221022. טבעון — 101, נהריה — טל' [illegible] ים — טל' 5511111. באר־שבע, שח"ל בגוש דן, טל' 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה - טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת - טל' 100. אילת - 244; חדרה - 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'-ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30
מחיפה לבני־ברק וירושלים
א'-ו': 7.00
מתל־אביב לחיפה:
בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה:
בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בת־ים, לתל־אביב:
בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.33, 16.33, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

נעצרו שני צעירים החשודים בשוד אלים של קשישה

עתי"ם

שופט שלום בבאר שבע ציווה ביום ו' לעצור שני צעירים החשודים בתקיפה אלימה ובשוד של קשישה בת 81 מדימונה.

לפני השופט הובאו שרלי איפרגן בת 25 ומאיר שכורי בן 22 מדימונה. נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי ביום ד' האחרון אחר הצהרים הם נכנסו לדירתה של קשישה בת 81 בדימונה, היכו אותה ושדדו מארנקה 200 ש"ח.

בא כח המשטרה טען, שהשניים הפילו את הקשישה ארצה, היכו אותה, בעטו בפניה ובגבה והסתלקו מהמקום עם שללם. האשה נזקקה לטיפול רפואי בבית חולים. לדבריו, החשודים הכחישו את החשדות נגדם בעניין השוד, אך גירסאותיהם סותרות. אחד מסר שהיה בזמן השוד עם חברו, ואילו האחר טען שלא היה כלל עם חברו באותו זמן.

השופט קבע, שהמשטרה הוכיחה ראיות לכאורה נגד השניים, הקושרות אותם לשוד הקשישה. הוא ציווה לעצור אותם עוד ב־6 ימים.

שופט תוהה: האם החשוד שוחרר או ברח ממעצר?

עתי"ם

שופט שלום בבאר שבע ציווה ביום ו' לעצור אדם מישותק בפלג גופו התחתון, עד שיתברר אם נכונה טענת המשטרה שהוא נמלט מריצוי 6.5 שנות מאסר, או שמא נכונה טענתו של החשוד, כי שוחרר בערבות וכלל לא היה אמור לרצות עונש מאסר.

המשטרה טוענת, כי לפני כשנה וחצי הרשיע בית המשפט המחוזי בבאר שבע את תושב העיר ז'אקי ממן בן 31 בסחר בכמויות גדולות של הרואין, וגזר עליו 6.5 שנות מאסר. ממן ערער על גזר הדין לבית המשפט העליון, ששחרר אותו בערבות עד למתן ההחלטה בערעור, בשל נכותו של הנאשם.

ממן נורה בעבר על רקע של סכסוך בין עבריינים והוא מישותק בפלג גופו התחתון. לטענת המשטרה, ממן נמלט לצרפת והתחמק מריצוי עונש המאסר. עם שובו נודע הדבר למשטרת באר שבע שעצרה אותו.

וביום ו' ביקש נציג המשטרה מבית המשפט את הארכת מעצרו של החשוד ב־10 ימים, כדי שיהיה סיפק בידי המשטרה להחזיר אותו ולהעבירו לשרות בתי הסהר, לריצוי עונשו.

ממן טען בבית המשפט, שכלל לא ברח מריצוי עונש מאסר. לדבריו, הוא נכה בשיעור של 100 אחוזים, ובית המשפט שחרר אותו בערבות של 62,000 ש"ח.

"צר לי שלא הוגש לי מסמך רשמי, שמפרט בצורה חד משמעית אם החשוד אכן נידון למאסר על ידי בית המשפט העליון, או אם הוא שוחרר כפי שטען", אמר השופט.

השופט החליט להגביל את הארכת המעצר של ממן עד היום לפני הצהרים וחייב את פרקליטות המדינה להציג ראיה ברורה יותר לעובדה שהנאשם היה אמור להיות במאסר, או שמא נכונה טענת ממן כי שוחרר בערבות.

בעל חוף האילנות שבכנרת נאשם בחטיפה ובסחיטה

כתבנו בעמק

יוסף אייזן, בן 60 בעל חוף האילנות, שליד קיבוץ גינוסר, הואשם עם עוד שני צעירים מהמושבה מיגדל בחטיפה ובסחיטה.

בכתב אישום, שהוגש לבית המשפט המחוזי נטען, כי אייזן, שחשד באחד מתושבי מיגדל, כי פרץ לביתו, פנה לאייל רחמני בן 24, ואורי דרזן בן 24, שיסייעו לו לחקור את החשוד.

למחרת הפריצה לדירה, נגשו השלושה בשעה ארבע לפנות בוקר לביתו של החשוד, רוני כרסנטי. אמו של רוני, שאלה את הנאשמים לרצונם, ואייזן החל להכותה. הוא סטר לה, משך בשערותיה, בעט בה באזור ביטנה והיכה בה באגרופיו.

הנאשמים ניגשו למיטתו של רוני, הציגו עצמם כשוטרים צבאיים, משכוהו בכוח ממיטתו, הוציאו אותו יחף מביתו בניגוד לרצונו, הכניסוהו לכלי ריכבם ונסעו עמו לביתו של אייזן.

לאחר שחקרו אותו מעט בדירה, לקחו את כרסנטי לחוף אילנות והמשיכו בחקירה. משהכחיש הנתלונן כל קשר להתפרצות, תקפו אותו הנאשמים. אייזן היכה אותו בראשו ובעזרת מרפקו פגע בלסתו.

אייל רחמני נתלה על גג המכונית ולאחר שצבר תנופה בעט בכרסנטי בעינו השמאלית שהחלה זבה דם.

עם חברנו מוטקה בן־אריה (מירקין) ומשפחתו
על מותו של האח
ליפמן מירקין (בולק)
בניכר
אבל
קיבוץ כפר־מנחם

לשרה, הבנים והנכדים
אתכם באבלכם הכבד במות הבעל, האב והסב
היקר באדם
שיקו פרידלנדר ז"ל
המשפחות: סבינה ויוסף גלילי
ודוד ארן

לחברנו בן־ציון רשף ולמשפחה
משתתפים באבלכם במות האחות
הלה געלב
בניכר
קיבוץ עין־המפרץ

הוארך מעצר 5 מחברי רשת החבלה הבדואית — אחד שוחרר בערבות

בדיוני המעצר ביום שישי התברר, כי חייל צה"ל מג'ד מחמד חילף חשוד בביצוע פיגועים, וזאת בניגוד להודעת דובר צה"ל תת אלוף אפרים לפיד, כאילו החיילים רק מכרו כלי נשק לאנשי הרשת

יואב אביב

בית משפט השלום בחיפה שיחרר ביום שישי את אחד החשודים בהשתייכות לרשת החבלה הבדואית בערבות של 10 אלפים ש"ח. מעצרם של חמישה חשודים אחרים בהם מנהיג הרשת סמיר סארסאווי הוארך בין 11 ל־15 יום.

ליד בית משפט השלום בחיפה המתינו כבר משעות הבוקר המוקדמות עשרות עיתונאים, צלמים וצוותי טלוויזיה מהארץ ומחו"ל. החשודים באו לבית המשפט מלווים בשוטרים רבים. מנהיג הרשת סמיר סארסאווי הניף ידיו בסימן ו'. קבוצת החשודים הליטו את פניהם בידיהם ומקצתם בבגדיהם.

בית המשפט שיחרר בערבות את כאלל רחיב מחג'נה מאום אל פחם בערבות לאחר שהמשטרה סיימה את חקירתה בעניינו. מעצרו של סמיר סארסאווי הוארך כאמור עוד ב־13 יום.

המשטרה אמרה, כי פעל בשליחות הפתח, גייס אחרים והיה מעורב בכל מעשי הרשת ביניהם השלכת רימון היד במידרחוב נורדאו, השלכת בקבוקי תבערה על אוטובוסים ומכוניות והשלכת רימון יד שלא התפוצץ במרכז הכרמל בחיפה.

כמו כן טוענת המשטרה, שקיים את המגעים עם סוכני פתח, וכי תכנן לחטוף חיילי צה"ל. בתגובה אמר החשוד "אני לא עבדתי, אין לי מה להגיד". נציג המשטרה הוסיף ואמר, כי המשטרה ממשיכה לחקור אירועים נוספים שיתכן וייוחסו לחוליה.

בתוך דיוני המעצר אתמול הוברר, כי חייל צה"ל מג'ד מחמד חילף חשוד בביצוע פיגועים, וזאת בניגוד להודעת דובר צה"ל, תת אלוף אפרים לפיד, כאילו החיילים רק מכרו כלי נשק לאנשי הרשת.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי החייל היה מעורב בהצתת האוטובוסים בחניון "אגד" בקריית טבעון ובקשירת קשר לחטוף חיילים אחרים מטרמפיאדות. עוד טוענת המשטרה, כי החייל סיפק מקצת מרימוני היד לחוליה, שאחד מהם הושלך במידרחוב "נורדאו". החייל הכחיש את מעורבותו בפרשה ואמר, כי מה שעשה מסתכם במכירת שני רימוני יד לאדם מסויים משום שהיה זקוק לכסף.

שני עצורים אחרים היו ג'מאל אלהדי פנרי ועלי חסן בושקאר. הם חשודים בהשתייכות ל"פתח" ואחזקת נשק שלא כדין. עלי חסן בושקאר חשוד בהחזקת שלושה רימוני יד, שנמצאו בביתו. בבית המשפט אמר בושקאר לשופט, כי הוא מתחרט על מעשיו "עשיתי טעות גדולה, אני בוכה יום ולילה על מעשי. לא קיבלתי כסף עבורם", אמר. השניים נעצרו ל־15 יום.

דינמו מעופף

קבוצת דינמו מוסקווה ניצחה אמש בקריית מוצקין את הפועל קריית אתא 0:3 במשחק בגביע אירופה למחזיקות גביע. בתמונה: הקבוצה הסובייטית בביקורה הקצר בתל אביב (תצלום: רבקה פינדר)

זוג קשישים ניסה אתמול להתאבד

זהבה מוזס,

מריה ומתיה פביאן, זוג קשישים בשנות השבעים לחייהם, מגני תקווה, ניסו אתמול לשים קץ לחייהם בכמה דרכים.

צוות מד"א, שהגיע למקום מצא, כי בני הזוג ניסו להבטיח את הצלחת התאבדותם המשותף באמצעות בליעת כדורי הרגעה בכמות גדולה, שתיית משקאות חריפים רבים ותיתוך ורידים.

אנשי מד"א, העבירו את הבעל מחוסר ההכרה ואת האישה שהיתה במצב קל לבית החולים תל השומר לקבלת טיפול רפואי.

● מנכ"ל חברת "ישום אחזקות" נעצר בחשד שגנב מכספי החברה בסכום העולה על 100 אלף ש"ח. החשוד, שלום שפילמן בן 40 מתל אביב, שוחרר בערבות בפקודת שופט השלום בתל אביב יצחק כרא"ז.

חייל מילואים רצח חברתו על רקע רומנטי

זהבה מוזס

דליה דקיה בת 34 מקריית עקרון נרצחה בליל שבת על רקע רומנטי. יואל דניאל, החשוד ברצח, גבר נשוי בן 40 ואב ל־3 ילדים המשרת במילואים, הסגיר עצמו למשטרה בשבת לפנות בוקר.

"יואל נכנס בסערה לבוש מדים ומחומש כיוון את ה"עוזי" ביד אחת. ידו השנייה היתה בכיס, שם החזיק רימון. הוא צעק לנו שדליה, שני אחיה ואבא שלה ייצאו החוצה ויעמדו בשורה. לפני שהספיקו לצאת הוא ירה אליה כדור בראש והיא מתה." — סיפרה חברתה של הנרצחת שהיתה עדה לרצח.

לדבריה, כשהגיע האמבולנס העביר אותה לבית החולים "קפלן" היא עוד היתה בחיים, אחר כך העבירו אותה לבית החולים "שיבא" ושם מתה.

אתמול בצהריים שיחזרה המשטרה את הרצח בהשתתפות החשוד יואל דניאל, תושב אשדוד נשוי בן 40, שהסגיר עצמו כמה שעות קודם לכן למשטרת אשדוד. נמסר, כי הוא משתף פעולה עם חוקריו.

בני משפחת הנרצחת האב סאלח והאם מוסי, ששהו בדירה בעת הרצח, סיפרו, כי דליה הכירה את חברה, יואל דניאלס בעת שעבדו יחד במיפעל הסוללות של "תדיראן". יואל לא סיפר לה שהוא נשוי, והשניים קבעו תאריך לחתונה ואף חילקו הזמנות.

יומיים לפני טקס החינה, נתנה לו דליה תכשיטי זהב כנדוניה. החבר נעלם ולא הגיע לטקס. משהתעורר חשד בני המשפחה, הם החלו לחפש ואיתרו את בני משפחתו באשדוד.

שם נדהמו לגלות, כי החתן המיועד כבר נשוי. בני המשפחה התנגדו לקשר בין השניים וגם הנרצחת ניסתה להתנתק מחברה, אך זה שב והטריד אותה פעמים אין ספור בטלפון.

בני המשפחה סיפרו, כי בשבוע שעבר נעל אותה שלושה ימים והתעלל בה. לאחר מכן ניגש לתחנת המשטרה באשדוד והתלונן, כי האח מוטי איים עליו בסכין אם לא יעזוב את אחותו.

עוד סיפרו בני המשפחה ביום ב' הגיע דניאל, המשרת במילואים, כשרימון יד בכיס מיכנסיו והחל לאיים עליהם. עקב איומיו התעלפה האם, הסובלת ממחלת לב, והועברה לביה"ח קפלן.

לטענת האב והאם, הם התלוננו במשטרת רחובות עקב האיומים על חייהם, אך שם לא קיבלו את תלונתם, ושלחו אותם לביתם.

ביום שישי בערב, בא החשוד ברצח, שניכר היה עליו, כי שתה רבות לקריית עקרון, פתח את הדלת ברעש רב ושם קץ לחיי חברתו.

גורבאצ'וב תרם להתחזקות הדולר

אלחנן הורוביץ

לשיפור הדולר בעולם ולעליות השערים בוולסטריט (בורסת ניו יורק) גרם נאום גורבאצ'וב באו"ם. בשבוע זה גדל מספר המצפים להסכמים נוספים לפירוק נשק, שיאפשר להקטין את הגרעון בתקציב הממשלה של ארה"ב.

בסוף השבוע שעבר נפוצו „ידיעות מוקדמות" בלתי־רשמיות על המאזן המסחרי החודשי של ארה"ב, שיפורסם השבוע ביום ד'. לפי השמועות ירד הגרעון למטה מ־10 מיליארדי דולרים, לעומת 10.4 מיליארד דולר בחודש הקודם.

ואלה הם שערי הדולר האחרונים, העשויים להישאר בתוקפם עד יום ב' (מחר), לעומת שעריהם ב־2.12:

מטבע	9.12	2.12
ליש"ט בדולר	1.8475	1.8665
מרק גרמני	1.7370	1.7220
פרנק צרפתי	5.9405	5.8860
פרנק שוויצי	1.4645	1.4420
ין יפאני	122.60	121.25

השיפור היחסי שחל בדולר ו„הידיעות המוקדמות" על גרעון קטן יותר במאזן המסחרי של ארה"ב השפיעו על מחירי סחורות רבות, הנסחרות בדולרים בשוק העולמי.

משקיפים מתעניינים בהתפתחות מחירי הסחורות ושערי המניות בבורסות העולם עוררו בסוף השבוע שעבר את השאלה. כיצד ישפיע הגילוי החדש, שאחד ממנהלי ה"רזרו" בניו־יורק נאשם במסירת ידיעות סודיות לבנקים?

מדד המניות של בורסת טוקיו עבר בשבוע שעבר בפעם הראשונה את ה„מחסום" של 30,000. אבל ירד מרמה זו עקב מימוש רווחים והתפטרות שר־האוצר היפאני, שהסתבך בשערוריית בורסה גדולה.

בבורסת אוסלו עלתה רמת השערים השבוע לשיא שכמוהו לא היה בנורווגיה.

ואלה הם המחירים האחרונים של הסחורות בשוק העולמי (בדולרים):

הסחורה	9.12	2.12
זהב (אונקיה)	420.75	424.75
כסף (אונקיה)	6.175	6.19
פלטינה (אונקיה)	587.25	598.75
אלומיניום (טונה)	2,525.00	2,515.00
ניקל (טונה)	15,600.00	15,850.00
קפה (טונה)	1,106.50	1,102.00
סוכר לבן (טונה)	295.00	307.00
כותנה (ליברה)	0.5870	0.5768
חיטה (בושל)	426.75	419.75
נפט ברנט		

לחברנו אביחי נחומי
משתתפים באבלך הכבד על מות
האב
קיבוץ בית־קמה

לחברינו שרה ויהודה כרמי והילדים
אתכם באבלכם במות
האב־הסב
יוסף רחמנוב
קיבוץ ניר־דוד (תל־עמל)